

Законодавчі і нормативні акти з банківської діяльності

З М І С Т

Щомісячний додаток
до журналу
«Вісник Національного
банку України»

Видається з травня
1996 року

Випуск 1 (214)

січень

2014

Засновник і видавець:
Національний банк України

Адреса: вул. Інститутська, 9
Київ-601, 01601, Україна

Свідоцтво про реєстрацію
КВ № 1930
від 02.04.1996

**Закони. Укази.
Постанови. Розпорядження.
Інші документи**

Закон України від 10 жовтня 2013 р. № 643-VII «Про внесення змін до статті 4 Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» щодо видів фінансових послуг»	3
Закон України від 24 жовтня 2013 р. № 657-VII «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо обліку та реєстрації платників податків та удосконалення деяких положень»	4

**Нормативні акти
Національного банку України**

Постанова Правління Національного банку України від 23 жовтня 2013 р. № 422 «Про затвердження Правил визначення платіжних ознак та обміну банкнот, розмінних та обігових монет національної валюти України»	14
Правила визначення платіжних ознак та обміну банкнот, розмінних та обігових монет національної валюти України, затвержені постановою Правління Національного банку України від 23 жовтня 2013 р. № 422	15
Постанова Правління Національного банку України від 5 листопада 2013 р. № 437 «Про внесення змін до Інструкції з бухгалтерського обліку операцій в іноземній валюті та банківських металах у банках України» ...	25
Інструкція з бухгалтерського обліку операцій в іноземній валюті та банківських металах у банках України, затверджена постановою Правління Національного банку України від 5 листопада 2013 р. № 437	25
Постанова Правління Національного банку України від 7 листопада 2013 р. № 440 «Про затвердження нормативно-правового акта з питань здійснення закупівель товарів, робіт і послуг»	40
Положення про здійснення Національним банком України закупівель товарів, робіт і послуг, пов'язаних із розробленням дизайну, виготовленням захищеного паперу, банкнот, монет і державних нагород України, їх зберіганням, транспортуванням та обліком, затверджене постановою Правління Національного банку України від 7 листопада 2013 р. № 440	40

Редакційна колегія:

*Петрик О.І. (голова)
Арбузов С.Г.
Бажал Ю.М.
Барановський О.І.
Боровецький Ришард
Вовчак О.Д.
Вожжов А.П.
Гальчинський А.С.
Гець В.М.
Кірсев О.І.
Коваленко О.І.
Козьменко С.М.
Круглик С.В.
Лютій І.О.
Мітнік Стефан
Миценко В.І.
Мороз А.М.
Патрікац Л.М.
Прасолов І.М.
Расвський К.Є.
Ричаківська В.І.
Савлук М.І.
Сениц П.М.
Смоуженко Т.С.
Соркін І.В.
Стельмах В.С.
Тридід О.М.
Федосов В.М.
Шаров О.М.
Шевчук А.В.
Шульга Н.П.
Щербакова О.А.*

Тематичне планування збірника:

Гриценко М.Р.

Збірник підготовлено відділом з випуску статистичних видань Національного банку України редакції періодичних видань Національного банку України
Завідувач редакції періодичних видань Національного банку України
Патрікац Л.М.

Над збірником працювали:

*Гриценко М.Р.,
Стаднічук М.О., Лотоцька П.В.*

Відповідальна за випуск – начальник відділу з випуску статистичних видань Національного банку України
Гриценко М.Р.

Оригінал-макет виконано відділом організації видавничого забезпечення Головного управління господарського забезпечення Національного банку України
Комп'ютерна верстка
Піддубенко Т.А.

Підписано у світ 23.12.2013

Формат 60×84/8. Гарнітура Таймс.
Зам. № 13-0790.

Адреса редакції:

просп. Науки, 7, Київ-028, 03028, Україна
тел.: (044) 527-30-27
тел./факс: (044) 524-96-25
E-mail: litvinova@bank.gov.ua

Передплатний індекс
«Вісника Національного банку України»
з додатком «Законодавчі і нормативні акти з банківської діяльності»
на CD-диску 74132

Постанова Правління Національного банку України від 7 листопада 2013 р. № 441 «Про затвердження Змін до Положення про здійснення банками фінансового моніторингу»	71
Зміни до Положення про здійснення банками фінансового моніторингу, затвержені постановою Правління Національного банку України від 7 листопада 2013 р. № 441	71
Постанова Правління Національного банку України від 7 листопада 2013 р. № 444 «Про затвердження Інструкції про порядок розгляду звернень та особистого прийому громадян у Національному банку України»	94
Інструкція про порядок розгляду звернень та особистого прийому громадян у Національному банку України, затверджена постановою Правління Національного банку України від 7 листопада 2013 р. № 444	94
Постанова Правління Національного банку України від 14 листопада 2013 р. № 453 «Про зміну строків розрахунків за операціями з експорту та імпорту товарів і запровадження обов'язкового продажу надходжень в іноземній валюті»	102
Постанова Правління Національного банку України від 4 грудня 2013 р. № 491 «Про регулювання Національним банком України ліквідності банків України»	104

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до статті 4 Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» щодо видів фінансових послуг

Верховна Рада України **постановляє**:

І. Внести до статті 4 Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., № 1, ст. 1; 2011 р., № 23, ст. 160, № 52, ст. 591; 2012 р., № 12 – 13, ст. 82) такі зміни:

1) у частині першій:

пункт 12 викласти в такій редакції:

«12) управління майном для фінансування об'єктів будівництва та/або здійснення операцій з нерухомістю відповідно до Закону України «Про фінансово-кредитні механізми і управління майном при будівництві житла та операціях з нерухомістю»;

доповнити пунктами 13 і 14 такого змісту:

«13) операції з іпотечними активами з метою емісії іпотечних цінних паперів;

14) банківські та інші фінансові послуги, що надаються відповідно до Закону України «Про банки і банківську діяльність»;

2) доповнити частинами другою і третьою такого змісту:

«2. Фінансові послуги, надання яких передбачається іншими законами, підлягають включенню до переліку, визначеного частиною першою цієї статті. Надання фінансових послуг, не включених до зазначеного переліку, забороняється.

3. Органи, які здійснюють державне регулювання ринків фінансових послуг згідно із статтею 21 цього Закону, можуть приймати в межах своїх повноважень рішення:

1) про належність операцій, які здійснюються на ринках фінансових послуг, до певного виду фінансових послуг, визначених частиною першою цієї статті;

2) про визначення операції як фінансової послуги, відсутність такої фінансової послуги серед видів фінансових послуг, передбачених переліком, визначеним частиною першою цієї статті, та заборону надання зазначеної послуги».

II. Прикінцеві та перехідні положення

1. Цей Закон набирає чинності через три місяці з дня його опублікування.

2. Фінансові установи, які на день набрання чинності цим Законом мали ліцензії (дозволи) на здійснення діяльності з надання фінансових послуг, можуть здійснювати таку діяльність відповідно до зазначених ліцензій (дозволів).

Президент України

В. ЯНУКОВИЧ

м. Київ

10 жовтня 2013 року

№ 643-VII

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо обліку та реєстрації платників податків та удосконалення деяких положень

Верховна Рада України **постановляє**:

I. Внести до Податкового кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2011 р., №№ 13 – 17, ст. 112) такі зміни:

1. У пункті 14.1 статті 14:

1) підпункт «б» підпункту 14.1.11 викласти в такій редакції:

«б) прострочена заборгованість фізичної або юридичної особи, що не погашена внаслідок недостатності майна зазначеної особи, за умови, що дії кредитора, спрямовані на примусове стягнення майна боржника, не призвели до повного погашення заборгованості»;

2) у підпункті 14.1.82 та першому абзаці підпункту 14.1.97 слова «основних фондів» замінити словами «основних засобів»;

3) у підпункті 14.1.89¹ слова «в Законі України «Про сільськогосподарську кооперацію» замінити словами «в Законі України «Про кооперацію»»;

4) у підпункті «з» підпункту 14.1.159 слово «неповнолітні» замінити словами «малолітні/неповнолітні»;

5) пункт 14.1.172 після слів «нормативно-правового акта з питань адміністрування» доповнити словами «нарахування та сплати»;

6) підпункт 14.1.213 доповнити абзацом такого змісту:

«У разі якщо у розділі III цього Кодексу використовується термін «резидент» у відповідних відмінках, під цим терміном розуміються особи, визначені пунктом 133.1 статті 133 цього Кодексу».

2. У підпункті 17.1.7 пункту 17.1 статті 17 слово «роз'яснення» замінити словами «податкові консультації».

3. Підпункт 19¹.1.31 викласти в такій редакції:

«19¹.1.31. узагальнюють практику застосування законодавства з питань оподаткування, законодавства з питань сплати єдиного внеску, розробляють проекти нормативно-правових актів».

4. У пункті 32.2 статті 32 слова «податкового кредиту» виключити.

5. У підпункті 39.2.1.2 підпункту 39.2.1 пункту 39.2 статті 39 слово «відсотків» замінити словами «відсоткових пунктів».

6. В абзаці другому пункту 44.7 статті 44 слова «визначені в акті перевірки як відсутні» замінити словами «які підтверджують показники, відображені таким платником податків у податковій звітності».

7. В абзаці третьому пункту 46.2 статті 46 слово «зазначає» замінити словами «має право зазначати».

8. В абзаці п'ятому пункту 48.4 статті 48 слова «та номер свідоцтва про реєстрацію платника податку на додану вартість» виключити.

9. Абзац шостий пункту 50.1 статті 50 після слів «за такий самий звітний період» доповнити словами «або подає у наступних податкових періодах уточнюючу декларацію внаслідок виконання вимог пункту 169.4 статті 169 цього Кодексу».

10. В абзаці першому пункту 56.18 статті 56 слова «про нарахування грошового зобов'язання» виключити.

11. В абзаці першому пункту 57.3 статті 57 слова та цифри «у підпунктах 54.3.1 – 54.3.6 пункту 54.3 статті 54 цього Кодексу» замінити словами та цифрами «у підпунктах 54.3.1, 54.3.2, 54.3.4 – 54.3.6 пункту 54.3 статті 54 цього Кодексу».

12. У статті 63:

1) у пункті 63.3:

абзац другий після слова «обліку» доповнити словом «великого»;

в абзаці четвертому слова «за місцезнаходженням таких об'єктів у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику» замінити словами «за основним місцем обліку згідно з порядком обліку платників податків»;

2) доповнити пунктом 63.13 такого змісту:

«63.13. З метою постійного забезпечення органів державної влади, органів місцевого самоврядування, юридичних та фізичних осіб інформацією центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, оприлюднює на єдиному державному реєстраційному веб-порталі юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців та власному офіційному веб-сайті дані про взяття на облік як платників податків юридичних осіб, їх відокремлених підрозділів та самозайнятих осіб не пізніше наступного робочого дня після взяття на облік.

Доступ до зазначених веб-порталу та веб-сайту є безоплатним та вільним.

Зазначені дані містять такі відомості про платника податків:

податковий номер (для юридичної особи та її відокремленого підрозділу);

найменування для юридичної особи або прізвище, ім'я, по батькові для фізичної особи;

місцезнаходження;

дата та номер запису про взяття на облік;

найменування та ідентифікаційний код контролюючого органу за основним місцем обліку платника податків;

відомості про надіслання відповідним контролюючим органом державному реєстратору повідомлень у зв'язку з припиненням юридичної особи чи підприємницької діяльності фізичної особи – підприємця, що передбачені законодавством».

13. В абзаці третьому пункту 64.7 слово «податкове» виключити.

14. У статті 66:

1) перше речення абзацу третього пункту 66.3 після слів «У такому разі платник податків» доповнити словами та цифрами «визначений у пункті 64.2 статті 64 цього Кодексу», а слова «у порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику» замінити словами «згідно з порядком обліку платників податків»;

2) пункт 66.5 після слів «згідно з цією главою» доповнити словами «крім змін, які вносяться до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців, та змін, про які платник податків повідомив за основним місцем обліку».

15. Абзаци другий і третій підпунктів 67.1.1 та 67.1.2 пункту 67.1 статті 67 виключити.

16. У пункті 68.1 статті 68 слова «не пізніше наступного робочого дня з дати» замінити словами «у день».

17. У статті 69:

1) в абзаці першому пункту 69.2 слова «протягом трьох робочих днів» замінити словами «не пізніше наступного робочого дня»;

2) у пункті 69.3 слова «протягом трьох робочих днів» замінити словами «не пізніше наступного робочого дня» та доповнити словами «у порядку, визначеному цим Кодексом».

18. Пункт 70.1 статті 70 доповнити новим абзацом такого змісту:

«Фізична особа, яка є резидентом іноземної країни, тобто не проживає в Україні, може бути взята на облік за місцем реєстрації свого перебування (проживання) на території України».

19. У пункті 78.1 статті 78:

1) підпункт 78.1.1 слова «запит контролюючого органу протягом 10 робочих днів» замінити словами «запит контролюючого органу, в якому зазначаються можливі порушення цим платником податків податкового, валютного та іншого законодавства протягом 10 робочих днів»;

2) у підпункті 78.1.4 слова «запит контролюючого органу протягом десяти робочих днів» замінити словами «запит контролюючого органу, в якому зазначено виявлену недостовірність даних та відповідну декларацію протягом 10 робочих днів»;

3) підпункт 78.1.7 пункту 78.1 після слів «фізичної особи – підприємця» доповнити словами «закриття постійного представництва чи відокремленого підрозділу юридичної особи, в тому числі іноземної компанії, організації»;

4) у підпункті 78.1.9 слова «запит контролюючого органу протягом десяти робочих днів» замінити словами «запит контролюючого органу, в якому зазначаються інформація зі скарги або про порушення правил заповнення податкової накладної».

20. Пункт 81.3 статті 81 доповнити абзацом третім такого змісту:

«При проведенні перевірок посадові (службові) особи контролюючого органу не мають права вимагати у платника податків отримувати витяг із відповідного реєстру про взяття такого платника податків на облік відповідно до вимог цього Кодексу».

21. У статті 85:

1) пункт 85.4 доповнити реченням такого змісту:

«Такі копії повинні бути засвідчені підписом платника податків або його посадової особи та скріплені печаткою (за наявності)»;

2) у пункті 85.5 слова «первинних фінансово-господарських» замінити словами «первинних, фінансово-господарських».

22. У підпункті 94.19.9 пункту 94.19 статті 94 слова «основних фондів» замінити словами «основних засобів».

23. У статті 97:

1) у пункті 97.1 слова «зупинення державної реєстрації фізичної особи – підприємця» замінити словами «державна реєстрація припинення підприємницької діяльності фізичної особи чи реєстрація у відповідному уповноваженому органі припинення незалежної професійної діяльності фізичної особи (якщо така реєстрація була умовою ведення незалежної професійної діяльності)»;

2) у пункті 97.3:

в абзаці першому слова «або скасування державної реєстрації фізичної особи – підприємця» виключити;

після абзацу першого доповнити новим абзацом такого змісту:

«У разі державної реєстрації припинення підприємницької діяльності фізичної особи чи реєстрації у відповідному уповноваженому органі припинення незалежної професійної діяльності фізичної особи (якщо така реєстрація була умовою ведення незалежної професійної діяльності), погашення грошових зобов'язань та/або податкового боргу здійснюється за рахунок майна зазначеної особи».

У зв'язку з цим абзац другий вважати абзацом третім;

друге речення абзацу третього виключити;

3) підпункт 97.4.3 пункту 97.4 після слів «фізичної особи – підприємця» доповнити словами «або фізичної особи, яка провадить незалежну професійну діяльність».

24. У статті 99:

1) назву викласти в такій редакції:

«Стаття 99. Порядок виконання грошових зобов'язань та/або погашення податкового боргу фізичної особи (у тому числі фізичної особи – підприємця, фізичної особи, яка провадить незалежну професійну діяльність) у разі її смерті або визнання безвісно відсутньою чи недієздатною, а також малолітньої/неповнолітньої особи»;

2) в абзаці першому пункту 99.1 слова «Грошові зобов'язання фізичної особи» замінити словами «Виконання грошових зобов'язань та/або погашення податкового боргу фізичної особи (у тому числі фізичної особи – підприємця, фізичної особи, яка провадить незалежну професійну діяльність)», а слово «виконуються» – словом «здійснюється»;

3) у пункті 99.3:

в абзаці першому слова «Грошові зобов'язання фізичної особи» замінити словами «Виконання грошових зобов'язань та/або погашення податкового боргу фізичної особи (у тому числі фізичної особи – підприємця, фізичної особи, яка провадить незалежну професійну діяльність)», а слово «виконуються» – словом «здійснюється»;

абзац другий після слів «визнання її недієздатною» доповнити словами «та/або погашає податковий борг»;

4) у пункті 99.4:

в абзаці першому слова «Грошові зобов'язання фізичної особи» замінити словами «Виконання грошових зобов'язань та/або погашення податкового боргу фізичної особи (у тому числі фізичної особи – підприємця, фізичної особи, яка провадить незалежну професійну діяльність)», а слово «виконуються» – словом «здійснюється»;

абзац другий після слів «визнання її безвісно відсутньою» доповнити словами «та/або погашає податковий борг»;

5) пункт 99.7 після слів «виконання грошових зобов'язань» доповнити словами «та/або погашення податкового боргу»;

6) у тексті статті слово «неповнолітньої» в усіх відмінках і числах замінити словами «малолітньої/неповнолітньої» у відповідному відмінку і числі.

25. У пункті 119.2 статті 119:

1) абзац перший доповнити словами «якщо такі недостовірні відомості або помилки призвели до зменшення та/або збільшення податкових зобов'язань платника податку та/або до зміни платника податку»;

2) доповнити абзацом п'ятим такого змісту:

«Передбачені цим пунктом штрафи не застосовуються у випадках, коли недостовірні відомості або помилки у податковій звітності про суми доходів, нарахованих (сплачених) на користь платника податків, суми утриманого з них податку виникли у зв'язку з виконанням податковим агентом вимог пункту 169.4 статті 169 цього Кодексу та були виправлені відповідно до вимог статті 50 цього Кодексу».

26. В абзаці першому пункту 120.2 статті 120 слова і цифри «абзацом другим пункту 50.1 статті 50 цього Кодексу» замінити словами і цифрами «абзацами третім – п'ятим пункту 50.1 статті 50 цього Кодексу».

27. У пункті 121.1 статті 121 слова «первинних документів облікових» замінити словами «первинних документів, облікових».

28. Пункт 127.1 статті 127 доповнити абзацом восьмим такого змісту:

«Передбачені цим пунктом штрафи не застосовуються, коли ненарахування, неутримання та/або несплата (неперерахування) податку на доходи фізичних осіб самостійно виявляється податковим агентом при проведенні перерахунку цього податку, передбаченого пунктом 169.4 статті 169 цього Кодексу, та виправляється в наступних податкових періодах протягом податкового (звітного) року згідно з нормами цього Кодексу».

29. Підпункт 135.5.3 пункту 135.5 статті 135 викласти в такій редакції:

«135.5.3. суми неустойки (штрафу та/або пені), фактично отримані за рішенням сторін договору або відповідних державних органів, суду».

30. У підпункті 139.1.4 пункту 139.1 статті 139 слово і цифри «підпункту 135.5.6» замінити словом і цифрами «підпункту 135.5.5».

31. Останній абзац підпункту 145.1.1 пункту 145.1 статті 145 викласти в такій редакції:

«Якщо відповідно до правовстановлюючого документа строк дії права користування нематеріального активу не встановлено, такий строк корисного використання визначається платником податку самостійно, але не може становити менше двох та більше 10 років безперервної експлуатації».

32. У другому реченні пункту 152.9 статті 152 слова «у разі сплати щомісячних авансових внесків, у порядку, визначеному пунктом 57.1 статті 57 цього Кодексу» замінити словами «для платників податків, визначених у пункті 57.1 статті 57 цього Кодексу».

33. Підпункт 153.4.3 пункту 153.4 статті 153 доповнити абзацом другим такого змісту:

«У разі розміщення платником податку боргових цінних паперів вище/нижче номінальної вартості, прибуток/збиток від їх розміщення відноситься до складу його доходів/витрат у податковий період, протягом якого відбулося погашення/викуп таких цінних паперів».

34. В абзаці четвертому пункту 158.2 статті 158 слова «облік прибутку/збитку, отриманого від здійснення зазначених заходів та реалізації проектів, у порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України» замінити словами «облік прибутку, отриманого від здійснення зазначених заходів та реалізації проектів, у порядку, передбаченому пунктом 152.11 статті 152 цього Кодексу».

35. Підпункт 170.11.1 пункту 170.11 статті 170 доповнити реченням такого змісту: «У випадку, якщо особа має право постійного проживання на території іноземної країни, вона вважається такою, що не проживає в Україні».

36. У статті 179:

1) в абзаці третьому пункту 179.4 слово «неповнолітніми» замінити словами «малолітніми/неповнолітніми»;

2) в абзаці другому пункту 179.6 слово «неповнолітньою» замінити словами «малолітньою/неповнолітньою».

37. У статті 183:

1) у пункті 183.8 слова «не здійснює постачання товарів/послуг або» виключити;

2) у пункті 183.9 слова «видати заявнику або відправити поштою (з повідомленням про вручення) свідоцтво» замінити словами «внести до реєстру платників податку запис», а слова «не пізніше наступного робочого дня після» – словом «з»;

3) пункти 183.11 і 183.13 викласти в такій редакції:

«183.11. За запитом платника податку контролюючий орган надає безоплатно та безумовно протягом двох робочих днів, що настають за днем отримання такого запиту, витяг з реєстру платників податку. Витяг діє до внесення змін до реєстру.

Форма запиту про отримання витягу та витягу з реєстру платників податку затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику»;

«183.13. З метою постійного забезпечення органів державної влади, органів місцевого самоврядування, юридичних та фізичних осіб інформацією центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, щоденно оприлюднює на єдиному державному реєстраційному веб-порталі юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців та власному офіційному веб-сайті:

183.13.1. дані з реєстру платників податку із зазначенням найменування або прізвища, імені та по батькові платника податку, дати податкової реєстрації, індивідуального податкового номера та терміну дії реєстрації платника податку;

183.13.2. інформацію про осіб, реєстрацію яких як платників податку анульовано, із зазначенням індивідуальних податкових номерів, дати анулювання, причин та підстав для анулювання реєстрації.

За запитом у електронній формі платників податку, які подають податкові декларації засобами електронного зв'язку в електронній формі з дотриманням умови щодо реєстрації електронного підпису підзвітних осіб у порядку, визначеному законодавством, контролюючі органи надають безоплатно протягом 5 робочих днів від дати надходження такого запиту інформацію, що оприлюднюється відповідно до цього пункту.

Форми запиту про отримання інформації та довідки із реєстру та порядок їх формування встановлюються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику»;

4) у пункті 183.14 слова «свідоцтва про реєстрацію» виключити;

5) абзаци другий і третій пункту 183.15 викласти в такій редакції:

«У разі зміни даних про платника податку, які стосуються податкового номера та/або найменування (прізвища, імені та по батькові), та/або місцезнаходження (місця проживання) платника податку, а також встановлення розбіжностей чи помилок у записах реєстру платників податку платник податку подає відповідно до пункту 183.7 цієї статті заяву протягом 10 робочих днів, що настають за днем, коли змінилися дані про платника податку або виникли інші підстави для перереєстрації.

Перереєстрація платника податку здійснюється з дотриманням правил та у строки, визначені цією статтею для реєстрації платників податку, шляхом внесення відповідного запису до реєстру платників податку»;

6) у пункті 183.16 слова «дані у свідоцтві про реєстрацію платника податку, зазначене свідоцтво видається тільки на такий строк» замінити словами «дані реєстрації платника податку, реєстрація платником податку діє до закінчення такого строку».

38. У статті 184:

1) підпункт «з» пункту 184.1 викласти в такій редакції:

«з) припинено дію договору про спільну діяльність, договору управління майном, угоди про розподіл продукції (для платників податку, зазначених у підпунктах 4, 5 і 8 пункту 180.1 статті 180 цього Кодексу) або закінчився строк, на який утворено особу, зареєстровану як платник податку»;

2) у пункті 184.2:

в абзаці третьому слова «якщо у свідоцтві про реєстрацію платника податку не було визначено граничний строк дії» виключити;

абзац п'ятий викласти в такій редакції:

«припинення дії договору про спільну діяльність, договору управління майном, угоди про розподіл продукції або закінчення строку, на який утворено особу, зареєстровану як платник податку»;

доповнити абзацом такого змісту:

«При цьому датою анулювання реєстрації платника податку визначається дата, що настала раніше».

39. У пункті 187.11 статті 187 слова «експортуються чи імпортуються» замінити словами «вивозяться за межі митної території України чи ввозяться на митну територію України».

40. У пункті 188.1 статті 188:

1) в абзаці першому слова «крім податку на додану вартість та акцизного податку» замінити словами «крім збору на обов'язкове державне пенсійне страхування, що справляється з вартості послуг стільникового рухомого зв'язку, податку на додану вартість та акцизного податку», а слова «а також збору на обов'язкове державне пенсійне страхування, що справляється з вартості послуг стільникового рухомого зв'язку» виключити;

2) абзац другий доповнити реченням такого змісту: «До складу договірної (контрактної) вартості не включаються суми неустойки (штрафів та/або пені), три проценти річних та інфляційні, що отримані платником податку внаслідок невиконання або неналежного виконання договірних зобов'язань».

41. У пункті 198.5 статті 198:

1) у підпункті «а» слова «в операціях, що не є об'єктом оподаткування» замінити словами «в операціях, що не є об'єктом оподаткування відповідно до статті 196 цього Кодексу»;

2) у підпункті «б» слова «в операціях, звільнених від оподаткування відповідно до» замінити словами «в операціях, звільнених від оподаткування відповідно до статті 197, підрозділу 2 розділу XX».

42. Третє речення пункту 200.6 статті 200 викласти у такій редакції: «Платник податку зберігає право на отримання бюджетного відшкодування коштами у майбутніх звітних (податкових) періодах».

43. У статті 201:

1) підпункт «ї» пункту 201.1 виключити;

2) абзац одинадцятий пункту 201.10 після першого речення доповнити реченням такого змісту: «Таке право зберігається за ним протягом 60 календарних днів, що настають за граничним терміном подання податкової декларації за звітний (податковий) період, у якому не надано податкову накладну або порушено порядок її заповнення та/або порядок реєстрації в Єдиному реєстрі».

44. У статті 209:

1) пункти 209.10 і 209.12 викласти в такій редакції:

«209.10. Сільськогосподарське підприємство реєструється як суб'єкт спеціального режиму оподаткування з дотриманням правил та у строки, що визначені статтею 183 цього Кодексу для реєстрації платників податку на додану вартість».

У реєстрі суб'єктів спеціального режиму оподаткування, крім відомостей, передбачених для реєстрації платників податку на додану вартість на загальних підставах, повинен міститися перелік видів діяльності такого сільськогосподарського підприємства, на які поширюється дія спеціального режиму оподаткування діяльності у сфері сільського та лісового господарства, а також рибальства, та дата внесення запису про такі види діяльності.

При оприлюдненні даних з реєстру платників податку на додану вартість згідно з пунктом 183.13 статті 183 цього Кодексу додатково оприлюднюються дані з реєстру суб'єктів спеціального режиму оподаткування про дату реєстрації суб'єктом спеціального режиму оподаткування, перелік видів діяльності сільськогосподарського підприємства із зазначенням дати внесення запису про такі види діяльності, дату виключення з такого реєстру, а також дату, з якої сільськогосподарське підприємство вважається платником зазначеного податку на загальних підставах»;

«209.12. Сільськогосподарське підприємство виключається з реєстру суб'єктів спеціального режиму оподаткування у разі, коли:

- а) підприємство подає заяву про зняття його з реєстрації як суб'єкта спеціального режиму оподаткування та/або про його реєстрацію як платника зазначеного податку на загальних підставах;
- б) підприємство підлягає реєстрації як платник податку на загальних підставах;
- в) щодо підприємства прийняте рішення про припинення шляхом ліквідації або реорганізації.

За наявності підстав, визначених у підпунктах «а», «б» цього пункту, сільськогосподарське підприємство знімається з реєстрації як суб'єкт спеціального режиму оподаткування з одночасною реєстрацією як платник податку на загальних підставах.

За наявності підстав, визначених у пункті 184.1 статті 184 цього Кодексу (за винятком підстави, визначеної у підпункті «є» пункту 184.1 статті 184 цього Кодексу), проводиться анулювання реєстрації сільськогосподарського підприємства як платника податку на загальних підставах та суб'єкта спеціального режиму оподаткування з дотриманням правил та у строки, що визначені статтею 184 цього Кодексу».

45. В абзаці третьому підпункту 212.1.9 пункту 212.1 статті 212 слова «відчуження акцій ощадних (депозитних) сертифікатів» замінити словами «відчуження акцій, ощадних (депозитних) сертифікатів».

46. В абзаці другому пункту 250.5 статті 250 цифри «240.6.1» замінити цифрами «240.2¹.1».

47. У статті 293:

1) у підпункті 2 пункту 293.4 слова «свідоцтві платника єдиного податку» замінити словами «у реєстрі платників єдиного податку»;

2) підпункт «в» підпункту 4 пункту 293.8 після слів «переходу на спрощену систему оподаткування» доповнити словами «або зміни групи платників єдиного податку».

48. У статті 294:

1) у пункті 294.3 слова «таким особам виписано свідоцтво платника єдиного податку» замінити словами «особу зареєстровано платником єдиного податку»;

2) в абзаці першому пункту 294.4 слова «виписано свідоцтво платника єдиного податку» замінити словами «особу зареєстровано платником єдиного податку».

49. У підпункті 296.5.5 пункту 296.5 статті 296 слова «свідоцтві платників єдиного податку» замінити словами «у реєстрі платників єдиного податку».

50. У статті 298:

1) у пункті 298.1:

у підпункті 298.1.2:

в абзаці першому слова «виписано свідоцтво платника єдиного податку» замінити словами «відбулася державна реєстрація»;

друге речення підпункту 298.1.5 викласти в такій редакції: «При цьому у платника єдиного податку третьої – шостої груп, який є платником податку на додану вартість, анулюється реєстрація платника податку на додану вартість у порядку, встановленому цим Кодексом, у разі обрання ним першої або другої групи чи ставки єдиного податку, встановленої для третьої – шостої груп, яка включає податок на додану вартість до складу єдиного податку»;

2) у пункті 298.2:

у підпункті 298.2.2 слова «(за умови відсутності непогашених податкових зобов'язань чи податкового боргу з єдиного податку та/або інших податків і зборів, які платники єдиного податку сплачують відповідно до цієї глави)» виключити;

у підпункті 298.2.3:

у підпункті 7 слова «не зазначених у свідоцтві платника єдиного податку – фізичної особи – підприємця» замінити словами «не зазначених у реєстрі платників єдиного податку»;

підпункт 8 викласти в такій редакції:

«8) у разі наявності податкового боргу на кожне перше число місяця протягом двох послідовних кварталів – в останній день другого із двох послідовних кварталів»;

3) у підпункті 1 пункту 298.3 слова «(ідентифікаційний номер)» виключити.

51. Статтю 299 викласти у такій редакції:

«Стаття 299. Порядок реєстрації та анулювання реєстрації платників єдиного податку»

299.1. Реєстрація суб'єкта господарювання як платника єдиного податку здійснюється шляхом внесення відповідних записів до реєстру платників єдиного податку.

299.2. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, веде реєстр платників єдиного податку, в якому міститься інформація про осіб, зареєстрованих платниками єдиного податку.

299.3. У разі відсутності визначених цим Кодексом підстав для відмови у реєстрації суб'єкта господарювання як платника єдиного податку контролюючий орган зобов'язаний протягом двох робочих днів від дати надходження заяви щодо переходу на спрощену систему оподаткування зареєструвати таку особу платником єдиного податку.

299.4. У випадках, передбачених підпунктом 298.1.2 пункту 298.1 статті 298 цього Кодексу, контролюючий орган, у разі відсутності визначених цим Кодексом підстав для відмови, здійснює реєстрацію суб'єкта господарювання як платника єдиного податку з дати, визначеної відповідно до зазначеного підпункту, протягом двох робочих днів з дати отримання контролюючим органом заяви щодо обрання спрощеної системи оподаткування або отримання цим органом від державного реєстратора електронної копії заяви, виготовленої шляхом сканування, одночасно з відомостями з реєстраційної картки на проведення державної реєстрації юридичної особи або фізичної особи – підприємця, якщо така заява додана до реєстраційної картки.

299.5. У разі відмови у реєстрації платника єдиного податку контролюючий орган зобов'язаний надати протягом двох робочих днів з дня подання суб'єктом господарювання відповідної заяви письмову вмотивовану відмову, яка може бути оскаржена суб'єктом господарювання у встановленому порядку.

299.6. Підставами для прийняття контролюючим органом рішення про відмову у реєстрації суб'єкта господарювання як платника єдиного податку є виключно:

- 1) невідповідність такого суб'єкта вимогам, встановленим статтею 291 цього Кодексу;
- 2) наявність у суб'єкта господарювання, який утворюється у результаті реорганізації (крім перетворення) будь-якого платника податку, непогашених податкових зобов'язань чи податкового боргу, що виникли до такої реорганізації;
- 3) недотримання таким суб'єктом вимог, встановлених підпунктом 298.1.4 пункту 298.1 статті 298 цього Кодексу.

299.7. До реєстру платників єдиного податку вносяться такі відомості про платника єдиного податку:

1) найменування суб'єкта господарювання, код згідно з ЄДРПОУ (для юридичної особи) або прізвище, ім'я, по батькові фізичної особи – підприємця, реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання в установленому порядку відмовилися від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків і мають відповідну відмітку у паспорті);

- 2) податкова адреса суб'єкта господарювання;
- 3) місце провадження господарської діяльності;
- 4) обрані фізичною особою – підприємцем першої та другої груп види господарської діяльності;
- 5) ставка єдиного податку та група платника податку;
- 6) дата (період) обрання або переходу на спрощену систему оподаткування;
- 7) дата реєстрації;
- 8) види господарської діяльності першої та другої груп;
- 9) дата анулювання реєстрації.

299.8. У разі зміни відомостей, передбачених підпунктами 1 – 5 пункту 299.7 цієї статті, вносяться зміни до реєстру платників єдиного податку в день подання платником відповідної заяви.

299.9. За бажанням зареєстрований платник єдиного податку може безоплатно та безумовно отримати витяг з реєстру платників єдиного податку. Строк надання витягу не повинен перевищувати одного робочого дня з дня надходження запиту. Витяг діє до внесення змін до реєстру.

Форма запиту про отримання витягу та витягу з реєстру платників єдиного податку затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику.

299.10. Реєстрація платником єдиного податку є безстроковою та може бути анульована шляхом виключення з реєстру платників єдиного податку за рішенням контролюючого органу у разі:

1) подання платником податку заяви щодо відмови від застосування спрощеної системи оподаткування у зв'язку з переходом на сплату інших податків і зборів, визначених цим Кодексом, – в останній день календарного кварталу, в якому подано таку заяву;

2) припинення юридичної особи (крім перетворення) або припинення підприємницької діяльності фізичною особою – підприємцем відповідно до закону – в день отримання відповідним контролюючим органом від державного реєстратора повідомлення про проведення державної реєстрації такого припинення;

3) у випадках, визначених підпунктом 298.2.3 пункту 298.2 статті 298 цього Кодексу.

299.11. У разі виявлення відповідним контролюючим органом під час проведення перевірок порушень платником єдиного податку вимог, встановлених цією главою, анулювання реєстрації платника єдиного податку проводиться за рішенням такого органу, прийнятим на підставі акта перевірки, з першого числа місяця, наступного за кварталом, в якому допущено порушення. У такому випадку суб'єкт господарювання має право обрати або перейти на спрощену систему оподаткування після закінчення чотирьох послідовних кварталів з моменту прийняття рішення контролюючим органом.

299.12. Погашення податкового боргу після анулювання реєстрації платника єдиного податку здійснюється у порядку, встановленому главою 9 розділу II цього Кодексу.

299.13. З метою постійного забезпечення органів державної влади, органів місцевого самоврядування, юридичних та фізичних осіб інформацією центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, щоденно оприлюднює для безоплатного та вільного доступу на єдиному державному реєстраційному веб-порталі юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців та власному офіційному веб-сайті такі дані з реєстру платників єдиного податку:

податковий номер (для юридичної особи);

найменування для юридичної особи або прізвище, ім'я, по батькові для фізичної особи;

дату (період) обрання або переходу на спрощену систему оподаткування;

ставку єдиного податку;

групу платника податку;

види господарської діяльності першої та другої груп;

дату виключення з реєстру платників єдиного податку».

52. В абзаці четвертому пункту 349.1 статті 349 слова «головні відділи» замінити словами «управління, головні відділи».

53. У розділі XX «Перехідні положення»:

1) підрозділ 2 доповнити пунктом 25¹ такого змісту:

«25¹. Відновити з 1 грудня 2013 року до 1 січня 2015 року дію пункту 25 цього підрозділу»;

2) у підрозділі 4:

пункт 4 виключити;

абзац другий пункту 31 викласти в такій редакції:

«При визначенні прибутків/збитків у порядку, визначеному пунктами 153.8 і 153.9 статті 153 цього Кодексу, витрати, понесені (нараховані) платниками податків при придбанні цінних паперів, деривативів, корпоративних прав, випущених в іншій, ніж цінні папери, формі до 1 січня 2013 року, враховуються при їх подальшому відчуженні в повному обсязі на підставі первинних документів, що підтверджують здійснення витрат»;

3) підрозділ 5 доповнити пунктом 4¹ такого змісту:

«4¹. Відновити з 1 грудня 2013 року до 1 січня 2015 року дію пункту 4 цього підрозділу»;

4) у підрозділі 10:

у пункті 14:

цифри «2014» замінити цифрами «2016»;

доповнити пунктом 22 такого змісту:

«22. Єдиний державний реєстраційний веб-портал юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців створюється відповідно до закону. До створення цього веб-порталу інформація з реєстрів про взяття суб'єктів господарювання на облік як платників податків і зборів, їх реєстрацію як платників податку на додану вартість (у тому числі як суб'єктів спеціального режиму оподаткування) та єдиного податку оприлюднюються на офіційному веб-сайті центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, згідно з вимогами, встановленими цим Кодексом».

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з 1 січня 2014 року, крім пункту 5 (щодо змін до статті 39), підпунктів 1 та 3 пункту 53 (щодо змін до розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України) розділу I цього Закону, які набирають чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

2. Пункт 5 розділу I Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо реєстрації осіб як платників податків» від 5 вересня 2013 року № 443-VII виключити.

Президент України

В. ЯНУКОВИЧ

м. Київ
24 жовтня 2013 року
№ 657-VII

Нормативні акти Національного банку України

*Зареєстровано
в Міністерстві юстиції України
13 листопада 2013 р. за № 1942/24474*

**ПОСТАНОВА
Правління Національного банку України
від 23 жовтня 2013 р. № 422**

**Про затвердження Правил визначення платіжних ознак та обміну банкнот,
розмінних та обігових монет національної валюти України**

Додатково див. лист
Національного банку України
від 25 листопада 2013 року № 11-311/24398

Відповідно до статей 33, 34, 38 та 39 Закону України «Про Національний банк України», з метою вдосконалення взаємовідносин між фізичними особами, юридичними особами та банками в Україні під час приймання та видачі банкнот, розмінних і обігових монет національної валюти України за всіма видами платежів, а також для зарахування на рахунки, вклади, акредитиви, для переказів та обміну Правління Національного банку України **постановляє**:

1. Затвердити Правила визначення платіжних ознак та обміну банкнот, розмінних та обігових монет національної валюти України (далі – Правила), що додаються.
2. Визнати такими, що втратили чинність:
 - постанову Правління Національного банку України від 17 листопада 2004 року № 547 «Про затвердження Правил визначення платіжності та обміну банкнот і монет Національного банку України», зареєстровану в Міністерстві юстиції України 06 грудня 2004 року за № 1549/10148;
 - постанову Правління Національного банку України від 14 червня 2005 року № 211 «Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України», зареєстровану в Міністерстві юстиції України 01 липня 2005 року за № 704/10984;
 - постанову Правління Національного банку України від 06 липня 2006 року № 252 «Про затвердження Змін до Правил визначення платіжності та обміну банкнот і монет Національного банку України», зареєстровану в Міністерстві юстиції України 26 липня 2006 року за № 869/12743.
3. Генеральному департаменту регулювання грошового обігу (Нестеренко В. М.) після державної реєстрації в Міністерстві юстиції України довести зміст цієї постанови до відома територіальних управлінь, структурних одиниць Національного банку України та банків України для використання в роботі.
4. Територіальним управлінням і банкам України:
 - протягом тижня після одержання цієї постанови довести її зміст до відома юридичних осіб, яких вони обслуговують, для ознайомлення;
 - розмістити Правила в місцях, доступних для населення.
5. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на заступника Голови Національного банку України Ричаківську В. І.
6. Постанова набирає чинності з дня її офіційного опублікування.

Голова І. В. Соркін

ЗАТВЕРДЖЕНО
Постанова Правління
Національного банку України
23.10.2013 № 422

ПРАВИЛА

визначення платіжних ознак та обміну банкнот, розмінних та обігових монет національної валюти України

I. Загальні положення

1. Ці Правила визначають платіжні ознаки банкнот, розмінних та обігових монет національної валюти України [далі – банкноти (монети)] та критерії, за якими вони можуть використовуватися фізичними особами, юридичними особами, у тому числі банками, під час приймання, оброблення та видачі банкнот (монет) за всіма видами платежів, а також для зарахування на рахунки, вклади, акредитиви, для переказів та обміну.

2. У цих Правилах терміни вживаються в таких значеннях:

виведені з обігу банкноти (монети) – банкноти (монети) відповідного зразка (року виготовлення), які з дати, оголошеної Національним банком України (далі – Національний банк), перестали бути законним засобом платежу;

вилучення з обігу банкнот (монет) – банківська операція, під час якої банкноти (монети) переводяться до категорії неплатіжних або сумнівних;

елемент захисту – певна ознака грошового знака, надана йому під час виготовлення з метою захисту та ускладнення його підроблення (фальсифікації) і призначена для ідентифікації банкнот (монет);

навмисно пошкоджені з метою вчинення кримінального правопорушення банкноти – неплатіжні банкноти, що виготовлені шляхом комбінування та склеювання неплатіжних частин від різних справжніх банкнот одного номіналу з метою подальшого збуту;

неплатіжні банкноти (монети) – справжні банкноти (монети), що не можуть використовуватися за всіма видами платежів, а також для зарахування на рахунки, вклади, акредитиви та для переказів у зв'язку з набуттям у процесі обігу ознак зношення та пошкодження, які не відповідають установленим Національним банком критеріям, а також навмисно пошкоджені з метою вчинення кримінального правопорушення банкноти; навмисно пошкоджені монети (з надрізами, отворами, надломами); деформовані монети; банкноти (монети), які виведені Національним банком з обігу; зразки банкнот;

ознаки підроблення банкноти (монети) – елементи дизайну та/чи захисту, які відрізняють підроблену банкноту (монету) від справжньої;

підроблені банкноти (монети) – імітації (копії, фальсифікації) справжніх банкнот (монет), що виготовлені будь-яким способом, уключаючи промисловий, усупереч установленому законодавством України порядку. До підроблених належать також перероблені банкноти, на яких будь-яким способом (наклеюванням, малюванням, друкуванням, комбінуванням частин від справжніх та підроблених банкнот тощо) змінені зображення, що визначають номінал, рік затвердження зразка (виготовлення), банк-емітент, інші реквізити та елементи дизайну, і які за зовнішнім виглядом можуть бути сприйняті як справжні банкноти;

платіжні банкноти (монети) – справжні банкноти (монети), що за встановленими Національним банком критеріями можуть використовуватися за всіма видами платежів, а також для зарахування на рахунки, вклади, акредитиви, для переказів та обміну;

спеціальний розчин – розчин з певними фізико-хімічними характеристиками (яскравий колір, флуоресценція в ультрафіолетових променях, стійкість до розчинників тощо), який використовується в спеціалізованих пристроях для зберігання валютних цінностей (далі – спецпристрій для зберігання цінностей) та забруднює банкноти в разі спроби неправомірного заволодіння ними, що унеможливорює подальше використання таких банкнот;

справжні банкноти – введені в обіг Національним банком як законний засіб платежу паперові грошові знаки, що мають прямокутну форму встановленого розміру і виготовлені на спеціальному папері з елементами захисту, на яких зазначені реквізити (номінал, рік виготовлення, серія та номер), інші елементи дизайну і захисту;

справжні монети – введені в обіг Національним банком як законний засіб платежу металеві грошові знаки, що мають установлену форму, технічні характеристики, геометричні розміри, у яких розрізняють лицьовий бік (аверс), зворотний бік (реверс) й обріз (гурт), на яких зображені малий Державний Герб України, написи з елементами захисту, номінал, найменування держави, рік виготовлення;

сумнівні банкноти (монети) – банкноти (монети), справжність або платіжність яких викликає сумнів, а також ті, що мають ознаки підроблення, до проведення їх дослідження та складання експертом Національного банку відповідного акта.

Інші терміни вживаються в значеннях, визначених законами України та нормативно-правовими актами України.

3. Національний банк оприлюднює на сторінках Офіційного інтернет-представництва Національного банку опис банкнот (монет) перед уведенням в обіг банкнот (монет) нового зразка, а також у разі внесення змін до їх дизайну або захисту від підроблення. Зразки банкнот разом з відповідними плакатами та буклетами розсилаються уповноваженим підрозділам Національного банку, банкам України, центральним зарубіжним банкам та правоохоронним органам під час уведення в обіг банкнот (монет) нового зразка.

II. Визначення платіжних ознак та обмін банкнот (монет)

1. До платіжних належать банкноти (монети), які не мають ознак зношення і пошкодження, а також з дефектами та ознаками зношення і пошкодження в межах критеріїв, визначених пунктами 4 – 10 цього розділу.

Платіжні банкноти (монети) поділяються на придатні до обігу та не придатні до обігу.

2. До придатних до обігу банкнот (монет) належать банкноти (монети), які за дизайном і елементами захисту повністю відповідають зразкам та описам, що наведені на сторінках Офіційного інтернет-представництва Національного банку, і під час обігу не набули ознак зношення та пошкоджень, визначених у пунктах 4 – 9 цього розділу. На монетах допускається наявність незначних ознак корозії та/або забруднення у вигляді локальних плям, дрібних крапок.

Банки зобов'язані без будь-яких обмежень видавати придатні до обігу банкноти (монети) фізичним та юридичним особам.

Фізичні та юридичні особи зобов'язані без будь-яких обмежень приймати придатні до обігу банкноти (монети) за всіма видами платежів та для переказів, а банки, крім того, для зарахування на рахунки, вклади, акредитиви.

3. Не придатні до обігу банкноти (монети) поділяються на зношені банкноти (монети), значно зношені банкноти, банкноти (монети) з дефектами виробника, ознаки яких визначені відповідно в пунктах 4 – 10 цього розділу.

Банки зобов'язані перевіряти банкноти (монети) на відповідність цим ознакам під час їх приймання.

4. Зношені банкноти – банкноти, які мають одну або більше з таких ознак зношення або пошкодження:

потертості, часткову втрату фарби на зображеннях, розпушення паперу, втрату папером жорсткості;

загальне або локальні забруднення, плями та написи (уключаючи видимі в ультрафіолетових променях), площа кожного з яких менше або дорівнює 400 мм², колір яких контрастує з кольором навколишнього зображення або навколишньої незадрукованої ділянки банкноти (за винятком банкнот, забруднених спеціальним розчином унаслідок несанкціонованого втручання в спецпристрій для зберігання цінностей);

відбитки штампів, площа кожного з яких менше або дорівнює 400 мм², включаючи видимі в ультрафіолетових променях, крім штампів про погашення;

надриви або надрізи довжиною кожний понад 5 мм, у тому числі склесні прозорою клейкою полімерною або за допомогою клею паперовою стрічкою завширшки не більше ніж 10 мм у спосіб, який би не призводив до склеювання сусідніх банкнот у корінці;

отвори та проколи, відірвані краї або кути, площа кожного з яких більша ніж 10 мм².

Фізичні та юридичні особи зобов'язані без будь-яких обмежень приймати зношені банкноти за всіма видами платежів та для переказів, а банки, крім того, для зарахування на рахунки, вклади, акредитиви та для обміну на придатні до обігу банкноти.

5. Зношені монети – монети з такими ознаками пошкодження: зміна кольору, оплавлення, травлення, спотворення елементів дизайну, за умови, що вони не мають деформацій, надломів, надрізів та отворів, зберегли зображення малого Державного Герба України, номіналу, назви розмінної одиниці та рельєф або текст на гурті, якщо він має бути згідно з офіційним повідомленням Національного банку.

Фізичні та юридичні особи зобов'язані без будь-яких обмежень приймати зношені монети за всіма видами платежів та для переказів, а банки, крім того, для зарахування на рахунки, вклади, акредитиви та для обміну на придатні до обігу монети.

6. Значно зношені банкноти – банкноти, що мають одну або більше з наведених нижче суттєвих ознак зношення або пошкодження (незалежно від наявності ознак зношення, зазначених у пункті 4 цього розділу).

Ознаками значного зношення або пошкодження є:

банкноти з утраченими частинами, якщо разом з отворами (дірками) збереглася ціла частина банкноти, площа якої не менше ніж 55% її початкової площі;

банкноти, розірвані та розрізані на дві або більше частин, уключаючи склеєні, якщо не менше ніж 55 % загальної площі частин, що залишилися, безумовно належать одній банкноті;

банкноти, що складені (склеєні) з двох суміжних частин різних банкнот одного номіналу та дизайну, якщо одна з частин має не менше ніж 50% початкової площі, а загальна площа двох частин становить не менше ніж 98% початкової площі банкноти;

банкноти, забруднені спеціальним розчином унаслідок несанкціонованого втручання в спецпристрій для зберігання цінностей;

банкноти, пошкоджені вогнем, водою, різними рідинами або хімікатами тощо (за винятком банкнот, забруднених спеціальним розчином унаслідок несанкціонованого втручання в спецпристрій для зберігання цінностей), які спричинили флуоресценцію, деструкцію та обвуглення паперу на окремих ділянках або по всій площі банкноти, якщо разом з пошкодженими ділянками збереглося не менше ніж 55 % її початкової площі. Працівники каси мають обов'язково визначати загальну площу банкноти, що залишилася, застосовуючи процедуру, наведену в додатку 1 до цих Правил;

загальне або локальні забруднення, плями та написи (уключаючи видимі в ультрафіолетових променях) площею кожні понад 400 мм², колір яких контрастує з кольором навколишнього зображення або навколишньої незадрукованої ділянки банкноти (за винятком банкнот, забруднених спеціальним розчином унаслідок несанкціонованого втручання в спецпристрій для зберігання цінностей);

відбитки штампів площею понад 400 мм², уключаючи видимі в ультрафіолетових променях, крім штампів про погашення;

банкноти без ознак підроблення, які в ультрафіолетових променях мають флуоресценцію по всій площині банкноти внаслідок забруднення хімічними речовинами (за винятком банкнот, забруднених спеціальним розчином унаслідок несанкціонованого втручання в спецпристрій для зберігання цінностей);

банкноти, що оброблені спеціальними хімічними реактивами під час проведення оперативних заходів чи слідчих дій («Хабар» тощо);

банкноти, які склеєні з порушенням установлених вимог, що перешкоджає їх обробленню на автоматизованих системах оброблення банкнот;

банкноти, забруднені хімічними та радіоактивними речовинами, будь-якими токсичними органічними субстанціями, що впливають або за певних умов можуть негативно впливати на здоров'я людини;

заламіновані банкноти.

7. Банки зобов'язані без будь-яких обмежень приймати від фізичних та юридичних осіб для обміну на придатні до обігу банкноти, а також за всіма видами платежів, для зарахування на рахунки, вклади, акредитиви та для переказів банкноти з ознаками значного зношення або пошкодження, які не мають ознак підроблення та які:

зберегли цілу частину площею не менше ніж 55 % своєї початкової площі;

розірвані (розрізані) на дві частини, на яких збереглись обидва однакові номери та серія, і загальна площа цих частин є не меншою, ніж 55 % початкової площі банкноти.

Банки зобов'язані вилучати як сумнівні інші значно зношені банкноти, які розірвані (розрізані) на дві або більше частин, та в установленому порядку надсилати для проведення досліджень до уповноважених підрозділів Національного банку. Експерт Національного банку за результатами цих досліджень оформляє відповідний акт, на підставі якого банкноти можуть бути визнані платіжними, неплатіжними, навмисно пошкодженими з метою вчинення кримінального правопорушення чи підробленими.

8. Банки та інші юридичні особи не мають права приймати:

банкноти, пошкоджені вогнем, водою, різними рідинами або хімікатами тощо, площа яких під час приймання та оброблення може стати меншою, ніж 55 % початкової площі банкноти. Якщо пошкодження двох або більшої кількості банкнот призвело до їх склеювання (спікання), то пред'явнику банкнот не рекомендується самостійно порушувати цілісності групи склеєних банкнот;

банкноти, забруднені хімічними та радіоактивними речовинами, будь-якими токсичними органічними субстанціями, що впливають або за певних умов можуть негативно впливати на здоров'я людини.

Фізичні та юридичні особи зобов'язані для обміну таких банкнот звертатися безпосередньо до уповноважених підрозділів Національного банку.

Уповноважені підрозділи Національного банку приймають рішення про обмін банкнот у присутності пред'явника або мають прийняти їх на дослідження за його заявою, форма якої наведена в додатку 2 до цих Правил.

Уповноважені підрозділи Національного банку здійснюють обмін справжніх банкнот, забруднених хімічними та радіоактивними речовинами, будь-якими токсичними органічними субстанціями, що впливають або за певних умов можуть негативно впливати на здоров'я людини, тільки в разі наявності документа про проведення дезінфекції та/або дезактивації банкнот, наданого установою (особою), на яку відповідно до законодавства України покладено функції щодо їх проведення.

9. Фізичні та юридичні особи не мають права приймати банкноти, забруднені спеціальним розчином унаслідок несанкціонованого втручання в спецпристрій для зберігання цінностей, за всіма видами платежів та для переказів.

Банки зобов'язані вилучати банкноти, забруднені спеціальним розчином унаслідок несанкціонованого втручання в спецпристрій для зберігання цінностей, під час приймання готівки від фізичних і юридичних осіб за всіма видами платежів, а також для зарахування на рахунки, вклади, акредитиви та для переказів і в установленому порядку передавати їх для проведення розслідувань та відповідних досліджень до правоохоронних органів.

Уповноважені підрозділи Національного банку здійснюють обмін справжніх банкнот, забруднених спеціальним розчином унаслідок несанкціонованого втручання в спецпристрій для зберігання цінностей, тільки банкам, які використовують спецпристрій для зберігання цінностей, за умови надання ними відповідних підтверджувальних документів щодо їх використання, а також документів правоохоронних органів чи суду щодо цих банкнот (за наявності).

Уповноважені підрозділи Національного банку не мають права здійснювати обмін справжніх банкнот, забруднених спеціальним розчином унаслідок несанкціонованого втручання в спецпристрій для зберігання цінностей, фізичним та юридичним особам (крім банків).

10. Банкноти (монети) з дефектами виробника – банкноти (монети) з будь-якими відхиленнями від зразка, допущеними під час виготовлення (на банкнотах немає графічних зображень, однієї або кількох фарб, номерів, немає або неправильно розміщені водяний знак або захисна стрічка, невідповідність водяного знака або захисної стрічки номіналу тощо; на монетах – тріщини, відколи, зміщення зображення, перевернуте зображення реверсу щодо аверсу, інші дефекти виготовлення тощо), які помилково випущені в обіг, але не втратили платіжних ознак за ступенем зношення.

Банки зобов'язані без будь-яких обмежень приймати від фізичних та юридичних осіб банкноти (монети) з дефектами виробника для обміну на придатні до обігу банкноти (монети), а також за всіма видами платежів, для зарахування на рахунки, вклади, акредитиви та для переказів.

11. Банки зобов'язані здійснювати обмін не придатних до обігу банкнот (монет) безкоштовно.

Банки не мають права використовувати не придатні до обігу банкноти (монети) за всіма видами платежів, для зарахування на рахунки, вклади, акредитиви, для переказів та обміну.

Національний банк без будь-яких обмежень приймає від банків не придатні до обігу банкноти (монети).

12. Фізичні та юридичні особи не мають права приймати неплатіжні банкноти (монети) за всіма видами платежів та для переказів.

Банки не мають права приймати неплатіжні банкноти (монети) за всіма видами платежів, а також для зарахування на рахунки, вклади, акредитиви, для переказів та обміну на придатні до обігу банкноти (монети).

Виняток становлять лише банкноти (монети), виведені Національним банком з обігу. Банки зобов'язані обмінювати такі банкноти (монети), якщо вони відповідають вимогам, установленим пунктами 2, 4 – 9 цього розділу, на придатні до обігу банкноти (монети) протягом строку та в порядку, визначеному Національним банком.

Банкноти (за винятком банкнот, забруднених спеціальним розчином унаслідок несанкціонованого втручання в спецпристрій для зберігання цінностей) і монети, визнані неплатіжними за результатами досліджень, проведених уповноваженими підрозділами Національного банку, повертаються фізичним та юридичним особам або банку лише в разі надходження відповідного запиту про повернення (запити приймаються протягом двох місяців після відповідного інформування про результати досліджень).

Неплатіжні банкноти (монети), які не були запитані фізичними та юридичними особами або банком, зберігаються в уповноваженому підрозділі Національного банку протягом шести місяців, після чого знищуються.

Банкноти (монети), які мають ознаки підроблення (перероблення), обміну не підлягають і не повертаються фізичним та юридичним особам. Банки в установленому порядку зобов'язані вилучати такі банкноти (монети) з обігу для проведення досліджень.

Банк зобов'язаний негайно засобами телекомунікаційного зв'язку та не пізніше наступного робочого дня письмово, з поданням копії документа про вилучення, повідомити правоохоронний орган за місцезнаходженням банку в разі виявлення в однієї фізичної або юридичної особи двох або більше банкнот з ознаками підроблення.

Національний банк не має права відшкодовувати фізичним та юридичним особам, у тому числі банкам, вартість підроблених і неплатіжних банкнот (монет).

13. Національний банк має право обмінювати, як виняток, банкноти без ознак підроблення, які втратили платіжні ознаки внаслідок пожежі, катастрофи, іншого нещасного випадку чи стихії. Уповноважені підрозділи Національного банку зобов'язані здійснювати приймання таких банкнот від фізичних та юридичних осіб.

14. Уповноважені підрозділи Національного банку приймають та обстежують в присутності фізичних та юридичних осіб банкноти, пошкоджені вогнем, водою, різними рідинами або хімікатами тощо, площа яких менша, ніж 55 % їх початкової площі або може стати такою під час їх розділення та перерахування. До обстеження робляться фотографія (ксерокопія) значно пошкодженої банкноти та фотографії видів зверху і збоку значно пошкодженої групи банкнот у тому вигляді, у якому вони пред'явлені до уповноваженого підрозділу Національного банку. Результати обстеження банкнот оформляються відповідним актом (додаток 3).

Уповноважені підрозділи Національного банку обмінюють значно пошкоджені банкноти, площа цілої частини кожної з яких разом з пошкодженими ділянками дорівнює або більше 55 % початкової площі цілої банкноти (якщо немає сумніву щодо їх справжності).

Уповноважені підрозділи Національного банку надсилають за бажанням фізичних та юридичних осіб окремі банкноти та/або банкноти з групи значно пошкоджених банкнот, площа яких разом з пошкодженими ділянками менша, ніж 55 % початкової площі, до Національного банку разом з актом про обстеження.

III. Обов'язки працівників каси банку

1. Працівник каси банку зобов'язаний:

приймати банкноти (монети) за всіма видами платежів, а також для зарахування на рахунки, вклади, акредитиви, для переказів та обміну, якщо немає сумніву щодо їх справжності та платіжних ознак;

визначати на банкнотах, які втратили частину площі та/або розірвані (розрізані) на дві частини, загальну площу банкноти, що залишилася;

перевіряти наявність обох однакових серійних номерів у розірваних (розрізаних) на дві частини банкнотах;

проставляти на платіжній банкноті напис (відбиток штампа) «до обміну», а з лицьового боку – загальну площу банкноти, що залишилася (у відсотках), дату, підпис та відбиток іменного штампа (код) працівника каси.

2. Банк зобов'язаний примусово вилучати з обігу і передавати до уповноваженого підрозділу Національного банку для досліджень та прийняття остаточного висновку банкноти (монети), що викликали сумнів працівника каси банку щодо справжності, та банкноти, на яких виявлені ознаки підроблення.

Банк зобов'язаний за бажанням фізичних та юридичних осіб вилучати з обігу і передавати до уповноваженого підрозділу Національного банку для досліджень та прийняття остаточного висновку справжні банкноти (монети), що викликали сумнів щодо платіжних ознак.

Працівник каси банку повертає фізичним та юридичним особам неплатіжну справжню банкноту лише після проставлення на банкноті напису (відбитка штампа) «неплатіжна», дати, підпису та відбитка іменного штампа (коду) працівника каси.

3. Банк зобов'язаний письмово або працівник каси банку в усній формі надати фізичним та юридичним особам за їх бажанням роз'яснення щодо встановленого порядку обміну пошкоджених банкнот, рішення про можливість обміну яких згідно з пунктами 6 – 8, 12, 13 розділу II цих Правил мають приймати уповноважені підрозділи Національного банку.

*Додаток 1
до Правил визначення платіжних ознак
та обміну банкнот, розмінних та обігових
монет національної валюти України
(пункт 6 розділу II)*

Визначення загальної площі пошкодженої банкноти, що збереглася

Ця процедура здійснюється, якщо загальну площу пошкодженої банкноти, що збереглася, візуально важко оцінити.

Для визначення загальної площі банкноти, що збереглася, застосовується сітка, яка наноситься на папір (для зручності бажано прозорий). Сітка – це прямокутник, розміри якого відповідають зразку відповідної банкноти, який розграфлено на 200 однакових клітинок (приклад такої сітки наведено нижче).

Банкнота або її частини розміщуються на сітці зворотним боком до неї. Збережені краї і кути банкноти мають збігатися з відповідними краями і кутами сітки, а краї розривів та елементи зображень однієї частини банкноти – з відповідними краями розривів та елементами зображень інших її частин (не накладаючись одна на одну). Для полегшення дослідження дуже пошкодженої банкноти (наприклад, якщо повністю втрачена частина, що безпосередньо межувала із збереженою частиною) під сітку, що нанесена на прозорий папір, можна підкласти зразок відповідної банкноти.

Перелічуються ті клітинки, які пошкоджена банкнота не закриває (Н1), і ті, що закриваються її краями частково, більшою чи меншою мірою (Н2). Отвори на банкноті до уваги не беруться. Загальна площа пошкодженої банкноти, що збереглася (%), розраховується так: $(200 - Н1 - 0,5Н2) : 2$. Отримане число округлюється до цілого.

Якщо загальна площа пошкодженої банкноти, що збереглася, не менша, ніж 55 %, то ця банкнота (за наявності інших платіжних ознак) є платіжною.

ВИПУСК 1/2014

№ з/п	Номинал банкнот	Реквізити банкнот		
		рік	серія	номер

Ситуація, унаслідок якої здійснено пошкодження банкнот:

Додаток (у разі наявності): _____

(довідка про пожежу, катастрофу,

виникнення іншої ситуації)

_____ (підпис пред'явника)

_____ (дата)

Прийняв _____

(посада працівника уповноваженого
підрозділу Національного банку України)

_____ (підпис)

_____ (прізвище,
ініціали)

* Або зазначається причина, внаслідок якої неможливо зазначити суму банкнот, їх номінал та реквізити (склеювання, спікання тощо).

Довідково: банкноти (монети), що визнані уповноваженим підрозділом Національного банку України неплатіжними, повертаються фізичним та юридичним особам або банку лише в разі надходження відповідного запиту про повернення (запити приймаються протягом двох місяців після відповідного інформування про результати досліджень). Неплатіжні банкноти (монети), які не були запитані фізичними та юридичними особами або банком, зберігаються в уповноваженому підрозділі Національного банку України протягом шести місяців, після чого знищуються.

*Додаток 3
до Правил визначення платіжних ознак
та обміну банкнот, розмінних та обігових
монет національної валюти України
(пункт 14 розділу II)*

(найменування уповноваженого підрозділу

Національного банку України)

**Акт №
про обстеження значно пошкоджених банкнот**

«__» _____ 20__ року

Цей акт складено про те, що _____
(прізвище, ім'я, по батькові фізичної особи

_____ або найменування юридичної особи)

який(а) мешкає (перебуває) за адресою: _____

пред'явив(ла) до _____
(найменування уповноваженого підрозділу)

значно пошкоджену банкноту (групу банкнот).

Характеристика банкноти (групи банкнот) на час пред'явлення: _____

_____ (наявність відокремлених обвуглених частин банкнот і їх попелу,

_____ інші відомості)

Банкноти в кількості _____ шт. на суму _____ (_____) грн.,
(цифрами) (словами)

з яких платіжними є _____ шт. на суму _____ (_____) грн.,
(цифрами) (словами)

та обміняні в _____ за результатами дослідження,
(найменування уповноваженого підрозділу)

у тому числі:

№ з/п	Номінал (грн.)	Серія, номер

Банкноти, площа яких менша, ніж 55 % їх початкової площі:

№ з/п	Номінал (грн.)	Серія, номер	Площа банкнот, що залишилася (%)

- Додатки:
1. Заява пред'явника банкнот.
 2. Ксерокопія (фотографія) значно пошкодженої банкноти (групи банкнот) у тому вигляді, у якому вони пред'явлені до уповноваженого підрозділу Національного банку.
 3. Пакет із залишками банкнот, які неможливо наклеїти.
 4. Опис банкнот.
 5. Копія акта про дослідження сумнівних банкнот.

Члени комісії:

_____	_____	_____
(посада)	(підпис)	(ініціали, прізвище)
_____	_____	_____
(посада)	(підпис)	(ініціали, прізвище)
_____	_____	_____
(посада)	(підпис)	(ініціали, прізвище)

*Зареєстровано
в Міністерстві юстиції України
26 листопада 2013 р. за № 2008/24540*

**ПОСТАНОВА
Правління Національного банку України
від 5 листопада 2013 р. № 437**

**Про внесення змін до Інструкції з бухгалтерського обліку операцій
в іноземній валюті та банківських металах у банках України**

Відповідно до статей 7 і 41 Закону України «Про Національний банк України», статті 68 Закону України «Про банки і банківську діяльність» та з метою запровадження єдиного методу відображення в бухгалтерському обліку інформації щодо операцій з купівлі-продажу іноземної валюти та банківських металів у банках України Правління Національного банку України **постановляє**:

1. Унести зміни до Інструкції з бухгалтерського обліку операцій в іноземній валюті та банківських металах у банках України, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 17 листопада 2004 року № 555, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 29 листопада 2004 року за № 1511/10110 (зі змінами), виклавши її в новій редакції, що додається.

2. Департаменту бухгалтерського обліку (Лукаsevич Б. В.) після державної реєстрації в Міністерстві юстиції України довести зміст цієї постанови до відома територіальних управлінь Національного банку України та банків України для використання в роботі.

3. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на заступника Голови Національного банку України Ричаківську В. І.

4. Постанова набирає чинності з 01 січня 2014 року.

Голова І. В. Соркін

*ЗАТВЕРДЖЕНО
Постанова Правління
Національного банку України
17.11.2004 № 555
(у редакції постанови Правління
Національного банку України
від 05.11.2013 № 437)*

**ІНСТРУКЦІЯ
з бухгалтерського обліку операцій в іноземній валюті
та банківських металах у банках України**

І. Основні положення та терміни

1. Ця Інструкція визначає методологічні засади відображення в бухгалтерському обліку інформації про операції в іноземній валюті та банківських металах (крім операцій з похідними фінансовими інструментами), що здійснюють банки України відповідно до вимог законодавства України.

2. Інструкція розроблена відповідно до Законів України «Про банки і банківську діяльність», «Про Національний банк України», «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», інших законодавчих актів України та нормативно-правових актів Національного банку України.

3. Терміни, що використовуються в цій Інструкції, вживаються в таких значеннях:

валюта подання – це валюта, у якій подається фінансова звітність;
 дата операції – дата, з якої банк бере на себе зобов'язання придбати або продати актив;
 дата розрахунку – дата, з якої актив передається банку або банком;
 монетарні статті – це утримувані одиниці валюти, а також активи та зобов'язання, що їх мають отримати або сплатити у фіксованій або визначеній кількості одиниць валюти;
 немонетарні статті – статті інші, ніж монетарні статті балансу.

Інші терміни, що використовуються в цій Інструкції, вживаються в значеннях, наведених у законодавчих актах та нормативно-правових актах Національного банку України з питань валютного регулювання.

4. Банк відображає в бухгалтерському обліку операції в іноземній валюті та банківських металах відповідно до їх економічної суті за балансовими і позабалансовими рахунками Плану рахунків бухгалтерського обліку банків України, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 17 червня 2004 року № 280, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 26 липня 2004 року за № 918/9517 (зі змінами) (далі – План рахунків).

5. Бухгалтерський облік операцій в іноземній валюті та банківських металах банк здійснює в подвійній оцінці, а саме в номінальній сумі іноземної валюти, одиницях ваги металу, щодо яких установлюється офіційний курс гривні до іноземних валют і банківських металів, – тройських унціях та гривневому еквіваленті за офіційним курсом.

6. Банк під час відображення в бухгалтерському обліку операцій в іноземній валюті та банківських металах за балансовими рахунками може використовувати технічні рахунки 3800 та 3801 Плану рахунків.

Наприкінці кожного операційного дня суми залишків у гривневому еквіваленті за технічними рахунками 3800 та 3801 Плану рахунків мають бути тотожними.

Різниці між сумами залишків у гривневому еквіваленті іноземної валюти та банківських металів за технічними рахунками 3800 та 3801 Плану рахунків, що виникають у зв'язку з математичним округленням, відображаються за рахунком 6204 Плану рахунків.

7. Банк для відображення операцій з купівлі-продажу іноземної валюти та банківських металів за позабалансовими рахунками може використовувати позабалансові рахунки розділу 99 Плану рахунків.

8. Аналітичний облік активів і зобов'язань в іноземній валюті та банківських металах, реалізованих та нереалізованих результатів за операціями в іноземній валюті, відкритих валютних позицій та їх гривневих еквівалентів здійснюється в розрізі кодів валют і банківських металів.

9. Операції в іноземній валюті та банківських металах відображаються у валюті подання шляхом перерахунку суми в іноземній валюті та банківських металах із застосуванням офіційного курсу гривні до іноземних валют і банківських металів на дату визнання активів, зобов'язань, власного капіталу, доходів і витрат.

На кожну наступну після визнання дату балансу:

1) усі монетарні статті в іноземній валюті та банківських металах відображаються в бухгалтерському обліку за офіційним курсом гривні до іноземних валют і банківських металів під час кожної зміни офіційного курсу;

2) немонетарні статті в іноземній валюті та банківських металах, що обліковуються за собівартістю, відображаються в бухгалтерському обліку за офіційним курсом гривні до іноземних валют і банківських металів на дату здійснення операції;

3) немонетарні статті в іноземній валюті та банківських металах, що обліковуються за справедливою вартістю, відображаються в бухгалтерському обліку за офіційним курсом гривні до іноземних валют і банківських металів на дату визначення їх справедливої вартості.

10. Банк відображає в бухгалтерському обліку операції з купівлі-продажу іноземної валюти та банківських металів за умовами тод, том і спот (далі – спот) із використанням методу обліку за датою розрахунку.

11. Банк не відображає за позабалансовими рахунками переоцінку вимог і зобов'язань за операціями з купівлі-продажу іноземної валюти та банківських металів за умовами спот.

12. Банк на дату операції відображає в бухгалтерському обліку операції з купівлі, продажу, обміну іноземної валюти, що згідно з умовами договору здійснюються на нетто-основі, без поставки іноземної валюти, за окремими аналітичними рахунками позабалансових рахунків 9200 та 9210 Плану

рахунків. Результат за такими операціями банк має відображати в бухгалтерському обліку як фінансовий актив або фінансове зобов'язання за балансовими рахунками 3540 або 3640 у кореспонденції з рахунком 6204 Плану рахунків.

13. Банк відображає в бухгалтерському обліку арбітражні операції на умовах маржинальної торгівлі з урахуванням вимог нормативно-правового акта Національного банку України, що встановлює порядок та умови торгівлі іноземною валютою на міжбанківському валютному ринку України та на міжнародних валютних ринках.

14. Доходи і витрати (нараховані, отримані, сплачені) в іноземній валюті відображаються в бухгалтерському обліку за рахунками класів 6 і 7 Плану рахунків у національній валюті за офіційним курсом гривні до іноземних валют на дату їх визнання.

15. Іноземна валюта та банківські метали, що прийняті банком на зберігання, обліковуються за позабалансовим рахунком 9703 Плану рахунків у національній валюті за офіційним курсом гривні до іноземних валют і банківських металів на дату прийняття їх на зберігання.

16. Порядок відображення в бухгалтерському обліку операцій з готівкою в іноземній валюті та банківськими металами у фізичній формі, іншими фінансовими та платіжними інструментами в іноземній валюті та банківських металах регулюється іншими нормативно-правовими актами Національного банку України.

II. Рахунки, що використовуються для обліку операцій в іноземній валюті та банківських металах

1. Перелік рахунків, які використовуються для відображення в бухгалтерському обліку операцій банків в іноземній валюті та банківських металах, наведено в додатку до цієї Інструкції.

2. Банк під час відображення операцій в іноземній валюті та банківських металах за потреби використовує транзитні рахунки, рахунки з обліку дебіторської та кредиторської заборгованості відповідно до облікової політики з подальшим відображенням операцій за відповідними рахунками за їх призначенням.

3. Банк використовує розподільчі рахунки з метою здійснення валютного контролю та обов'язкового продажу іноземної валюти відповідно до вимог нормативно-правових актів Національного банку України з валютного регулювання.

4. Банк в обліковій політиці визначає самостійно технічні аспекти переоцінки рахунків в іноземній валюті та банківських металах, а також порядок ведення аналітичного обліку за технічними рахунками з урахуванням можливостей програмного забезпечення та відповідно до вимог нормативно-правових актів Національного банку України.

III. Відображення в бухгалтерському обліку операцій з купівлі іноземної валюти та банківських металів за національну валюту за умовами спот

1. Банк на дату операції відображає операції з купівлі іноземної валюти та банківських металів за національну валюту за умовами спот такими бухгалтерськими проводками:

1) на суму вимоги щодо іноземної валюти та банківських металів до отримання:

Дебет

9200;

Кредит

Рахунки розділу 99;

2) на суму зобов'язання щодо національної валюти до відправлення:

Дебет

Рахунки розділу 99;

Кредит

9210.

2. Банк на дату операції, а також між датою операції та датою розрахунку відображає різницю між вартістю активу за офіційним курсом гривні до іноземних валют і банківських металів та його вартістю за курсом купівлі згідно з договором такими бухгалтерськими проводками:

1) у разі позитивного результату переоцінки:

Дебет

3540;

Кредит

6204;

2) у разі від'ємного результату переоцінки:

Дебет

6204;

Кредит

3640.

3. Банк на дату розрахунку відображає операції з купівлі іноземної валюти та банківських металів за національну валюту такими бухгалтерськими проводками:

1) зворотні проводки на суму купленої іноземної валюти та банківських металів:

Дебет

Рахунки розділу 99;

Кредит

9200;

2) зворотні проводки на суму проданої національної валюти:

Дебет

9210;

Кредит

Рахунки розділу 99;

3) визнання придбаної іноземної валюти та банківських металів:

Дебет

1500, 1600, 2600, 2620, 2650;

Кредит

3640;

4) припинення визнання проданої національної валюти:

Дебет

3540;

Кредит

1200, 1500, 1600, 2600, 2620, 2650;

5) закриття дебіторської, кредиторської заборгованості від купівлі іноземної валюти та банківських металів за національну валюту за умовами спот:

Дебет

3640;

Кредит

3800;

Дебет

3801;

Кредит

3540.

IV. Відображення в бухгалтерському обліку операцій з продажу іноземної валюти та банківських металів за національну валюту за умовами спот

1. Банк на дату операції відображає операції з продажу іноземної валюти та банківських металів за національну валюту за умовами спот такими бухгалтерськими проводками:

1) на суму вимоги щодо національної валюти до отримання:

Дебет

9200;

Кредит

Рахунки розділу 99;

2) на суму зобов'язання щодо іноземної валюти та банківських металів до відправлення:

Дебет

Рахунки розділу 99;

Кредит

9210.

2. Банк на дату операції, а також між датою операції та датою розрахунку відображає різницю між вартістю активу за курсом продажу згідно з договором та його вартістю за офіційним курсом гривні до іноземних валют і банківських металів такими бухгалтерськими проводками:

1) у разі позитивного результату переоцінки:

Дебет

3540;

Кредит

6204;

2) у разі від'ємного результату переоцінки:

Дебет

6204;

Кредит

3640.

3. Банк на дату розрахунку відображає операції з продажу іноземної валюти та банківських металів за національну валюту за умовами спот такими бухгалтерськими проводками:

1) зворотні проводки на суму купленої національної валюти:

Дебет

Рахунки розділу 99;

Кредит

9200;

2) зворотні проводки на суму проданої іноземної валюти та банківських металів:

Дебет

9210;

Кредит

Рахунки розділу 99;

3) визнання придбаної національної валюти:

Дебет

1200, 1500, 1600, 2600, 2620, 2650;

Кредит

3640;

4) припинення визнання проданої іноземної валюти та банківських металів:

Дебет

3540;

Кредит

1500, 1600, 2600, 2620, 2650;

5) закриття дебіторської, кредиторської заборгованості і визнання результату від продажу іноземної валюти та банківських металів за національну валюту:

Дебет

3640;

Кредит

3801;

Дебет

3800;

Кредит

3540.

V. Відображення в бухгалтерському обліку операцій з обміну (конвертації) іноземної валюти та банківських металів за умовами спот

1. Банк на дату операції відображає операції з обміну (конвертації) іноземної валюти та банківських металів такими бухгалтерськими проводками:

1) на суму вимоги щодо іноземної валюти та банківських металів до отримання:

Дебет

9200;

Кредит

Рахунки розділу 99;

2) на суму зобов'язання щодо іноземної валюти та банківських металів до відправлення:

Дебет

Рахунки розділу 99;

Кредит

9210.

2. Банк на дату операції, а також між датою операції та датою розрахунку відображає різницю вартості операцій з обміну (конвертації) валют за офіційним курсом гривні до іноземних валют і банківських металів та курсом, що визначений у договорі, такими бухгалтерськими проводками:

1) у разі позитивного результату переоцінки:

Дебет

3540;

Кредит

6204;

2) у разі від'ємного результату переоцінки:

Дебет

6204;

Кредит

3640.

3. Банк на дату розрахунку відображає операції з обміну (конвертації) іноземної валюти та банківських металів такими бухгалтерськими проводками:

1) зворотні проводки на суму отриманої в результаті обміну іноземної валюти та банківських металів:

Дебет

Рахунки розділу 99;

Кредит

9200;

2) зворотні проводки на суму переданої в результаті обміну іноземної валюти та банківських металів:

Дебет

9210;

Кредит

Рахунки розділу 99;

3) визнання придбаної іноземної валюти та банківських металів:

Дебет

1500, 1600, 2600, 2620, 2650;

Кредит

3640;

4) припинення визнання проданої іноземної валюти та банківських металів:

Дебет

3540;

Кредит

1500, 1600, 2600, 2620, 2650;

5) закриття дебіторської, кредиторської заборгованості від обміну (конвертації) іноземної валюти та банківських металів:

Дебет

3640;

Кредит

3800;

Дебет

3800;

Кредит

3540

Одночасно банк здійснює таку бухгалтерську проводку:

Дебет

3801 – на суму гривневого еквівалента отриманої іноземної валюти та банківських металів;

Кредит

3801 – на суму гривневого еквівалента переданої іноземної валюти та банківських металів;

6204 – у разі наявності позитивної різниці між гривневим еквівалентом переданої та отриманої іноземної валюти та банківських металів за офіційним курсом гривні до іноземних валют і банківських металів

або

Дебет

6204 – у разі наявності від'ємної різниці між гривневим еквівалентом переданої та отриманої іноземної валюти та банківських металів за офіційним курсом гривні до іноземних валют і банківських металів;

3801 – на суму гривневого еквівалента отриманої іноземної валюти та банківських металів;

Кредит

3801 – на суму гривневого еквівалента переданої іноземної валюти та банківських металів.

VI. Відображення в бухгалтерському обліку операцій з купівлі-продажу, обміну (конвертації) іноземної валюти та банківських металів за дорученням клієнтів

1. Банк відображає в бухгалтерському обліку операції з купівлі іноземної валюти та банківських металів за національну валюту за дорученням клієнтів такими бухгалтерськими проводками:

1) перерахування клієнтом національної валюти на купівлю іноземної валюти та банківських металів:

Дебет

2600, 2605, 2620, 2625, 2650, 2655;

Кредит

2900;

2) перерахування національної валюти продавцю іноземної валюти та банківських металів:

Дебет

2900;

Кредит

1200, 1500, 1600, 2600, 2620, 2625, 2650;

3) зарахування іноземної валюти та банківських металів, що отримані для клієнтів:

Дебет

1500, 1600;

Кредит

2900;

4) зарахування купленої іноземної валюти та банківських металів на рахунок клієнта:

Дебет

2900;

Кредит

2600, 2620, 2625, 2650;

5) утримання комісії банку та повернення клієнту коштів у національній валюті, якщо іноземна валюта та банківські метали куплені за курсом, нижчим, ніж заявлено клієнтом:

Дебет

2900;

Кредит

6114 – на суму комісії банку;

2600, 2605, 2620, 2625, 2650, 2655 – на суму коштів у національній валюті, що повертається клієнту, якщо іноземна валюта куплена за курсом, нижчим, ніж заявлено клієнтом, за вирахуванням комісії.

2. Банк відображає в бухгалтерському обліку операції з продажу іноземної валюти та банківських металів за національну валюту за дорученням клієнтів такими бухгалтерськими проводками:

1) перерахування клієнтом іноземної валюти та банківських металів:

Дебет

2600, 2605, 2620, 2625, 2650, 2655;

Кредит

2900;

2) перерахування іноземної валюти та банківських металів покупцю:

Дебет

2900;

Кредит

1500, 1600, 2600, 2620, 2625, 2650;

3) зарахування національної валюти, що отримана для клієнтів:

Дебет

1200, 1500, 1600;

Кредит

2900;

4) зарахування національної валюти, що отримана для клієнтів за продану іноземну валюту та банківські метали:

Дебет

2900;

Кредит

2600, 2620, 2625, 2650;

5) утримання комісії банку:

Дебет

2900;

Кредит

6114.

3. Банк відображає в бухгалтерському обліку операції з обміну (конвертації) іноземної валюти та банківських металів за дорученням клієнтів такими бухгалтерськими проводками:

1) перерахування клієнтом іноземної валюти та банківських металів на купівлю іншої іноземної валюти та банківських металів:

Дебет

2600, 2620, 2625, 2650;

Кредит

2900;

2) перерахування іноземної валюти та банківських металів продавцю:

Дебет

2900;

Кредит

1500, 1600, 2600, 2620, 2625, 2650;

3) зарахування іноземної валюти та банківських металів, що отримані від продавця для клієнтів:

Дебет

1500, 1600, 2600, 2620, 2625, 2650;

Кредит

2900;

4) зарахування купленої іноземної валюти та банківських металів на рахунок клієнта:

Дебет

2900;

Кредит

2600, 2620, 2625, 2650;

5) повернення клієнту різниці коштів в іноземній валюті, якщо іноземна валюта куплена за курсом, нижчим, ніж заявлено клієнтом:

Дебет

2900;

Кредит

2600, 2620, 2625, 2650;

6) визнання комісії банку:

Дебет

2900;

Кредит

6114.

VII. Відображення в бухгалтерському обліку власних арбітражних операцій на умовах маржинальної торгівлі

1. Банк відображає в бухгалтерському обліку власні арбітражні операції на умовах маржинальної торгівлі (далі – арбітражні операції) з іноземними банками, що передбачають виконання двох зустрічних зобов'язань з купівлі та продажу однієї іноземної валюти за іншу іноземну валюту (без їх реальної поставки), у сумі отриманого або перерахованого результату від здійснення арбітражних операцій.

2. Банк відображає в бухгалтерському обліку власні арбітражні операції такими бухгалтерськими проводками:

1) перерахування або збільшення суми гарантійного внеску для забезпечення розрахунків з банком-контрагентом:

Дебет

1502;

Кредит

1500;

2) зарахування коштів, які надійшли від банку-контрагента у випадку повернення або зменшення суми гарантійного внеску для забезпечення розрахунків з банком-контрагентом:

Дебет

1500;

Кредит

1502;

3) зарахування коштів за результатами здійснених власних арбітражних операцій (відображення позитивного результату):

Дебет

1500, 1502;

Кредит

3640.

Одночасно банк здійснює таку бухгалтерську проводку:

Дебет

3640;

Кредит

3800;

Дебет

3801;

Кредит
6204;

4) перерахування коштів за результатами здійснених власних арбітражних операцій (відображення негативного результату):

Дебет
3540;
Кредит
1500, 1502.

Одночасно банк здійснює таку бухгалтерську проводку:

Дебет
3800;
Кредит
3540;
Дебет
6204;
Кредит
3801.

3. З метою контролю за обсягом здійснених арбітражних операцій банк може використовувати відповідно до розроблених внутрішніх процедур рахунки управлінського обліку класу 8 Плану рахунків.

VIII. Відображення в бухгалтерському обліку арбітражних операцій на умовах маржинальної торгівлі за дорученням клієнтів

1. Банк відображає в бухгалтерському обліку арбітражні операції за дорученням клієнтів такими бухгалтерськими проводками:

1) перерахування, поповнення клієнтом суми гарантійного внеску для здійснення арбітражних операцій:

Дебет
2620;
Кредит
2622;

2) перерахування банком або збільшення суми гарантійного внеску для забезпечення розрахунків з банком-контрагентом за операціями клієнтів:

Дебет
1502;
Кредит
1500;

3) зарахування коштів від банку-контрагента у випадку повернення або зменшення суми гарантійного внеску для забезпечення розрахунків за операціями клієнтів:

Дебет
1500;
Кредит
1502;

4) зарахування клієнту отриманого прибутку від проведення арбітражних операцій (відображення позитивного результату):

Дебет
1502;
Кредит
2900;
Дебет
2900;
Кредит
2622;

5) перерахування коштів на поточні рахунки клієнтів після утримання податку на доходи фізичних осіб згідно з вимогами Податкового кодексу України:

Дебет
2622;
Кредит
2620;

6) відшкодування збитку від проведення арбітражних операцій (відображення негативного результату):

Дебет
2622;
Кредит
2900;
Дебет
2900;
Кредит
1502;

7) повернення суми гарантійного внеску на поточний рахунок клієнта:

Дебет
2622;
Кредит
2620.

2. Банк здійснює контроль за обсягом здійснених арбітражних операцій відповідно до пункту 3 розділу VII цієї Інструкції.

ІХ. Відображення в бухгалтерському обліку переоцінки активів і зобов'язань в іноземній валюті та банківських металах

1. Банк здійснює переоцінку (перерахунок залишків за рахунками в іноземній валюті та банківських металах в еквівалентні суми в гривнях за офіційним курсом гривні до іноземних валют і банківських металів) усіх монетарних статей балансу в іноземній валюті та банківських металах під час кожної зміни офіційного курсу гривні до іноземних валют і банківських металів.

Курсова різниця від переоцінки монетарних статей балансу в іноземній валюті та банківських металах в бухгалтерському обліку відображається за рахунком 6204 Плану рахунків.

2. У разі зниження офіційного курсу гривні до іноземних валют і банківських металів банк у бухгалтерському обліку здійснює такі бухгалтерські проводки:

1) переоцінка активів:

Дебет
Рахунки з обліку активів;
Кредит
3800.

Одночасно банк здійснює таку бухгалтерську проводку:

Дебет
3801;
Кредит
6204;

2) переоцінка зобов'язань:

Дебет
3800;
Кредит
Рахунки з обліку зобов'язань.

Одночасно банк здійснює таку бухгалтерську проводку:

Дебет
6204;

Кредит
3801.

3. У разі зростання офіційного курсу гривні до іноземних валют і банківських металів банк у бухгалтерському обліку здійснює такі бухгалтерські проводки:

1) переоцінка зобов'язань:

Дебет

Рахунки з обліку зобов'язань;

Кредит

3800.

Одночасно банк здійснює таку бухгалтерську проводку:

Дебет

3801;

Кредит

6204;

2) переоцінка активів:

Дебет

3800;

Кредит

Рахунки з обліку активів.

Одночасно банк здійснює таку бухгалтерську проводку:

Дебет

6204;

Кредит

3801.

4. Переоцінка позабалансових вимог і зобов'язань в іноземній валюті та банківських металах, крім вимог і зобов'язань за похідними фінансовими інструментами та вимог і зобов'язань за договорами з купівлі-продажу іноземної валюти та банківських металів на умовах том і спот, здійснюється під час кожної зміни офіційного курсу гривні до іноземних валют і банківських металів.

У разі зниження офіційного курсу гривні до іноземних валют і банківських металів банк у бухгалтерському обліку здійснює такі бухгалтерські проводки:

1) переоцінка позабалансових вимог:

Дебет

Позабалансові активні рахунки;

Кредит

Рахунки розділу 99;

2) переоцінка позабалансових зобов'язань:

Дебет

Рахунки розділу 99;

Кредит

Позабалансові пасивні рахунки.

У разі зростання офіційного курсу гривні до іноземних валют і банківських металів банк у бухгалтерському обліку здійснює такі бухгалтерські проводки:

1) переоцінка позабалансових вимог:

Дебет

Рахунки розділу 99;

Кредит

Позабалансові активні рахунки;

2) переоцінка позабалансових зобов'язань:

Дебет

Позабалансові пасивні рахунки;

Кредит

Рахунки розділу 99.

Х. Особливості переоцінки активів і зобов'язань в іноземній валюті

1. Дебіторська заборгованість із придбання оборотних і необоротних активів за іноземну валюту та кредиторська заборгованість з продажу оборотних і необоротних активів за іноземну валюту відображаються в бухгалтерському обліку за офіційним курсом гривні до іноземних валют на дату їх виникнення і не переоцінюються під час кожної зміни офіційного курсу гривні до іноземних валют.

2. Кредиторська заборгованість з придбання оборотних і необоротних активів за іноземну валюту та дебіторська заборгованість з продажу оборотних і необоротних активів за іноземну валюту переоцінюються під час кожної зміни офіційного курсу гривні до іноземних валют.

3. Переоцінка залишків в іноземній валюті за балансовими рахунками з обліку нарахованих доходів, витрат і резервів під фінансові активи здійснюється під час кожної зміни офіційного курсу гривні до іноземних валют.

4. Переоцінка доходів і витрат майбутніх періодів в іноземній валюті за монетарними активами та зобов'язаннями здійснюється під час кожної зміни офіційного курсу гривні до іноземних валют до часу їх визнання (відображення за рахунками доходів і витрат у відповідному звітному періоді).

5. Доходи і витрати майбутніх періодів в іноземній валюті за немонетарними статтями не переоцінюються в разі зміни офіційного курсу гривні до іноземних валют.

6. Залишки в іноземній валюті за рахунками з обліку акцій та інших цінних паперів з нефіксованим прибутком, що обліковуються банком за справедливою вартістю, переоцінюються за офіційним курсом гривні до іноземних валют на дату визначення їх справедливої вартості.

Курсові різниці від зміни офіційного курсу гривні до іноземних валют відображаються одночасно з визнанням результату переоцінки таких цінних паперів до їх справедливої вартості за такими балансовими рахунками:

1) у разі переоцінки фінансових інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю з визнанням переоцінки через прибутки/збитки, – за рахунком 6204 Плану рахунків;

2) у разі переоцінки цінних паперів у портфелі банку на продаж – за рахунком 5102 Плану рахунків.

Боргові цінні папери в іноземній валюті відносяться до монетарних статей балансу і незалежно від того, у якому портфелі обліковуються, переоцінюються під час зміни офіційного курсу гривні до іноземних валют. Результати переоцінки боргових цінних паперів відображаються за балансовим рахунком 6204.

7. Залишки в іноземній валюті за рахунками цінних паперів, що обліковуються за собівартістю, інвестиції до асоційованих та дочірніх компаній в іноземній валюті не переоцінюються.

ХІ. Відображення в бухгалтерському обліку операцій з інкасо банкнот іноземних держав

1. У разі прийняття на інкасо банкнот іноземних держав на суму номіналу банкнот, отриманих від клієнта, банк здійснює такі бухгалтерські проводки:

Дебет
9830;
Кредит
991.

2. Банк відображає відсилання банкнот іноземних держав до банку-емітента такими бухгалтерськими проводками:

Дебет
9831;
Кредит
9830.

3. У разі отримання суми грошового покриття від банку-емітента іноземних банкнот банк здійснює такі бухгалтерські проводки:

Дебет
1500;

Кредит
2909.

Одночасно банк здійснює таку бухгалтерську проводку:

Дебет
991;

Кредит
9831.

4. Банк відображає виплату клієнту інкасованої суми іноземної валюти такими бухгалтерськими проводками:

Дебет
2909;

Кредит
1500, 2600, 2620, 2650.

5. Банк відображає утримання комісії такими бухгалтерськими проводками:

Дебет
2909;

Кредит
6100, 6109, 6110, 6119.

ХІІ. Особливості відображення в бухгалтерському обліку окремих операцій з банківськими металами

1. Бухгалтерський облік операцій з банківськими металами ведеться аналогічно до обліку операцій з іноземною валютою з відображенням за відповідними балансовими та позабалансовими рахунками.

2. Банк відображає в бухгалтерському обліку банківські метали, отримані банком на відповідальне зберігання або в заставу з фізичною поставкою, за відповідними позабалансовими рахунками з обов'язковою фіксацією таких характерних ознак цих металів: вид, вигляд (зливки, порошки, монети), кількість, проба, виробник, серійний номер зливка, ампули, банки (за наявності), маса в трійських унціях (за наявності) та інші ознаки.

3. Операції з банківськими металами, під час проведення яких не вимагається фіксація характерних ознак цих металів, а фіксується лише їх маса в трійських унціях та вартість у гривнях, відображаються залежно від виду операції за відповідними балансовими рахунками.

4. Банки самостійно визначають порядок обліку маси банківського металу та ведуть реєстри обліку для накопичення інформації щодо маси банківських металів в грамах та в трійських унціях з точністю до 0,001 трійської унції з урахуванням вимог статистичної звітності.

*Додаток
до Інструкції з бухгалтерського обліку
операцій в іноземній валюті та банківських
металах у банках України
(пункт 1 розділу ІІ)*

Перелік рахунків, які використовуються для відображення в бухгалтерському обліку операцій банків в іноземній валюті та банківських металах

1200 А «Кореспондентський рахунок банку в Національному банку України»;

1500 АП «Кореспондентські рахунки, що відкриті в інших банках»;

1502 А «Кошти банків у розрахунках»;

1600 АП «Кореспондентські рахунки інших банків»;

2600 АП «Кошти на вимогу суб'єктів господарювання»;

- 2605 АП «Кошти на вимогу суб'єктів господарювання для здійснення операцій з використанням платіжних карток»;
- 2620 АП «Кошти на вимогу фізичних осіб»;
- 2622 П «Кошти в розрахунках фізичних осіб»;
- 2625 АП «Кошти на вимогу фізичних осіб для здійснення операцій з використанням платіжних карток»;
- 2650 АП «Кошти на вимогу небанківських фінансових установ»;
- 2655 АП «Кошти на вимогу небанківських фінансових установ для здійснення операцій з використанням платіжних карток»;
- 2900 П «Кредиторська заборгованість за операціями з купівлі-продажу іноземної валюти, банківських та дорогоцінних металів для клієнтів банку»;
- 2909 П «Інша кредиторська заборгованість за операціями з клієнтами банку»;
- 3540 А «Дебіторська заборгованість з придбання та продажу іноземної валюти та банківських металів за рахунок банку»;
- 3640 П «Кредиторська заборгованість з придбання та продажу іноземної валюти та банківських металів за рахунок банку»;
- 3800 АП «Позиція банку щодо іноземної валюти та банківських металів»;
- 3801 АП «Еквівалент позиції банку щодо іноземної валюти та банківських металів»;
- 6100 П «Комісійні доходи від розрахунково-касового обслуговування банків»;
- 6109 П «Інші комісійні доходи за операціями з банками»;
- 6110 П «Комісійні доходи від розрахунково-касового обслуговування клієнтів»;
- 6114 П «Комісійні доходи за операціями на валютному ринку та ринку банківських металів для клієнтів»;
- 6119 П «Інші комісійні доходи за операціями з клієнтами»;
- 6204 АП «Результат від торгівлі іноземною валютою та банківськими металами»;
- 9200 А «Валюта та банківські метали до отримання за умовами спот»;
- 9210 П «Валюта та банківські метали до відправлення за умовами спот»;
- 9703 А «Інші активи на зберіганні»;
- 9830 А «Документи і цінності, прийняті на інкасо»;
- 9831 А «Документи і цінності, відправлені на інкасо»;
- 99 «Контррахунки та позабалансова позиція банку».

*Зареєстровано
в Міністерстві юстиції України
28 листопада 2013 р. за № 2039/24571*

ПОСТАНОВА
Правління Національного банку України
від 7 листопада 2013 р. № 440

**Про затвердження нормативно-правового акта з питань здійснення
закупівель товарів, робіт і послуг**

З метою координації процесу планування, удосконалення організації та здійснення Національним банком України закупівель товарів, робіт і послуг, пов'язаних із розробленням дизайну, виготовленням захищеного паперу, банкнот, монет і державних нагород України, їх зберіганням, транспортуванням та обліком, а також відповідно до статті 2 Закону України «Про здійснення державних закупівель» Правління Національного банку України **постановляє:**

1. Затвердити Положення про здійснення Національним банком України закупівель товарів, робіт і послуг, пов'язаних із розробленням дизайну, виготовленням захищеного паперу, банкнот, монет і державних нагород України, їх зберіганням, транспортуванням та обліком, що додається.

2. Генеральному департаменту регулювання грошового обігу (Нестеренко В. М.) після державної реєстрації в Міністерстві юстиції України довести зміст цієї постанови до відома структурних підрозділів центрального апарату, територіальних управлінь, структурних підрозділів та одиниць Національного банку України для використання в роботі.

3. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на заступника Голови Національного банку України Ричаківську В. І.

4. Постанова набирає чинності з дня її офіційного опублікування.

Голова І. В. Соркін

*ЗАТВЕРДЖЕНО
Постанова Правління
Національного банку України
07.11.2013 № 440*

ПОЛОЖЕННЯ
**про здійснення Національним банком України закупівель товарів,
робіт і послуг, пов'язаних із розробленням дизайну, виготовленням
захищеного паперу, банкнот, монет і державних нагород України,
їх зберіганням, транспортуванням та обліком**

І. Загальні положення

1. Це Положення розроблене відповідно до абзацу другого частини третьої статті 2 Закону України «Про здійснення державних закупівель», Закону України «Про Національний банк України», інших нормативно-правових актів.

2. Це Положення визначає порядок створення конкурсних комісій та Центральної конкурсної комісії Національного банку України, загальні організаційні та процедурні засади їх діяльності, здійс-

нення закупівель товарів, робіт і послуг, пов'язаних із розробленням дизайну, виготовленням захищеного паперу, банкнот, монет і державних нагород України, їх зберіганням, транспортуванням та обліком за кошти Національного банку України (далі – Національний банк).

3. У цьому Положенні наведені нижче терміни вживаються в таких значеннях:

виконавець – резидент чи нерезидент, який згідно з укладеним договором здійснює поставку товару (товарів), виконання робіт, надання послуги (послуг) відповідальному замовнику;

відповідальні замовники – структурні підрозділи центрального апарату, структурні одиниці та підрозділи, територіальні управління Національного банку (далі – структурні підрозділи);

додаткова (нагальна) потреба – необхідність у закупівлі товарів, робіт чи послуг, яка виникла внаслідок непередбачуваних обставин, у тому числі у зв'язку зі збільшенням обсягів виробництва, на виконання рішень і доручень керівництва Національного банку тощо;

Експертна рада з питань дизайну пам'ятних монет України – дорадчий орган з питань дизайну пам'ятних монет України, що створений у встановленому порядку при Національному банку з метою отримання високохудожніх, кваліфіковано виконаних ескізів (дизайну) інвестиційних, пам'ятних, ювілейних і сувенірних монет;

забезпечення виконання договору про закупівлю – надання виконавцем відповідальному замовнику гарантій виконання ним вимог договору про закупівлю, включаючи такі способи забезпечення, як перерахування коштів на рахунок замовника, банківська гарантія, порука тощо;

забезпечення конкурсної пропозиції – надання учасником конкурсу відповідальному замовнику гарантій виконання своїх зобов'язань у зв'язку з поданням конкурсної пропозиції, у тому числі такі види забезпечення, як перерахування коштів на рахунок замовника, банківська гарантія, порука тощо;

запит (конкурсна документація) – документація, що розробляється і затверджується відповідальним замовником та безоплатно подається учасникам конкурсу (фізичним/юридичним особам) для підготовки ними конкурсних пропозицій;

конкурс – здійснення конкурентного відбору учасників з метою визначення переможця згідно з процедурами, установленими цим Положенням;

конкурсна комісія – група спеціалістів відповідального замовника, створена для організації та проведення процедур закупівель товарів, робіт і послуг, пов'язаних із розробленням дизайну, виготовленням захищеного паперу, банкнот, монет і державних нагород України, їх зберіганням, транспортуванням та обліком, згідно з цим Положенням;

обрання переможця – прийняття конкурсною комісією пропозиції учасника, яку визнано найкращою за результатами оцінки, та надання згоди на укладення договору;

послуги – будь-який предмет закупівлі (крім товарів і робіт), включаючи діяльність з переробки давальницької сировини та послуги виробничого характеру сторонніх організацій з утримання та експлуатації виробничого устаткування та обладнання, що використовується в технологічному процесі з розроблення дизайну, виготовлення захищеного паперу, банкнот, монет і державних нагород України, їх зберігання, транспортування та обліку, послуги щодо забезпечення функціонування та обслуговування систем безпеки, охоронні послуги, послуги з поточного ремонту приміщень будівель і споруд, науково-дослідна чи консультативна діяльність, включаючи нові технології, системи захисту, експертизи, оцінки, підготовки висновків, а також навчання працівників тощо;

потреба – необхідність у закупівлі товарів, робіт чи послуг, що обумовлена виробничою діяльністю, умовами експлуатації устаткування та обладнання, технологічними процесами тощо та пов'язана із забезпеченням виконання завдань і функцій Національного банку та його структурних підрозділів;

предмет закупівлі – товари, роботи чи послуги, які закуповуються в межах визначеної відповідальним замовником потреби залежно від планів виробництва, призначення, технічних та якісних характеристик, розрахованих обсягів та кількості, способу використання тощо;

пропозиція (конкурсна пропозиція) – пропозиція щодо предмета закупівлі, яка готується та подається учасником відповідальному замовнику відповідно до вимог запити (конкурсної документації);

пов'язана особа – уживається в значенні, наведеному в Законі України «Про здійснення державних закупівель» у частині, що стосується цього Положення;

роботи – проектування, будівництво нових, розширення, реконструкція, технічне переоснащення, капітальний ремонт та реставрація наявних будівель і споруд виробничого і невиробничого при-

значення; виробничих приміщень (у яких розташовані виробничі потужності, цехи, дільниці тощо, автоматизовані системи й комплекси, обладнання та устаткування); невиробничих приміщень; касових вузлів, грошових сховищ, приміщень оброблення готівки та інших цінностей з допоміжними приміщеннями, приміщень систем і обладнання газового пожежогасіння, боксів інкасації, приміщень приймання-передавання готівки та інших цінностей, комор зберігання готової продукції; супутні товари і послуги для забезпечення функціонування та обслуговування будівель і споруд, транспорту, технологічного та іншого обладнання, машин, автоматизованих систем, підготовки і навчання персоналу, забезпечення охорони об'єктів і майна, охорони праці та навколишнього середовища тощо;

товари – продукція будь-якого виду виробничого та загальновиробничого призначення, пов'язана з розробленням дизайну, виготовленням захищеного паперу, банкнот, монет і державних нагород України, їх зберіганням, транспортуванням та обліком, виробниче, інструментальне, технологічне, лабораторне устаткування, обладнання, системи відеоконтролю за технологічним процесом, у тому числі автоматизовані системи контролю за якістю захищеного паперу, банкнот, монет і державних нагород України в процесі виробництва, механізми, пристрої тощо, що використовуються в технологічному процесі, а також супутні товари та послуги, пов'язані з поставкою товарів, їх монтажем, пускалагоджуванням тощо, якщо вартість таких послуг не перевищує вартості самих товарів;

учасник процедури закупівлі (далі – учасник) – будь-яка фізична чи юридична особа (резидент або нерезидент), яка підтвердила намір узяти участь у процедурі закупівлі шляхом подання конкурсної пропозиції щодо поставки товару, виконання робіт чи надання послуг або пропозиції на переговорах у разі застосування процедури закупівлі в одного учасника;

Центральна конкурсна комісія Національного банку України (далі – Центральна конкурсна комісія) – група службових (посадових) та інших осіб відповідальних замовників та центрального апарату Національного банку, створена для розгляду і погодження відповідних етапів процедур закупівель, що проводяться конкурсними комісіями, згідно з цим Положенням.

Терміни «об'єкт будівництва», «будівля», «споруда» уживаються в значеннях, наведених у державних будівельних нормах України.

4. Відповідальні замовники створюють конкурсні комісії з метою організації та здійснення процедур закупівель товарів, робіт і послуг, пов'язаних із розробленням дизайну, виготовленням захищеного паперу, банкнот, монет і державних нагород України, їх зберіганням, транспортуванням та обліком.

5. Конкурсні комісії здійснюють організацію і проведення процедур закупівель товарів, робіт і послуг, пов'язаних із розробленням дизайну, виготовленням захищеного паперу, банкнот, монет і державних нагород України, їх зберіганням, транспортуванням та обліком, за умови, що очікувана вартість предмета закупівлі товару (товарів), послуги (послуг) дорівнює або перевищує 100 тис. грн. (у будівництві – 300 тис. грн.), або еквівалентну суму в іноземній валюті, а робіт – 1 млн грн., або еквівалентну суму в іноземній валюті.

У разі виникнення додаткової (нагальної) потреби в проведенні процедур закупівель товарів, робіт чи послуг конкурсні комісії здійснюють організацію і проведення закупівель за умови, що очікувана вартість предмета закупівлі товару (товарів), послуги (послуг) дорівнює або перевищує 100 тис. грн. (у будівництві – 300 тис. грн.), або еквівалентну суму в іноземній валюті, а робіт – 1 млн грн., або еквівалентну суму в іноземній валюті.

6. У разі проведення закупівлі товару (товарів), послуги (послуг), очікувана вартість яких перевищує 1,2 млн грн., або еквівалентну суму в іноземній валюті, робіт, очікувана вартість яких перевищує 2,0 млн. грн., або еквівалентну суму в іноземній валюті, запит (конкурсна документація), а також рішення конкурсної комісії щодо обрання переможця погоджуються з Центральною конкурсною комісією.

7. Рішення конкурсної комісії щодо застосування процедури закупівлі в одного учасника на закупівлю товару (товарів) чи послуги (послуг), очікувана вартість яких перевищує 500 тис. грн., або еквівалентну суму в іноземній валюті, а також робіт, очікувана вартість яких перевищує 1,5 млн грн., або еквівалентну суму в іноземній валюті, потребує погодження з Центральною конкурсною комісією.

II. Принципи проведення закупівлі. Планування закупівель

1. Закупівля товарів, робіт і послуг, пов'язаних із розробленням дизайну, виготовленням захищеного паперу, банкнот, монет і державних нагород України, їх зберіганням, транспортуванням та обліком, має здійснюватися з урахуванням таких принципів:

- добросовісна конкуренція серед учасників;
- раціональне використання коштів, передбачених на закупівлю товарів, робіт і послуг;
- недискримінація учасників;
- об'єктивна та неупереджена оцінка пропозицій учасників;
- забезпечення конфіденційності інформації щодо проведених процедур закупівель;
- запобігання корупційним діям і зловживанням.

2. Підставою для здійснення закупівель товарів, робіт і послуг, пов'язаних із розробленням дизайну, виготовленням захищеного паперу, банкнот, монет і державних нагород України, їх зберіганням, транспортуванням та обліком, є план закупівель (додаток 1).

План закупівель складається відповідно до визначених відповідальним замовником потреб у закупівлі товарів, робіт і послуг згідно з вимогами постанов і наказів Національного банку в межах затверджених і доведених центрам кошторисної відповідальності показників кошторисів поточних доходів і витрат, кошторисів інвестицій, фінансових планів, планів витрат за економічними елементами (або показників тимчасових кошторисів поточних доходів і витрат, тимчасових планів витрат за економічними елементами, тимчасових фінансових планів, тимчасових кошторисів інвестицій).

До плану закупівель уключаються всі предмети закупівлі, що мають бути поставлені, виконані, надані для забезпечення виконання завдань і функцій Національного банку та його структурних підрозділів, за умови, що очікувана вартість предмета закупівлі товару (товарів), послуги (послуг) дорівнює або перевищує 100 тис. грн. (у будівництві – 300 тис. грн.), або еквівалентну суму в іноземній валюті, а робіт – 1 млн грн., або еквівалентну суму в іноземній валюті.

У разі виникнення додаткової (нагальної) потреби в проведенні закупівлі товарів, робіт чи послуг до плану закупівель уносяться зміни в частині включення закупівлі товару (товарів), послуги (послуг), вартість якого (яких) дорівнює або перевищує 100 тис. грн. (у будівництві – 300 тис. грн.), або еквівалентну суму в іноземній валюті, а робіт – 1 млн грн., або еквівалентну суму в іноземній валюті.

Інформація про товари, роботи та послуги, яку необхідно включити до плану закупівель, у встановленому порядку вноситься до АРМ «Планування закупівель» програмного комплексу «Договори».

Інформація про заплановані роботи, послуги з поточного ремонту будівель і споруд узагальнюється за об'єктом будівництва та видом робіт, послуг.

3. Визначення предмета закупівлі товарів і послуг здійснюється відповідальним замовником на підставі державного класифікатора продукції та послуг за показником п'ятого знака (класифікаційне угруповання «категорія») із зазначенням у дужках конкретної назви товарів чи послуг.

За потреби відповідальний замовник може визначити предмет закупівлі або окремі його частини (лоти) за показниками шостого – десятого знаків за державним класифікатором продукції та послуг.

У разі закупівлі послуг з науково-технічної діяльності відповідальний замовник може визначити предмет закупівлі на підставі державного класифікатора видів науково-технічної діяльності за показником восьмого знака (класифікаційне угруповання «тип») із зазначенням у дужках конкретної назви послуги.

Під час здійснення закупівлі послуг із поточного ремонту предмет закупівлі визначається за об'єктами будівництва відповідно до вимог Правил визначення вартості будівництва ДБН Д.1.1-1-2000, затверджених наказом Державного комітету будівництва, архітектури та житлової політики України від 27 серпня 2000 року № 174 (у редакції наказу Державного комітету будівництва, архітектури та житлової політики України від 17 червня 2003 року № 85).

Визначення предмета закупівлі робіт здійснюється відповідальним замовником за об'єктами будівництва, на які складені окремі об'єктні кошториси, та відповідно до вимог Правил визначення вартості будівництва ДБН Д.1.1-1-2000, затверджених наказом Державного комітету будівництва, архітектури та житлової політики України від 27 серпня 2000 року № 174 (у редакції наказу Державного комітету будівництва, архітектури та житлової політики України від 17 червня 2003 року № 85).

4. Визначення конкретної назви товарів, робіт чи послуг здійснюється відповідальним замовником на підставі переліку(ів) технологічних операцій, пов'язаних із розробленням дизайну, виготовленням захищеного паперу, банкнот, монет і державних нагород України, їх зберіганням, транспортуванням та обліком (далі – Перелік технологічних операцій), та переліку(ів) товарів, робіт і послуг, пов'язаних із розробленням дизайну, виготовленням захищеного паперу, банкнот, монет і державних нагород України, їх зберіганням, транспортуванням та обліком (далі – Перелік товарів, робіт і послуг).

Перелік(и) технологічних операцій та Перелік(и) товарів, робіт і послуг і зміни до них розробляються та затверджуються конкурсною комісією.

Перелік товарів, робіт і послуг має включати всі товари, роботи і послуги, що закуповуються відповідальними замовниками для забезпечення розроблення дизайну, виготовлення захищеного паперу, банкнот, монет, державних нагород України, забезпечення їх зберігання, транспортування і обліку, у тому числі роботи з проектування, будівництва нових, розширення, реконструкції, технічного переоснащення, капітального ремонту та реставрації наявних будівель і споруд виробничого і невиробничого призначення; виробничих приміщень (у яких розташовані виробничі потужності, цехи, дільниці тощо, автоматизовані системи й комплекси, обладнання та устаткування); невиробничих приміщень; касових вузлів, грошових сховищ, приміщень оброблення готівки та інших цінностей з допоміжними приміщеннями, приміщень систем і обладнання газового пожежогасіння, боксів інкасації, приміщень приймання-передавання готівки та інших цінностей, комор зберігання готової продукції; супутні товари і послуги для забезпечення функціонування та обслуговування будівель і споруд, транспорту, технологічного та іншого обладнання, машин, автоматизованих систем, підготовки і навчання персоналу, забезпечення охорони об'єктів і майна, охорони праці та навколишнього середовища тощо.

5. Відповідальні замовники надсилають копії затверджених Переліків технологічних операцій та Переліків товарів, робіт і послуг на паперових носіях та в електронному вигляді до Генерального департаменту регулювання грошового обігу для узагальнення та надання рекомендацій.

Зміни до Переліку(ів) технологічних операцій та Переліку(ів) товарів, робіт і послуг за необхідності вносяться в разі:

зміни технологій і технологічних операцій, пов'язаних із розробленням дизайну, виготовленням захищеного паперу, банкнот, монет і державних нагород України, їх зберіганням, транспортуванням та обліком;

зміни назви та номенклатури відповідних товарів, робіт і послуг, що закуповуються;

необхідності забезпечення виконання законодавчих актів України, нормативно-правових актів та розпорядчих документів Національного банку;

виникнення інших обставин, які були невідомі та не були враховані.

6. План закупівель і зміни до нього розробляються та затверджуються конкурсною комісією.

Плани закупівель та зміни до них на наступний рік щодо компонентів виготовлення захищеного паперу, банкнот і монет (заготованок для виготовлення монет) формуються конкурсними комісіями протягом 30 календарних днів після затвердження обсягів виготовлення захищеного паперу, банкнот і монет та на підставі розпорядчих документів Національного банку.

Конкурсні комісії розробляють і затверджують плани закупівель інших товарів, робіт і послуг, крім компонентів виготовлення захищеного паперу, банкнот і заготованок для виготовлення монет, протягом 30 календарних днів із дати доведення центрам кошторисної відповідальності показників кошторисів поточних доходів і витрат, кошторисів інвестицій, фінансових планів, планів витрат за економічними елементами (або показників тимчасових кошторисів поточних доходів і витрат, тимчасових планів витрат за економічними елементами, тимчасових фінансових планів, тимчасових кошторисів інвестицій) згідно з додатком 1 до цього Положення.

З метою підвищення ефективності роботи конкурсних комісій планування закупівель слід проводити з максимально можливим рівномірним їх розподілом по місяцях, але з урахуванням потреб щодо строків та обсягів виробництва для забезпечення належного функціонування та обслуговування будівель і споруд, транспорту, технологічного та іншого обладнання, машин, автоматизованих систем, підготовки і навчання персоналу, охорони об'єктів і майна, охорони праці та навколишнього середовища тощо.

Планування закупівель із багаторічними зобов'язаннями допускається за наявності відповідних розпорядчих документів Національного банку (розпорядчих документів про затвердження обсягів виготовлення захищеного паперу, банкнот і монет, проектно-кошторисної документації, інвестиційних програм тощо).

7. Очікувана вартість предмета закупівель визначається на підставі проведеного аналізу та порівняння цін на ринках відповідних товарів і послуг та має бути в межах доведених центрам кошторисної відповідальності показників кошторисів поточних доходів і витрат, кошторисів інвестицій, фінансових планів, планів витрат за економічними елементами (або показників тимчасових кошторисів поточних доходів і витрат, тимчасових планів витрат за економічними елементами, тимчасових фінансових планів, тимчасових кошторисів інвестицій, а в разі закупівель основних компонентів виготовлення захищеного паперу, банкнот і заготованок для виготовлення монет – проектів планів витрат за економічними елементами на плановий період).

Якщо очікувана вартість предмета закупівлі є нижчою, ніж розмір суми, зазначений у пункті 5 розділу I цього Положення, то такі закупівлі можуть відображатися в додатку до плану закупівель, який складається в довільній формі.

8. Аналіз ринкових цін на товари і послуги (крім послуг у будівництві) повинен проводитися відповідальним замовником у підрозділі, відповідальному за закупівлю, на підставі визначення, збирання, накопичування та оброблення інформації щодо поточного стану ринків товарів і послуг, ринкової кон'юнктури, динаміки цін з метою максимально правильного визначення очікуваної вартості закупівлі. Зазначений аналіз має бути оформлений у вигляді аналітичної інформації (таблиці, графіки тощо), що складається на підставі інформації, отриманої з:

листів-пропозицій, що надходили до відповідального замовника від підприємств-виробників, їх офіційних представників або інших підприємств;

офіційних інтернет-ресурсів;

рекламної інформації підприємств (організацій) тощо;

аналітичних і фінансових звітів, статей комерційних і державних установ тощо;

довідників (електронних баз даних) підприємств;

спеціалізованих комерційних видань;

презентацій, семінарів, виставок, конференцій тощо.

9. Закупівлі товарів, робіт і послуг, проведення яких потребує погодження з Центральною конкурсною комісією відповідно до пунктів 6 та 7 розділу I цього Положення, конкурсні комісії включають до плану закупівель після письмового погодження з Генеральним департаментом регулювання грошового обігу.

Для цього відповідальний замовник надсилає (поштою, електронним повідомленням) на погодження Генеральному департаменту регулювання грошового обігу свої пропозиції з обґрунтуванням щодо закупівель, які планується включити до плану закупівель товарів, робіт і послуг відповідної конкурсної комісії.

Строк погодження Генеральним департаментом регулювання грошового обігу пропозицій до плану закупівель становить не більше ніж 10 робочих днів із дати їх отримання.

Відмова в погодженні оформляється у формі листа на адресу відповідального замовника (конкурсної комісії) із зазначенням причин.

10. Копії затвердженого плану закупівель (витяги із плану закупівель) та змін до нього щодо закупівель, проведення яких потребує погодження з Центральною конкурсною комісією відповідно до пунктів 6 та 7 розділу I цього Положення, надаються Центральній конкурсній комісії протягом п'яти робочих днів із дня їх затвердження.

У разі внесення змін до складу конкурсної комісії разом із планом закупівель (витягом із плану закупівель) конкурсні комісії надають Центральній конкурсній комісії копії наказів (розпоряджень) про створення та склад конкурсних комісій.

У разі внесення змін до планів закупівель та надсилання відповідної інформації до Центральної конкурсної комісії відповідальний замовник у супровідному листі зазначає аргументи, що спричинили їх унесення (коригування кількості й обсягів закупівлі, зміна очікуваної вартості закупівлі, виконання постанов Правління Національного банку, розпоряджень, наказів, доручень керівництва Національного банку, стратегічних та інвестиційних програм, унесення змін до показників кошторисів

поточних доходів і витрат, фінансових планів, кошторисів інвестицій, планів витрат за економічними елементами (або тимчасових кошторисів поточних доходів і витрат, тимчасових планів витрат за економічними елементами, тимчасових фінансових планів, тимчасових кошторисів інвестицій) тощо).

11. Керівник відповідального замовника визначає осіб (підрозділи, служби), відповідальних за проведення аналізу ринкових цін на товари і послуги, уведення інформації щодо запланованих та проведених закупівель товарів, робіт і послуг у програмний комплекс «Договори», підготовку заявок на проведення процедур закупівель, складання звітності за результатами закупівель. Відповідні обов'язки визначаються в процедурах внутрішнього контролю та посадових інструкціях працівників.

III. Процедури здійснення закупівель

1. Закупівлі товарів, робіт і послуг, пов'язаних із розробленням дизайну, виготовленням захищеного паперу, банкнот, монет і державних нагород України, їх зберіганням, транспортуванням та обліком, можуть здійснюватися шляхом застосування однієї з таких процедур:

конкурс з обмеженою участю;

двоступеневий конкурс;

закупівля в одного учасника.

Конкурс з обмеженою участю є основною процедурою закупівлі.

Початком проведення процедури закупівлі є:

у разі проведення конкурсу з обмеженою участю та двоступеневого конкурсу – дата прийняття конкурсною комісією рішення про затвердження запиту (конкурсної документації);

під час застосування процедури закупівлі в одного учасника – дата прийняття конкурсною комісією рішення про початок закупівлі.

2. Рішення про застосування відповідної процедури закупівлі приймається конкурсною комісією.

3. Відповідальний замовник для проведення процедури закупівлі конкурсною комісією готує заявку з додатками за встановленою формою (додаток 2).

У разі проведення процедури закупівлі в одного учасника разом із заявкою подаються такі документи:

обґрунтування потреби закупівлі з посиланням на нормативно-правові акти та розпорядчі документи, що визначають предмет та обсяг закупівлі (наприклад, розпорядчі документи Національного банку щодо закупівлі товарів, робіт і послуг, копії затвердженого технічного завдання, технічного рішення, дефектної відомості, дефектного акта тощо);

обґрунтування застосування процедури закупівлі в одного учасника, що може бути підтвержене експертними висновками незалежних організацій, нормативними, технічними та іншими документами виробника (уключаючи технічну інформацію і технологічні регламенти) за рішенням конкурсної комісії;

проект договору про закупівлю або основні умови, які обов'язково включатимуться до договору;

копія протоколу переговорів щодо узгодження з виконавцем (виробником) вартості товару, послуг і термінів постачання (виконання), крім виконавців (виробників), які надають послуги (постачають товари) відповідно до тарифів, що встановлюються та регулюються відповідними державними органами;

підтвердні документи від виробника стосовно офіційного статусу продавця (виконавця) у разі потреби.

У разі проведення закупівлі за процедурою конкурсу з обмеженою участю або двоступеневого конкурсу разом із заявкою подаються такі документи:

обґрунтування потреби закупівлі з посиланням на нормативно-правові акти та розпорядчі документи, що визначають предмет та обсяг закупівлі (наприклад, розпорядчі документи Національного банку щодо закупівлі товарів, робіт і послуг, копії затвердженого технічного завдання, технічного рішення, дефектної відомості, дефектного акта тощо);

проект запиту (конкурсної документації);

аналітична інформація за результатами проведеного аналізу та порівняння цін на ринках відповідних товарів (послуг) щодо формування очікуваної вартості закупівлі;

перелік потенційних учасників (не менше двох), яким пропонується надіслати запит (конкурсну документацію) (найменування / П. І. Б., місцезнаходження / місце проживання, номери телефону та факсу).

Для підготовки заявки з додатками керівник відповідального замовника призначає підрозділ (управління, відділ, сектор тощо) та відповідальну особу.

Відповідальний замовник у разі потреби має право звертатися до інших структурних підрозділів у межах їх компетенції за інформацією, необхідною для підготовки заявки.

Заявка підписується відповідальною за її складання особою та керівником відповідальної особи.

4. Заявка з додатками має бути погоджена з юридичною та фінансовою службами відповідального замовника.

Юридична служба відповідального замовника погоджує заявку з додатками на проведення процедури закупівлі в частині її відповідності вимогам цього Положення, нормативно-правових актів та розпорядчих документів Національного банку, а також у частині відповідності проекту договору або основних умов договору вимогам законодавства України.

Фінансова служба відповідального замовника погоджує заявку з додатками на проведення процедури закупівлі в частині наявності в доведених центрах кошторисної відповідальності показниках кошторисів поточних доходів і витрат, кошторисів інвестицій, фінансових планів, планів витрат за економічними елементами (або тимчасових кошторисів поточних доходів і витрат, тимчасових планів витрат за економічними елементами, тимчасових фінансових планів, тимчасових кошторисів інвестицій, проектів планів витрат за економічними елементами на плановий період) відповідних лімітів витрат на здійснення закупівлі, а також у частині відповідності проекту договору або основних умов договору вимогам законодавства.

5. Заявка з додатками після погодження з юридичною та фінансовою службами перевіряється і підписується секретарем конкурсної комісії та затверджується керівником (заступником) відповідального замовника.

6. Для закупівель, проведення яких потребує погодження з Центральною конкурсною комісією відповідно до пунктів 6 та 7 розділу I цього Положення, заявка з додатками, затверджена керівником (заступником) відповідального замовника, має бути погоджена з Юридичним департаментом та Генеральним департаментом регулювання грошового обігу.

7. Для закупівель, які проводяться структурними підрозділами центрального апарату, заявка з додатками, затверджена керівником (заступником) відповідального замовника, має бути погоджена з Фінансовим департаментом.

8. Генеральний департамент регулювання грошового обігу погоджує заявку з додатками в частині її відповідності вимогам цього Положення, необхідності проведення закупівлі, обсягів закупівлі, переліку потенційних учасників конкурсу, кваліфікаційних критеріїв, критеріїв оцінки конкурсних пропозицій учасників, наявності відповідних спеціальних, технічних або якісних характеристик і вимог до предмета закупівлі з урахуванням специфіки закупівлі.

9. Юридичний департамент погоджує заявку з додатками в частині її відповідності вимогам цього Положення та нормативно-правових актів та розпорядчих документів Національного банку, а також у частині відповідності проекту договору або основних умов договору вимогам законодавства України.

10. Фінансовий департамент погоджує заявку з додатками для закупівель, що проводяться конкурсними комісіями структурних підрозділів центрального апарату в частині наявності в доведених центрах кошторисної відповідальності показниках кошторисів поточних доходів і витрат, кошторисів інвестицій (тимчасових кошторисів поточних доходів і витрат, кошторисів інвестицій) відповідних лімітів витрат на здійснення закупівлі (погоджує управління організації кошторисного процесу), а також у частині відповідності проекту договору або основних умов договору вимогам законодавства (погоджує управління договірних відносин).

11. Строк погодження заявки кожним структурним підрозділом становить не більше ніж п'ять робочих днів із дати її отримання.

Відмова в погодженні заявки оформляється у формі листа на адресу відповідального замовника із зазначенням причин.

12. Заявка з додатками, затверджена та погоджена відповідно до вимог пунктів 4 – 10 цього розділу, подається на розгляд конкурсної комісії.

Конкурсна комісія розглядає заявку з додатками, у разі потреби вносить до неї зміни та затверджує проект запиту (конкурсної документації).

На титульному аркуші запиту (конкурсної документації), що засвідчується підписом голови (заступника голови) конкурсної комісії та відбитком печатки, зазначаються номер протоколу, дата засідання конкурсної комісії, на якому його затверджено.

IV. Конкурсна комісія

1. Конкурсна комісія створюється за наказом (розпорядженням) керівника відповідального замовника (Голови Національного банку, заступника Голови Національного банку, який згідно з розподілом функціональних обов'язків здійснює керівництво структурним підрозділом центрального апарату Національного банку) з метою організації проведення процедур закупівель товарів, робіт і послуг та представляє відповідального замовника під час здійснення цих закупівель.

У наказі (розпорядженні) може зазначатися персональний і кількісний склад конкурсної комісії з визначенням заступника (заступників) голови, секретаря та членів конкурсної комісії.

Голова конкурсної комісії в разі потреби може призначати заступника (заступників) голови, секретаря та визначати функції кожного члена конкурсної комісії, якщо в розпорядчому документі про створення конкурсної комісії немає інформації про таке призначення. Рішення голови конкурсної комісії з цих питань уносяться до протоколу засідання конкурсної комісії.

Не може бути призначений секретарем конкурсної комісії працівник юридичної служби, до функціональних обов'язків якого належить надання роз'яснень правового характеру та перевірка відповідності проекту договору законодавству України.

2. Кількість членів конкурсної комісії становить не менше ніж п'ять осіб.

3. Головою конкурсної комісії є керівник або заступник керівника відповідального замовника.

Голова конкурсної комісії:

організовує роботу конкурсної комісії та здійснює контроль за виконанням покладених на конкурсну комісію функцій;

приймає рішення щодо проведення засідань конкурсної комісії;

визначає дату і місце проведення засідань конкурсної комісії;

пропонує порядок денний засідань конкурсної комісії;

веде засідання конкурсної комісії;

уносить пропозиції щодо змін у складі конкурсної комісії.

У разі відсутності голови конкурсної комісії його обов'язки виконує заступник голови конкурсної комісії.

4. Секретар конкурсної комісії:

забезпечує ведення та оформлення протоколів засідань конкурсної комісії, протоколів про розкриття пропозицій;

перевіряє правильність визначення предмета закупівлі;

перевіряє правильність оформлення заявки на проведення закупівлі та відповідність її вимогам цього Положення;

перевіряє наявність та правильність уведених позицій (товарів, робіт і послуг, що пропонуються для закупівлі) до програмного комплексу «Договори»;

забезпечує оперативне інформування членів конкурсної комісії стосовно організаційних питань її діяльності;

за дорученням голови конкурсної комісії виконує іншу організаційну роботу, а також забезпечує зберігання документів щодо здійснення закупівель, дотримання вимог з питань діловодства під час роботи з документами, здійснює інші повноваження відповідно до вимог законодавства України, нормативно-правових актів, розпорядчих документів Національного банку та цього Положення.

У разі відсутності секретаря конкурсної комісії його обов'язки виконує інший член конкурсної комісії, призначений головою конкурсної комісії.

5. Члени конкурсної комісії зобов'язані:

організовувати та проводити процедури закупівель;

брати участь у засіданнях конкурсної комісії особисто;

забезпечувати рівні умови для всіх учасників процедур закупівель, об'єктивний вибір переможця;

об'єктивно та неупереджено розглядати конкурсні пропозиції учасників процедур закупівель;

у встановленому порядку обирати переможців процедур закупівель, конкурсні пропозиції яких за результатами оцінки визнані найбільш економічно вигідними;

брати участь в обговоренні та прийнятті рішень щодо планування здійснення процедур закупівель, складання та затвердження річного плану закупівель, розроблення та затвердження Переліку(ів) технологічних операцій та Переліку(ів) товарів, робіт і послуг, вибору та проведення процедур закупівель, результатів розгляду, оцінки та порівняння конкурсних пропозицій, обрання переможців процедур закупівель;

забезпечувати збереження конфіденційності інформації, що стосується діяльності конкурсної комісії, та інформації, наданої учасниками процедур закупівель;

дотримуватися вимог законодавства України, нормативно-правових актів, розпорядчих документів Національного банку та цього Положення.

6. Члени конкурсної комісії мають право:

вносити питання на розгляд конкурсної комісії;

ознайомлюватися з усіма матеріалами щодо розгляду, порівняння та оцінки конкурсних пропозицій учасників конкурсу;

одержувати від структурних підрозділів інформацію, необхідну для організації та здійснення процедур закупівель;

зазначати свою думку в протоколах засідань конкурсної комісії.

7. У своїй діяльності конкурсна комісія керується законодавством України, цим Положенням, іншими нормативно-правовими актами та розпорядчими документами Національного банку, а також рішеннями, що приймаються Центральною конкурсною комісією, самою конкурсною комісією з питань, що належать до її компетенції.

Формою роботи конкурсної комісії є засідання, які скликаються головою конкурсної комісії або в разі його відсутності заступником голови.

Перелік питань, що підлягають розгляду на засіданні конкурсної комісії, та порядок денний доводяться до відома членів конкурсної комісії не пізніше ніж за один день до засідання.

8. Конкурсна комісія має право:

одержувати в службах відповідального замовника необхідну для проведення конкурсу інформацію;

залучати до роботи конкурсної комісії в разі необхідності інших працівників Національного банку;

ініціювати залучення на договірних засадах відповідних експертних організацій чи окремих експертів.

9. Конкурсна комісія зобов'язана:

організувати проведення конкурсу, процедури закупівлі в одного учасника відповідно до вимог цього Положення, забезпечувати рівні умови для всіх учасників конкурсу, обґрунтований вибір переможця;

приймати рішення щодо затвердження річного плану закупівель, Переліку(ів) технологічних операцій та Переліку(ів) товарів, робіт і послуг, вибору та проведення процедури закупівель, результатів розгляду, оцінки та порівняння конкурсних пропозицій, обрання переможців процедур закупівель тощо;

забезпечувати збереження конфіденційності інформації, що стосується діяльності конкурсної комісії, та інформації, наданої учасниками процедур закупівель.

10. Конкурсна комісія забезпечує виконання таких функцій:

складання Переліку(ів) технологічних операцій та Переліку(ів) товарів, робіт і послуг та змін до них;

складання та затвердження плану закупівель та змін до нього;

обрання процедури закупівлі;

розгляд та затвердження проекту запиту (конкурсної документації), надання його учасникам та у випадках, передбачених пунктом 6 розділу I цього Положення, надання його Центральній конкурсній комісії для погодження;

надання роз'яснення учасникам щодо змісту запиту (конкурсної документації);
 приймання, зберігання, розкриття пропозицій, їх розгляд, забезпечення їх перевірки, оцінки та порівняння;

прийняття рішення про результати конкурсу та у випадках, передбачених пунктом 6 розділу I цього Положення, подання необхідних документів Центральній конкурсній комісії для погодження рішення про вибір переможця;

прийняття рішення про застосування процедури закупівлі в одного учасника та у випадках, передбачених пунктом 7 розділу I цього Положення, подання необхідних документів для його погодження з Центральною конкурсною комісією.

11. Рішення з питань, що розглядаються на засіданнях конкурсної комісії, приймаються простою більшістю голосів у присутності не менше двох третин членів конкурсної комісії. У разі рівного розподілу голосів голос голови конкурсної комісії є вирішальним.

Рішення конкурсної комісії оформляється протоколом, який підписується всіма членами комісії, які брали участь у засіданні.

V. Центральна конкурсна комісія

1. Центральна конкурсна комісія створюється за наказом Голови Національного банку, до складу якої входять представники Фінансового департаменту, Юридичного департаменту, Генерального департаменту регулювання грошового обігу, Банкнотно-монетного двору, Фабрики банкнотного паперу, Центрального сховища.

До функцій Центральної конкурсної комісії належать:

надання рекомендацій у частині організації та проведення процедур закупівель відповідно до вимог цього Положення;

розгляд та погодження запиту (конкурсної документації) у випадках, передбачених пунктом 6 розділу I цього Положення;

розгляд та погодження рішення про обрання переможця конкурсу у випадках, передбачених пунктом 6 розділу I цього Положення;

розгляд та погодження рішення про застосування процедури закупівлі в одного учасника у випадках, передбачених пунктом 7 розділу I цього Положення.

2. Головою Центральної конкурсної комісії є директор Генерального департаменту регулювання грошового обігу.

Голова Центральної конкурсної комісії:

організовує роботу Центральної конкурсної комісії і здійснює контроль за виконанням покладених на цю комісію функцій;

у разі необхідності може призначати заступника голови, секретаря та визначати функції кожного члена Центральної конкурсної комісії, якщо в наказі про створення Центральної конкурсної комісії немає інформації про таке призначення. Рішення голови Центральної конкурсної комісії з цих питань уносяться до протоколу засідання Центральної конкурсної комісії;

приймає рішення щодо проведення засідань Центральної конкурсної комісії;

визначає дату і місце проведення засідань Центральної конкурсної комісії;

пропонує порядок денний засідань Центральної конкурсної комісії;

веде засідання Центральної конкурсної комісії;

уносить пропозиції щодо змін у складі Центральної конкурсної комісії.

У разі відсутності голови Центральної конкурсної комісії його обов'язки виконує заступник голови Центральної конкурсної комісії.

3. Секретар Центральної конкурсної комісії:

забезпечує ведення та оформлення протоколів засідань Центральної конкурсної комісії;

забезпечує оперативне інформування членів Центральної конкурсної комісії стосовно організаційних питань її діяльності;

за дорученням голови Центральної конкурсної комісії виконує іншу організаційну роботу, а також забезпечує зберігання документів щодо здійснення закупівель, дотримання вимог з питань діловодства під час роботи з документами, здійснює інші повноваження відповідно до вимог законодав-

ства України, цього Положення, інших нормативно-правових актів та розпорядчих документів Національного банку.

У разі відсутності секретаря Центральної конкурсної комісії його обов'язки виконує інший член Центральної конкурсної комісії, призначений головою Центральної конкурсної комісії.

4. Члени Центральної конкурсної комісії зобов'язані:

брати участь у засіданнях Центральної конкурсної комісії особисто;

забезпечувати об'єктивний та неупереджений розгляд матеріалів, наданих конкурсними комісіями;

брати участь в обговоренні та прийнятті рішень з питань, що належать до компетенції Центральної конкурсної комісії;

забезпечувати збереження конфіденційності інформації, що стосується діяльності Центральної конкурсної комісії;

дотримуватися вимог законодавства України, цього Положення, інших нормативно-правових актів та розпорядчих документів Національного банку.

У разі відсутності члена Центральної конкурсної комісії (відпустки, хвороба, відрадження) його обов'язки з правом голосування та підписання протоколу засідання має право виконувати особа, на яку згідно з положенням про структурний підрозділ покладено виконання його обов'язків.

5. Члени Центральної конкурсної комісії мають право:

уносити питання на розгляд Центральної конкурсної комісії;

ознайомлюватися з усіма матеріалами щодо процедур закупівель;

зазначати свою думку в протоколах засідань Центральної конкурсної комісії.

6. У своїй діяльності Центральна конкурсна комісія керується законодавством України, цим Положенням, нормативно-правовими актами та розпорядчими документами Національного банку, а також рішеннями, що приймаються Центральною конкурсною комісією з питань, що належать до її компетенції.

Формою роботи Центральної конкурсної комісії є засідання, які скликаються її головою або в разі його відсутності заступником голови.

Інформація про перелік питань, що підлягають розгляду на засіданні Центральної конкурсної комісії, та порядок денний доводяться до відома членів Центральної конкурсної комісії не пізніше ніж за один день до засідання.

Рішення з питань, що розглядаються на засіданнях Центральної конкурсної комісії, приймаються простою більшістю голосів у присутності не менше двох третин членів Центральної конкурсної комісії. У разі рівного розподілу голосів голос голови Центральної конкурсної комісії є вирішальним.

Рішення Центральної конкурсної комісії оформляється протоколом, який підписується всіма членами, які брали участь у засіданні.

Організацію роботи Центральної конкурсної комісії забезпечує Генеральний департамент регулювання грошового обігу.

VI. Конкурсна комісія з питань розроблення ескізів (дизайну) монет та сувенірної продукції

1. З метою забезпечення виконання статті 33 Закону України «Про Національний банк України» щодо організації готівкового грошового обігу в частині організації випуску пам'ятних та інвестиційних монет України, сувенірної продукції в Генеральному департаменті регулювання грошового обігу створюється конкурсна комісія з питань розроблення ескізів (дизайну) монет та сувенірної продукції.

Конкурсна комісія з питань розроблення ескізів (дизайну) монет та сувенірної продукції створюється за наказом (розпорядженням) керівника відповідального замовника (Голови Національного банку, заступника Голови Національного банку, який згідно з розподілом функціональних обов'язків здійснює керівництво структурним підрозділом центрального апарату Національного банку), до складу якої входять представники Генерального департаменту регулювання грошового обігу та Монетного двору.

У наказі (розпорядженні) може зазначатися персональний і кількісний склад конкурсної комісії з визначенням заступника голови, секретаря та членів конкурсної комісії.

2. Головою конкурсної комісії з питань розроблення ескізів (дизайну) монет та сувенірної продукції є керівник або заступник керівника відповідального замовника.

Голова конкурсної комісії з питань розроблення ескізів (дизайну) монет та сувенірної продукції: організовує роботу конкурсної комісії та здійснює контроль за виконанням покладених на конкурсну комісію функцій;

за необхідності може призначати заступника (заступників) голови, секретаря та визначати функції кожного члена конкурсної комісії, якщо в розпорядчому документі про створення конкурсної комісії немає інформації про це. Рішення голови конкурсної комісії з цих питань уносяться до протоколу засідання конкурсної комісії;

приймає рішення щодо проведення засідань конкурсної комісії;

визначає дату і місце проведення засідань конкурсної комісії;

пропонує порядок денний засідань конкурсної комісії;

веде засідання конкурсної комісії;

уносить пропозиції щодо змін у складі конкурсної комісії.

У разі відсутності голови конкурсної комісії з питань розроблення ескізів (дизайну) монет та сувенірної продукції його обов'язки виконує заступник голови конкурсної комісії.

3. Конкурсна комісія з питань розроблення ескізів (дизайну) монет та сувенірної продукції планує свою діяльність на підставі плану випуску пам'ятних та інвестиційних монет України, сувенірної продукції на відповідний рік, затвердженого постановою Правління Національного банку.

Порядок планування випуску монет та сувенірної продукції визначений відповідним нормативно-правовим актом Національного банку з питань організації виготовлення, випуску в обіг і реалізації пам'ятних монет України та сувенірної продукції.

4. До функцій конкурсної комісії з питань розроблення ескізів (дизайну) монет та сувенірної продукції належать:

розгляд і затвердження ескізів (дизайну) пам'ятних монет України та (у разі необхідності) сувенірної продукції на підставі наданих Експертною радою з питань дизайну пам'ятних монет України рекомендацій щодо їх затвердження;

надання автору ескізів (дизайну) пам'ятних монет пропозицій щодо їх доопрацювання (у разі потреби).

5. У своїй діяльності конкурсна комісія з питань розроблення ескізів (дизайну) монет та сувенірної продукції керується законодавством України, цим Положенням, нормативно-правовими актами Національного банку, а також рішеннями, що приймаються цією конкурсною комісією з питань, що належать до її компетенції.

Формою роботи конкурсної комісії з питань розроблення ескізів (дизайну) монет та сувенірної продукції є засідання, які скликаються її головою або в разі його відсутності заступником голови.

Інформація про перелік питань, що підлягають розгляду на засіданні конкурсної комісії з питань розроблення ескізів (дизайну) монет та сувенірної продукції, та порядок денний доводяться до відома членів конкурсної комісії не пізніше ніж за два дні до засідання.

Рішення з питань, що розглядаються на засіданнях конкурсної комісії з питань розроблення ескізів (дизайну) монет та сувенірної продукції, приймаються простою більшістю голосів у присутності не менше двох третин членів конкурсної комісії. У разі рівного розподілу голосів голос голови конкурсної комісії з питань розроблення ескізів (дизайну) монет та сувенірної продукції є вирішальним.

Рішення конкурсної комісії з питань розроблення ескізів (дизайну) монет та сувенірної продукції оформляється протоколом, який підписується всіма членами, які брали участь у засіданні.

VII. Інформування учасників про проведення конкурсів

1. Відповідальний замовник надсилає запит (конкурсну документацію) щодо постачання товарів, виконання робіт чи надання послуг потенційним учасникам, які визначені на підставі попередньо проведеного аналізу на ринках відповідних товарів, робіт і послуг або конкурсів, що були раніше проведені.

У разі проведення закупівель згідно з пунктом 6 розділу I цього Положення запит (конкурсна документація) щодо постачання товарів, виконання робіт, надання послуг потенційним учасникам, які

визначені на підставі попередньо проведених ринкових досліджень або конкурсів, що були раніше проведені, повинен бути погоджений Центральною конкурсною комісією.

Генеральний департамент регулювання грошового обігу в разі потреби розробляє зразки запиту (конкурсної документації), надає відповідні рекомендації конкурсним комісіям щодо порядку складання запиту (конкурсної документації), роз'яснення з питань застосування вимог цього Положення.

2. Відповідальний замовник надсилає запити (конкурсну документацію) учасникам у кількості, яка може забезпечити вибір вигіднішої пропозиції, але не менше двох.

3. Запит (конкурсна документація) на участь у конкурсі містить:

1) інструкцію щодо підготовки пропозицій;

2) інформацію і перелік документів, що можуть вимагатися конкурсною комісією з метою оцінки відповідності учасників установленим вимогам та які підтверджують досвід, кваліфікацію і фінансову спроможність учасника, зокрема:

нотаріально засвідчену копію статуту учасника (положення, засновницького договору або іншого документа, який його замінює) зі змінами (у разі їх наявності). Статут повинен передбачати провадження діяльності, яка відповідає предмету закупівлі. Якщо учасник здійснює діяльність без статуту (положення, засновницького договору або іншого документа, який його замінює), то у складі пропозиції конкурсних торгів він подає письмове пояснення з посиланням на норми відповідних законодавчих актів про підстави здійснення діяльності без цих документів;

копію документа про присвоєння реєстраційного номера облікової картки платника податків (крім осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку у паспорті) (для фізичних осіб);

копію паспорта (для фізичних осіб – підприємців);

копію свідоцтва про реєстрацію платника податку на додану вартість – для учасника, який є платником податку на додану вартість;

копію свідоцтва про сплату єдиного податку – для учасника, який є платником єдиного податку;

оригінал або засвідчену в установленому законодавством порядку копію інформаційної довідки або витягу з Єдиного реєстру підприємств, щодо яких порушено провадження у справі про банкрутство, зі строком давності не більше двох тижнів від дати розкриття конкурсних пропозицій;

для нерезидентів – засвідчені підписом і відбитком печатки учасника конкурсу копії бухгалтерського балансу або звіту про фінансовий стан відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності (IFRS) за минулий рік і за останній звітний період, якщо таке передбачено законодавством країни нерезидента;

для резидентів – копію балансу учасника на останню звітну дату;

копію звіту про фінансові результати за останній звітний період;

копію звіту про рух грошових коштів за останній звітний період;

документи, що підтверджують повноваження посадової особи або представника учасника процедури закупівлі на підписання документів конкурсної пропозиції;

засвідчену учасником копію(ї) документа(ів), який(і) підтверджує(ють) повноваження особи (осіб) на підписання договору про закупівлю за результатами конкурсу:

для посадової особи учасника, посада якої визначена в статутних документах, витяг із протоколу зборів засновників (копію протоколу зборів засновників), копію наказу про призначення або інший документ, що підтверджує повноваження посадової особи учасника;

для інших посадових осіб учасника – довіреність і витяг із протоколу зборів засновників (копію протоколу зборів засновників), копію наказу про призначення посадової особи, яка надала довіреність, або інший документ, що підтверджує повноваження посадової особи учасника.

Учасник-нерезидент повинен подати відповідні документи, передбачені законодавством країни, у якій цей учасник зареєстрований.

Документи, які підтверджують статус учасника-нерезидента та повноваження його уповноваженого представника на укладання договорів, повинні бути легалізовані в установленому порядку;

3) інформацію про характер і необхідні технічні та якісні характеристики предмета закупівлі:

відповідна технічна специфікація, плани, креслення, малюнки чи описи предмета закупівлі;

кількість товару, переліки та обсяги робіт;

місце поставки товару, виконання робіт чи надання послуг;

додаткові послуги, які мають бути надані;

строки поставки товарів, виконання робіт чи надання послуг;

4) методику розрахунку ціни пропозиції із зазначенням того, чи повинна вона включати інші елементи, крім вартості самих товарів, робіт чи послуг, наприклад, витрати на транспортування, страхування, навантаження, розвантаження, сплату митних тарифів, податків, коливання курсу валют та котирувань на міжнародних біржах тощо;

5) інформацію про валюту (валюти), у якій (яких) розрахована і зазначена ціна пропозиції;

6) мову (мови), якою (якими) складаються пропозиції;

7) вимоги відповідального замовника щодо надання конкурсного забезпечення та забезпечення виконання договору про закупівлю;

8) умови повернення чи неповернення конкурсного забезпечення та забезпечення виконання договору;

9) спосіб, місце та кінцевий строк подання пропозицій;

10) прізвище, посаду та контактну інформацію однієї чи кількох посадових осіб або інших працівників відповідального замовника, уповноважених здійснювати зв'язок з учасниками;

11) інформацію про можливість надання учасниками альтернативних конкурсних пропозицій та методики оцінки цих пропозицій;

12) іншу інформацію, яку відповідальний замовник вважає за необхідне включити до запиту (конкурсної документації).

4. Запит (конкурсна документація) на участь у конкурсі готується українською мовою та однією з іноземних мов, що використовується в міжнародній торгівлі, якщо на участь у конкурсі запрошуються іноземні учасники. Тексти повинні бути автентичними, визначальним є текст українською мовою.

5. Запит (конкурсна документація) повинен бути складений так, щоб в учасника конкурсу не було підстав uważати його пропозицією укласти договір про закупівлю.

6. За результатами розгляду конкурсних пропозицій конкурсна комісія надсилає учасникам письмові повідомлення в довільній формі.

VIII. Порядок подання конкурсних пропозицій

1. Конкурсна пропозиція подається в письмовій формі за підписом уповноваженої посадової особи учасника в запечатаному конверті або в іншій формі, зазначеній у запиті (конкурсній документації).

2. Якщо замовник та учасники під час проведення процедури закупівлі надали інформацію в іншій формі, ніж письмова, то зміст такої інформації повинен бути ними письмово підтверджений.

IX. Розкриття, оцінка та порівняння конкурсних пропозицій

1. Розкриття конкурсних пропозицій відбувається в день закінчення строку їх подання.

У разі проведення закупівель згідно з пунктом 6 розділу I цього Положення для участі в розкритті конкурсних пропозицій учасників конкурсна комісія запрошує представників Генерального департаменту регулювання грошового обігу.

2. Під час розкриття конкурсних пропозицій перевіряється наявність усіх необхідних документів, передбачених запитом (конкурсною документацією), наявність інформації про учасника в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців та складається протокол за встановленою формою (додаток 3).

3. Відповідальний замовник має право звернутися до учасників за роз'ясненнями щодо змісту їх пропозицій з метою полегшення їх розгляду, оцінки та порівняння.

4. До оцінки відповідальний замовник допускає конкурсні пропозиції, які не були відхилені згідно з вимогами цього Положення.

Конкурсна комісія в разі проведення закупівель, які потребують погодження з Центральною конкурсною комісією відповідно до пункту 6 розділу I цього Положення, має право приймати рішення про допущення до оцінки конкурсних пропозицій учасників, які містять певні невідповідності в час-

тині документів, що підтверджують досвід, кваліфікацію і фінансову спроможність учасника, за таких умов:

учасник конкурсу погоджується в установленій конкурсною комісією термін усунути виявлені невідповідності в частині документів, що підтверджують його досвід, кваліфікацію і фінансову спроможність;

технічні та якісні характеристики товарів (послуг) відповідають умовам запиту (конкурсної документації);

цінова пропозиція на товари, роботи чи послуги не перевищує їх очікуваної вартості.

Рішення конкурсної комісії та Центральної конкурсної комісії з цих питань уключаються до протоколів їх засідань.

5. Конкурсна комісія визначає переможця конкурсу із числа учасників, конкурсні пропозиції яких не було відхилено, на підставі критеріїв і методики оцінки, зазначених у запиті (конкурсній документації).

6. Критеріями оцінки можуть бути:

ціна;

якість товару;

строк поставки (виконання);

інші критерії на розсуд замовника.

7. Якщо для визначення найкращої пропозиції використовуються, крім ціни, інші критерії, то в запиті (конкурсній документації) зазначається питома вага цих критеріїв у загальній оцінці пропозицій. Питома вага цінового критерію не може бути нижчою ніж 60 відсотків.

8. У разі проведення закупівель згідно з пунктом 6 розділу I цього Положення конкурсна комісія складає протокол засідання конкурсної комісії про визначення переможця конкурсу з висновками (у разі необхідності) щодо відповідності учасників вимогам, установленим умовами запиту (конкурсної документації), та відповідності їх конкурсних пропозицій умовам запиту (конкурсної документації), а також з висновками спеціалістів або експертів у разі їх залучення, який надсилається Центральній конкурсній комісії для прийняття відповідного рішення.

9. Інформація щодо розгляду та оцінки конкурсних пропозицій є конфіденційною.

X. Вимоги до учасників

1. Відповідальний замовник може вимагати від учасників надання ними підтвердженої документально інформації про відповідність таким вимогам:

є обладнання, а також працівники відповідної кваліфікації, які мають необхідні знання та досвід; сплачено податки і збори (обов'язкові платежі), передбачені законодавством України;

здійснюється провадження учасниками господарської діяльності відповідно до їх статутів (положень, засновницьких договорів або інших документів, які їх замінюють);

є досвід щодо постачання товарів (сировини, напівфабрикатів, заготованок тощо), виконання робіт та надання послуг іншим замовникам за останні 12 місяців та інформація про аналогічні укладені та виконані договори.

2. Відповідальний замовник повинен вимагати від учасників надання ними підтвердженої документально інформації про товари, роботи або послуги, які відповідно до законодавства України підлягають обов'язковій сертифікації або ліцензуванню в Україні (сертифікати, ліцензії тощо).

3. Вимоги до учасників зазначаються в запиті (конкурсній документації).

XI. Відхилення конкурсних пропозицій

1. Відповідальний замовник відхиляє конкурсну пропозицію, якщо:

учасник не відповідає вимогам, установленим умовами запиту (конкурсної документації);

пропозиція не відповідає умовам запиту (конкурсної документації);

відсутня інформація про учасника в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців;

зразки товарів (обладнання, матеріалів, сировини, напівфабрикатів, заготованок тощо) за результатами проведених лабораторних досліджень, експертизи технічних та якісних характеристик, тестування тощо (якщо проведення таких досліджень, експертиз, тестування було передбачено умовами запиту (конкурсної документації)) визнані такими, що не відповідають умовам запиту (конкурсної документації);

є незаперечні докази того, що учасник прямо або опосередковано намагається вплинути на прийняття рішення щодо визначення переможця процедури закупівлі;

виявлено факт участі учасника в змові;

пропозиція подана учасником, який є пов'язаною особою з іншими учасниками процедури;

учасник має заборгованість зі сплати податків і зборів (обов'язкових платежів);

учасник визнаний у встановленому законом порядку банкрутом та відносно нього відкрита ліквідаційна процедура (порушено провадження в справі про банкрутство);

є інші дані щодо фінансової неспроможності учасника.

2. Відповідальний замовник може відхилити пропозицію учасника за наявності даних про факти постачання ним неякісних товарів (послуг), аналогічних предмету закупівлі.

ХІІ. Відміна конкурсу або визнання його таким, що не відбувся

1. Конкурс може бути відмінений за рішенням конкурсної комісії або Центральної конкурсної комісії на будь-якому етапі його проведення до моменту укладення договору з переможцем конкурсу, якщо:

на участь у конкурсі подана одна конкурсна пропозиція щодо предмета закупівлі, визначеного замовником у запиті (конкурсній документації);

на підставі результатів розгляду конкурсних пропозицій конкурсною комісією прийнято рішення про допущення до оцінки тільки одного учасника;

немає подальшої потреби в зазначеній закупівлі;

на момент проведення оцінки конкурсних пропозицій відбулося підвищення або зменшення індексу цін більше ніж на п'ять відсотків щодо індексу цін на день розкриття конкурсних пропозицій.

2. Конкурс може бути визнаний відповідальним замовником таким, що не відбувся, у разі:

перевищення суми ціни найбільш вигідної пропозиції, передбаченої відповідальним замовником на фінансування закупівлі;

відхилено всі пропозиції відповідно до вимог цього Положення;

в інших випадках за рішенням замовника (у тому числі в разі непогодження обрання переможця конкурсу Центральною конкурсною комісією).

3. Для закупівель, проведення яких потребує погодження з Центральною конкурсною комісією відповідно до пункту 6 розділу I цього Положення, у разі відміни конкурсу або визнання його таким, що не відбувся, відповідальний замовник повідомляє про це Генеральний департамент регулювання грошового обігу протягом трьох робочих днів з дати прийняття такого рішення конкурсною комісією.

4. У запиті (конкурсній документації) обов'язково зазначаються випадки, у яких конкурс може бути відмінений або визнаний таким, що не відбувся.

ХІІІ. Обрання переможця та укладення договору про закупівлю

1. Конкурсна комісія визначає переможця конкурсу залежно від кількості отриманих балів відповідно до визначених у запиті (конкурсній документації) методики та критеріїв оцінки.

Загальна кількість отриманих балів розраховується для кожної конкурсної пропозиції.

Переможцем обирається учасник, пропозиція якого за результатами розгляду й оцінки не була відхилена та набрала максимальну кількість балів.

Після обрання переможця (прийняття рішення щодо погодження обрання переможця Центральною конкурсною комісією у випадку, передбаченому пунктом 6 розділу I цього Положення) відповідальний замовник надсилає переможцю конкурсу повідомлення про обрання його переможцем.

2. З учасником, якого обрано переможцем, відповідальний замовник укладає договір про закупівлю. Усі витрати, пов'язані з укладенням договору, покладаються на учасника – переможця конкурсу

на умовах, визначених у запиті (конкурсній документації), та відповідно до положень Цивільного кодексу України. Будь-які витрати, понесені учасником – переможцем конкурсу у зв'язку з участю в конкурсі та укладенням договору, у тому числі пов'язані з його нотаріальним посвідченням на вимогу відповідального замовника, не підлягають відшкодуванню.

3. У разі відмови учасника – переможця конкурсу підписати договір про закупівлю або непідписання його протягом 10 робочих днів з дати отримання проекту договору від замовника відповідальний замовник має право визначити найбільш вигідну конкурсну пропозицію з тих, що були допущені до оцінки.

4. Договір про закупівлю укладається в письмовій формі відповідно до положень Цивільного кодексу України, Господарського кодексу України, норм міжнародного приватного права.

5. Конкурсна комісія протягом п'яти робочих днів з дати укладення договору про закупівлю надсилає Центральній конкурсній комісії інформацію про укладення договору за процедурами закупівлі, за якими отримано погодження Центральної конкурсної комісії.

В інформації зазначається таке:

номер договору і дата його укладення;

найменування / П. І. Б. виконавця / відповідального замовника за договором;

предмет закупівлі (стилий виклад);

загальна сума за договором;

строк виконання (дії) договору.

XIV. Забезпечення конкурсних пропозицій та забезпечення виконання договору про закупівлю

1. Відповідальний замовник у запиті (конкурсній документації) може встановлювати вимоги щодо надання учасниками забезпечення конкурсної пропозиції відповідно до умов, зазначених у запиті (конкурсній документації). Розмір забезпечення конкурсної пропозиції може становити до 10 відсотків від очікуваної вартості закупівлі.

2. Для забезпечення конкурсної пропозиції учасник зобов'язаний перерахувати на зазначений відповідальним замовником рахунок кошти або надати гарантійний документ (банківську гарантію, поруку тощо) у сумі, визначеній у запиті (конкурсній документації), у національній або в іноземній валюті.

Платіжні реквізити для перерахування коштів з метою забезпечення конкурсної пропозиції зазначаються в запиті (конкурсній документації).

У разі надання гарантійного документа в національній або іноземній валюті місце зберігання гарантійного документа визначається керівником структурного підрозділу, до якого він надійшов для оприбуткування.

3. Забезпечення конкурсної пропозиції повертається учаснику протягом п'яти робочих днів з дня настання підстави для повернення в разі:

закінчення строку дії забезпечення конкурсної пропозиції, зазначеного в запиті (конкурсній документації);

укладення договору про закупівлю з учасником, який обраний переможцем конкурсу;

відкликання конкурсної пропозиції до закінчення строку її подання;

закінчення процедури закупівлі в разі неукладення договору про закупівлю з жодним з учасників, які подали конкурсні пропозиції.

4. Забезпечення конкурсної пропозиції не повертається в разі:

відкликання пропозиції учасником після закінчення строку її подання;

непідписання учасником, який обраний переможцем конкурсу, договору про закупівлю;

ненадання переможцем конкурсу забезпечення виконання договору про закупівлю після отримання повідомлення про обрання його переможцем.

Рішення про відмову в поверненні забезпечення конкурсної пропозиції приймає конкурсна комісія.

У разі неотримання коштів забезпечення конкурсної пропозиції відповідно до умов гарантійного документа стягнення коштів з гаранта здійснюється відповідно до законодавства України.

5. Під час здійснення закупівлі товарів і послуг відповідальний замовник має право вимагати від учасника – переможця конкурсу внесення ним під час укладення договору про закупівлю забезпечення його виконання згідно з умовами, зазначеними в запиті (конкурсній документації). Відповідальний замовник повертає учаснику конкурсу забезпечення виконання договору про закупівлю відповідно до умов, зазначених у цьому договорі.

6. Розмір забезпечення виконання договору про закупівлю може становити до 10 відсотків його загальної вартості.

XV. Умови застосування двоступеневого конкурсу

1. Двоступеневий конкурс проводиться відповідальним замовником у разі:

якщо відповідальний замовник не може визначити необхідні технічні, якісні характеристики (специфікації) товарів (робіт) або визначити вид послуг та якщо для прийняття оптимального рішення про закупівлю необхідно провести попередні переговори з учасниками;

якщо предметом закупівлі є здійснення наукових досліджень, експериментів або розробок, виконання науково-дослідних, дослідно-конструкторських та будівельних робіт;

закупівлі товарів (обладнання, матеріалів, сировини, напівфабрикатів, заготованок тощо), що потребують попереднього проведення лабораторних досліджень, експертизи технічних та якісних характеристик, тестування тощо;

закупівлі послуг з науково-технічної діяльності.

2. Двоступеневий конкурс проводиться в порядку, передбаченому для процедури конкурсу з обмеженою участю з урахуванням особливостей, визначених цим розділом.

Двоступеневий конкурс проводиться в два етапи.

3. На першому етапі всім потенційним учасникам (не менше двох) пропонується подати попередні конкурсні пропозиції без зазначення ціни.

Запит (конкурсна документація) може передбачати лише надання учасниками пропозицій щодо технічних, якісних та інших характеристик предмета закупівлі, умов поставки, підтвердження професійної і технічної компетентності учасників та їх відповідності кваліфікаційним критеріям.

4. Відповідальний замовник під час розгляду попередніх пропозицій має право проводити переговори з будь-ким з учасників для визначення переваг та недоліків у пропозиціях. Замовник під час переговорів не має права застосовувати дискримінаційний режим до різних учасників. За результатами переговорів складається протокол за підписом замовника та учасника, у якому зазначаються відомості про учасника, пропозиції, запропоновані учасником, висновки.

5. Після отримання попередніх конкурсних пропозицій відповідальний замовник має право вносити зміни до запиту (конкурсної документації) щодо технічних та якісних вимог до предмета закупівлі або запропонувати нові характеристики та критерії оцінки.

Про зміну умов запиту (конкурсної документації) відповідальний замовник інформує учасників під час надання запрошень до участі в другому етапі двоступеневого конкурсу.

6. На другому етапі двоступеневого конкурсу відповідальний замовник запрошує до участі учасників (не менше двох), попередні пропозиції яких не було відхилено на першому етапі та пропозиції яких виявилися прийнятними в цілому.

На другому етапі учасники повинні подати остаточні конкурсні пропозиції із зазначенням ціни.

XVI. Умови застосування процедури закупівлі в одного учасника

1. Закупівля в одного учасника – це процедура, відповідно до якої відповідальний замовник укладає договір про закупівлю з учасником після проведення переговорів з одним або кількома учасниками. Відповідальний замовник під час проведення переговорів може вимагати від учасника подання ним підтвердженої документально інформації про відповідність учасника встановленим вимогам відповідно до пункту 1 розділу X цього Положення.

2. Процедура закупівлі в одного учасника застосовується відповідальним замовником, якщо:

немає конкуренції (у тому числі з технічних причин) на товари, роботи чи послуги, які можуть бути поставлені (виконані) лише певним учасником, та немає альтернативи;

є потреба в здійсненні додаткової закупівлі в того самого постачальника (надавача послуг, виконавця робіт) з метою уніфікації, стандартизації або забезпечення сумісності з наявними товарами, технологіями або послугами, якщо заміна попереднього постачальника (надавача послуг) може призвести до виникнення проблем технічного характеру, збільшення експлуатаційних витрат на організації технологічного процесу (навчання обслуговуючого персоналу, сервісне післягарантійне обслуговування устаткування, додаткову закупівлю запасних частин, витратних матеріалів тощо), несумісності з наявними товарами, технологіями, послугами, що гарантують необхідну якість виготовлення/оброблення грошових знаків, захищеного паперу тощо;

є потреба в здійсненні закупівлі товарів, робіт і послуг, пов'язаних із забезпеченням безперервного виготовлення захищеного паперу, банкнот, монет і державних нагород України, їх зберіганням, транспортуванням та обліком, забезпеченням нерозголошення інформації щодо цінностей та об'єктів Національного банку тощо;

виникла нагальна потреба в здійсненні закупівлі у зв'язку з особливими обставинами, які відповідальний замовник не міг передбачити;

є потреба післягарантійного обслуговування устаткування (обладнання);

є потреба в здійсненні закупівлі товарів, робіт і послуг, призначених для проведення виробничих випробувань, дослідження їх властивостей та аналізу;

попередньо проведений конкурс був відмінений у зв'язку з тим, що на участь у конкурсі була подана одна конкурсна пропозиція або якщо на підставі результатів розгляду конкурсних пропозицій конкурсною комісією прийнято рішення про допущення до оцінки пропозиції тільки одного учасника.

3. Обґрунтування застосування процедури закупівлі в одного учасника повинно містити:

умови застосування процедури закупівлі;

посилання на експертні, нормативні, технічні та інші документи, що підтверджують наявність умов застосування процедури закупівлі в одного учасника.

4. Процедура проведення закупівлі в одного учасника, якщо очікувана вартість закупівлі товарів і послуг перевищує 500 тис. грн., а також робіт, очікувана вартість яких перевищує 1,5 млн грн., застосовується після відповідного рішення конкурсної комісії, погодженого з Центральною конкурсною комісією.

У разі проведення закупівлі в одного учасника, якщо очікувана вартість закупівлі товарів і послуг перевищує 500 тис. грн., а також робіт, очікувана вартість яких перевищує 1,5 млн грн., у переговорах з учасником щодо узгодження з виконавцем (виробником) вартості товару, робіт і послуг та термінів постачання (виконання) можуть брати участь представники Генерального департаменту регулювання грошового обігу (за потреби).

XVII. Порядок погодження запиту (конкурсної документації) з Центральною конкурсною комісією

1. Для погодження запиту (конкурсної документації) конкурсні комісії подають до Центральної конкурсної комісії такі документи:

заявку на проведення процедури закупівлі, погоджену відповідно до вимог пунктів 4 – 10 розділу III цього Положення;

обґрунтування потреби закупівлі з посиланням на нормативно-правові акти та розпорядчі документи, що визначають предмет та обсяг закупівлі (наприклад, розпорядчі документи Національного банку щодо закупівлі товарів і послуг, копії затвердженого технічного завдання, технічного рішення, копії дефектної відомості, дефектного акта тощо);

проект запиту (конкурсної документації);

аналітичну інформацію за результатами проведеного аналізу та порівняння цін на ринках відповідних товарів (послуг) щодо формування очікуваної вартості закупівлі;

перелік потенційних учасників (не менше двох), яким пропонується направити запит (конкурсну документацію) (найменування / П. І. Б., місцезнаходження / місце проживання, номери телефону та факсу);

копію протоколу (витяг з протоколу) засідання конкурсної комісії з рішенням про направлення запиту (конкурсної документації) Центральній конкурсній комісії на погодження;

пояснювальну записку з інформацією про предмет закупівлі, переліком потенційних учасників, яким планується направити запит (конкурсну документацію) для участі в конкурсі, посаду, прізвище, ім'я, по батькові доповідача та представників відповідального замовника, які братимуть участь у засіданні, тощо.

2. Центральна конкурсна комісія протягом десяти робочих днів розглядає на черговому засіданні поданий пакет документів та приймає рішення. У разі відмови в погодженні запиту (конкурсної документації) у протоколі Центральної конкурсної комісії зазначаються причини відмови.

Центральна конкурсна комісія в разі потреби може звернутися до конкурсної комісії для надання додаткових документів, висновків, пояснень тощо.

У разі надання Центральною конкурсною комісією зауважень до поданого пакета документів він повертається відповідній конкурсній комісії на доопрацювання і подання для повторного розгляду.

3. Центральна конкурсна комісія після підписання протоколу засідання надсилає конкурсній комісії витяг з протоколу засідання щодо результату розгляду.

4. Рішення Центральної конкурсної комісії щодо погодження запиту (конкурсної документації) є підставою для його надсилання відповідальним замовником потенційним учасникам.

XVIII. Порядок погодження рішення про обрання переможця конкурсу з Центральною конкурсною комісією

1. Для погодження рішення про обрання переможця конкурсу конкурсні комісії подають до Центральної конкурсної комісії такі документи:

копію запиту (конкурсної документації), погодженого (погодженої) з Центральною конкурсною комісією, надісланого (надісланої) учасникам для участі в конкурсі, та зміни до нього (неї) у разі їх унесення;

копії конкурсних пропозицій учасників;

копію протоколу про розкриття конкурсних пропозицій;

копію протоколу (витяг з протоколу) засідання конкурсної комісії щодо обрання переможця конкурсу з висновками (у разі необхідності) щодо відповідності учасників вимогам, установленим умовами запиту (конкурсною документацією), та відповідності пропозицій умовам запиту (конкурсної документації), а також висновками спеціалістів або експертів у разі їх залучення;

пояснювальну записку з інформацією про предмет закупівлі (назва предмета закупівлі, очікувана вартість закупівлі (окремо в іноземній валюті та в гривневому еквіваленті без податку на додану вартість (далі – ПДВ) та митних платежів, а також окремо з урахуванням ПДВ і митних платежів), обґрунтування необхідності проведення закупівлі, наявність коштів у відповідному кошторисі, фінансовому плані тощо), перелік учасників, яким надісланий запит (конкурсна документація) для участі в конкурсі, посаду, прізвище, ім'я, по батькові доповідача та представників відповідального замовника, які братимуть участь у засіданні, тощо.

2. Центральна конкурсна комісія протягом десяти робочих днів розглядає на черговому засіданні поданий пакет документів та приймає рішення. У разі відмови в погодженні рішення про обрання переможця конкурсу в протоколі Центральної конкурсної комісії зазначаються причини відмови.

Центральна конкурсна комісія в разі потреби в робочому порядку може звернутися до конкурсної комісії для подання додаткових документів, висновків, пояснень тощо.

У разі подання Центральною конкурсною комісією зауважень до поданого пакета документів він повертається відповідній конкурсній комісії на доопрацювання і подання для повторного розгляду.

3. Центральна конкурсна комісія після підписання протоколу засідання надсилає конкурсній комісії витяг з протоколу засідання щодо результату розгляду.

4. Рішення Центральної конкурсної комісії щодо погодження обрання переможця конкурсу є підставою для укладення договору про закупівлю.

XIX. Порядок погодження рішення про застосування процедури закупівлі в одного учасника з Центральною конкурсною комісією

1. Для погодження рішення про застосування процедури закупівлі в одного учасника конкурсні комісії подають до Центральної конкурсної комісії такі документи:

заявку на проведення процедури закупівлі, погоджену відповідно до вимог пунктів 4 – 10 розділу III цього Положення;

копію протоколу (витяг з протоколу) конкурсної комісії щодо прийняття рішення про застосування процедури закупівлі в одного учасника;

обґрунтування застосування процедури закупівлі в одного учасника, що може бути підтверджене експертними висновками незалежних організацій, нормативними, технічними та іншими документами виробника (уключаючи технічну інформацію і технологічні регламенти) за рішенням конкурсної комісії;

проект договору про закупівлю або основні умови, які обов'язково включатимуться до договору;

копію протоколу переговорів щодо узгодження з виконавцем (виробником) вартості товару, послуг і термінів постачання (виконання), крім виконавців (виробників), які надають послуги (постачають товари) відповідно до тарифів, що встановлюються та регулюються відповідними державними органами;

підтверджувальні документи від виробника стосовно офіційного статусу продавця (виконавця) у разі потреби;

пояснювальну записку з інформацією про предмет закупівлі (назва предмета закупівлі, очікувана вартість закупівлі окремо в іноземній валюті та в гривневому еквіваленті, без ПДВ та митних платежів, а також окремо з урахуванням ПДВ і митних платежів, обґрунтування необхідності проведення закупівлі, наявність коштів у відповідному кошторисі, фінансовому плані тощо), посаду, прізвище, ім'я, по батькові доповідача та представників відповідального замовника, які братимуть участь у засіданні, тощо.

2. Центральна конкурсна комісія протягом десяти робочих днів розглядає на черговому засіданні поданий пакет документів та приймає рішення.

У разі відмови в погодженні рішення про застосування процедури закупівлі в одного учасника в протоколі Центральної конкурсної комісії зазначаються причини відмови.

Центральна конкурсна комісія в разі потреби в робочому порядку може звернутися до конкурсної комісії для подання додаткових документів, висновків, пояснень тощо.

У разі подання Центральною конкурсною комісією зауважень до поданого пакета документів він повертається відповідній конкурсній комісії на доопрацювання і подання для повторного розгляду.

3. Центральна конкурсна комісія після підписання протоколу засідання надсилає конкурсній комісії витяг з протоколу засідання щодо результату розгляду.

4. Рішення Центральної конкурсної комісії щодо погодження процедури закупівлі в одного учасника є підставою для укладення договору про закупівлю.

XX. Звітність про проведені закупівлі

1. Звітність щодо закупівель складається за всіма закупівлями, що проведені відповідно до вимог цього Положення, з метою:

моніторингу проведених конкурсними комісіями процедур закупівель;

ведення обліку закупівель шляхом збирання інформації про заплановані конкурсними комісіями закупівлі та результати їх проведення;

координації процесів планування, організації та проведення конкурсними комісіями процедур закупівель;

узагальнення практики здійснення закупівель, підготовки відповідних рекомендацій та надання роз'яснень тощо.

2. Звітність про проведені закупівлі складається конкурсними комісіями щокварталу наростаючим підсумком з початку року за визначеними формами (додатки 4 та 5 до цього Положення) та подається Генеральному департаменту регулювання грошового обігу до 20 числа місяця, наступного

після звітнього періоду (кварталу). За рішенням керівництва Генерального департаменту регулювання грошового обігу узагальнена інформація може подаватися на розгляд і ознайомлення керівництву Національного банку та відповідним структурним підрозділам.

XXI. Зберігання документів щодо здійснення закупівель

1. Секретар конкурсної комісії забезпечує зберігання документів щодо здійснення процедур закупівель.

2. У справі щодо проведеної процедури закупівлі повинні зберігатися такі документи:

заявка відповідно до додатка 2 до цього Положення (у разі проведення закупівлі, яка потребує погодження з Центральною конкурсною комісією, – її копія);

обґрунтування потреби закупівлі з посиланням на нормативно-правові акти та розпорядчі документи, що визначають предмет та обсяг закупівлі (наприклад, розпорядчі документи Національного банку щодо закупівлі товарів, робіт і послуг, копії затвердженого технічного завдання, технічного рішення, копії дефектної відомості, дефектного акта тощо) (у разі проведення закупівлі, яка потребує погодження з Центральною конкурсною комісією, – його копія);

аналітична інформація за результатами проведеного аналізу ринкових цін на товари і послуги щодо визначеної закупівлі;

протокол (копія протоколу або витяг з протоколу) засідання конкурсної комісії про застосування відповідної процедури закупівлі та затвердження проекту запиту (конкурсної документації) (у разі складання зазначеного проекту);

витяг з протоколу засідання Центральної конкурсної комісії про погодження/відмову в погодженні запиту (конкурсної документації) у разі проведення закупівлі, яка потребує погодження з Центральною конкурсною комісією;

запит (конкурсна документація);

листи-запрошення (копії листів-запрошень) потенційним учасникам до участі в конкурсі;

протокол переговорів щодо узгодження з виконавцем (виробником) вартості товару, послуг і термінів постачання (у разі проведення процедури закупівлі в одного учасника);

обґрунтування застосування процедури закупівлі в одного учасника (у разі проведення закупівлі, яка потребує погодження з Центральною конкурсною комісією, – його копія);

проект договору про закупівлю або основні умови, які обов'язково включатимуться до договору (у разі проведення процедури закупівлі в одного учасника);

пропозиції учасників конкурсу;

протокол (копія протоколу) про розкриття пропозицій;

копії документів, що підтверджують надання учасниками забезпечення конкурсних пропозицій (у разі наявності такої вимоги);

протокол (копія протоколу або витяг з протоколу) засідання конкурсної комісії щодо визначення переможця конкурсу / відміни конкурсу або визнання його таким, що не відбувся;

витяг з протоколу засідання Центральної конкурсної комісії про погодження / відмову в погодженні рішення про обрання переможця конкурсу чи рішення про застосування процедури закупівлі в одного учасника (у разі проведення закупівлі, яка потребує погодження з Центральною конкурсною комісією);

листи-повідомлення (копії листів-повідомлень) про результати розгляду пропозицій, надісланих учасникам;

копія договору, укладеного за результатами проведеного конкурсу;

копії документів, що підтверджують надання учасниками забезпечення виконання договору про закупівлю (у разі наявності такої вимоги);

інша інформація в письмовому вигляді, що стосується проведення процедури закупівлі.

3. Строк зберігання документів щодо проведення процедур закупівель устанавлюється до виконання договору про закупівлю, але не менше ніж три роки. Після закінчення зазначеного строку документи в установленому порядку передаються до архіву відповідно до номенклатури справ відповідального замовника.

XXII. Контроль за здійсненням процедур закупівель

1. Метою здійснення контролю за процедурою закупівель товарів, робіт і послуг, пов'язаних із розробленням дизайну, виготовленням захищеного паперу, банкнот, монет і державних нагород України, їх зберіганням, транспортуванням та обліком, за кошти Національного банку є встановлення відповідності порядку їх організації та проведення вимогам цього Положення та інших нормативно-правових актів Національного банку.

2. Контроль за дотриманням вимог щодо планування та проведення процедур закупівель у відповідних структурних підрозділах здійснюється шляхом організації процедур внутрішнього контролю.

3. Внутрішній контроль за дотриманням вимог щодо планування та проведення процедур закупівель товарів, робіт і послуг, пов'язаних із розробленням дизайну, виготовленням захищеного паперу, банкнот, монет і державних нагород України, їх зберіганням, транспортуванням та обліком, за кошти Національного банку здійснюється в порядку, який розробляється відповідальним замовником та затверджується його керівником.

4. Департамент аудиту оцінює ефективність внутрішнього контролю та може надавати рекомендації щодо підвищення його ефективності.

Порядок здійснення аудиту ефективності управління ризиками та внутрішнього контролю з питань закупівель товарів, робіт і послуг у системі Національного банку України визначений відповідними розпорядчими документами Національного банку.

*Додаток 1
до Положення про здійснення Національним банком України закупівель товарів, робіт і послуг, пов'язаних із розробленням дизайну, виготовленням захищеного паперу, банкнот, монет і державних нагород України, їх зберіганням, транспортуванням та обліком (пункт 2 розділу II)*

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова конкурсної комісії –

_____ (посада)

_____ (підпис, ініціали, прізвище)

_____ 20 __ року

План закупівель на 20__ рік

_____ (найменування структурного підрозділу, структурної одиниці, територіального управління Національного банку України)

№ з/п	Назва предмета закупівлі	Очікувана вартість предмета закупівлі (грн.)	Назва процедури закупівлі	Очікуваний строк початку проведення процедури закупівлі	Термін дії договору	Примітки*
1	2	3	4	5	6	7

Секретар конкурсної комісії _____ (підпис, ініціали, прізвище)

Протокол засідання від _____ 20__ року № ____.

* У разі внесення змін до плану закупівель може зазначатися така інформація:

дата, номер протоколу засідання конкурсної комісії про внесення змін до плану закупівель;

дата, номер протоколу засідання конкурсної комісії про відміну конкурсу або визнання його таким, що не відбувся;

дата, номер укладеного договору за результатами проведеної закупівлі тощо.

Додаток 2
до Положення про здійснення Національним банком України закупівель товарів, робіт і послуг, пов'язаних із розробленням дизайну, виготовленням захищеного паперу, банкнот, монет і державних нагород України, їх зберіганням, транспортуванням та обліком (пункт 3 розділу III)

ЗАТВЕРДЖУЮ

_____ (керівник відповідального замовника)

_____ (підпис, ініціали, прізвище)

**Заявка від «__» _____ 20__ року
на проведення процедури закупівлі конкурсною комісією**

_____ (найменування структурного підрозділу, структурної одиниці, територіального управління Національного банку України)

1. Інформація про предмет закупівлі:

Назва предмета закупівлі (згідно з планом закупівель)	
Код товару або послуги згідно з державним класифікатором	
Стаття кошторису	
Одиниця виміру (у разі закупівлі товару)	
Кількість (у разі закупівлі товару)	
Очікувана вартість закупівлі (з ПДВ), грн.	
Назва окремих частин предмета закупівлі (лотів) (у разі їх визначення)	
Очікувана вартість окремих частин предмета закупівлі (лотів) з ПДВ (у разі їх визначення), грн.	
Очікуваний строк початку проведення процедури закупівлі (місяць)	
Процедура закупівлі	
Строк для подання конкурсних пропозицій	

2. Складові частини предмета закупівлі, необхідні технічні та якісні характеристики:

2.1. У разі закупівлі товару/послуги:

№ з/п	Назва товару/послуги	Технічні та якісні характеристики (перелік складових послуги)

2.2. Перелік документів, які необхідні відповідальному замовнику для підтвердження якісних характеристик предмета закупівлі, від постачальників товарів, виконавців робіт або надавачів послуг (сертифікати, паспорти, свідоцтва, декларації, дозволи, ліцензії тощо):

1. _____
(повна назва документа)

2. _____
(повна назва документа)

...

n. _____
 (повна назва документа)

3. Основні умови договору про закупівлю:

Місце постачання товарів, виконання робіт чи надання послуг	
Строк постачання товарів, виконання робіт чи надання послуг	
Умови розрахунків (наприклад, оплата згідно з актом про приймання-передавання товару (робіт або послуг), попередня оплата (вказати розмір і строк перерахування))	
Строк дії договору	
Особливі умови (у разі наявності)	

Керівник
 відповідальної особи _____
 (посада) (підпис) (ініціали, прізвище)

Відповідальна особа

 (посада) (підпис) (ініціали, прізвище)

Перевірено:
 Секретар конкурсної комісії _____
 (підпис) (ініціали, прізвище)

Погоджено¹:

№ з/п	Посада	Підпис	Ініціали, прізвище	Дата
1				
2				
3				

¹ Перелік погоджень визначено в пунктах 4 – 10 розділу III Положення про здійснення Національним банком України закупівель товарів, робіт і послуг, пов'язаних із розробленням дизайну, виготовленням захищеного паперу, банкнот, монет і державних нагород України, їх зберіганням, транспортуванням та обліком, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 07 листопада 2013 року № 440.

Додаток 3

до Положення про здійснення Національним банком України закупівель товарів, робіт і послуг, пов'язаних із розробленням дизайну, виготовленням захищеного паперу, банкнот, монет і державних нагород України, їх зберіганням, транспортуванням та обліком (пункт 2 розділу IX)

**Протокол
про розкриття конкурсних пропозицій
№ ___ від _____ 20__ року**

1. Предмет закупівлі _____
2. Розкриття конкурсних пропозицій відбулося _____
(дата, час)
3. Місце розкриття _____
4. Перелік конкурсних пропозицій, запропонованих учасниками процедури закупівлі:

Номер і дата реєстрації конкурсної пропозиції відповідальним замовником	Повне найменування / П. І. Б. учасника процедури закупівлі, місцезнаходження / місце проживання, телефон/факс	Інформація про наявність усіх необхідних документів, передбачених у запиті (конкурсній документації), назва документа та відмітка про його наявність (так/ні)	Ціна пропозиції	Примітки
1	2	3	4	5

5. Присутні:

5.1. Від відповідального замовника:

_____	_____	_____
(посада)	(підпис)	(ініціали, прізвище)
_____	_____	_____
(посада)	(підпис)	(ініціали, прізвище)

5.2. Від учасників процедури закупівлі (у разі присутності):

_____	_____	_____
(найменування учасника)	(підпис)	(ініціали, прізвище)
_____	_____	_____
(найменування учасника)	(підпис)	(ініціали, прізвище)
_____	_____	_____
(найменування учасника)	(підпис)	(ініціали, прізвище)

5.3. Від Генерального департаменту регулювання грошового обігу (у разі присутності):

_____	_____	_____
(посада)	(підпис)	(ініціали, прізвище)
Голова конкурсної комісії		
_____	_____	_____
(найменування структурного підрозділу, структурної одиниці, територіального управління Національного банку України)	(підпис)	(ініціали, прізвище)

Додаток 4

до Положення про здійснення Національним банком України закупівель товарів, робіт і послуг, пов'язаних із розробленням дизайну, виготовленням захищеного паперу, банкнот, монет і державних нагород України, їх зберіганням, транспортуванням та обліком (пункт 2 розділу XX)

Інформація про закупівлю товарів, робіт і послуг, пов'язаних із розробленням дизайну, виготовленням захищеного паперу, банкнот, монет і державних нагород України, їх зберіганням, транспортуванням та обліком, проведених за _____ – _____ 20__ року

(найменування конкурсної комісії)

№ з/п	Назва предмета закупівлі	Очікувана вартість предмета закупівлі, грн.	Назва процедури закупівлі	Рішення КК про проведення процедури закупівлі (дата, номер протоколу)	Рішення ЦКК про погодження запиту (конкурсної документації), застосування процедури закупівлі в одного учасника (погоджено / відмовлено / повернуто на доопрацювання), дата, номер протоколу	Дата направлення учасникам запиту (конкурсної документації)	Дата розкриття конкурсних пропозицій	Найменування / П. І. Б. учасників, які подали конкурсні пропозиції	Цінова пропозиція учасника, грн.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Усього			×	×	×	×	×	ззначається кількість учасників	×

Закупівлі, які плануються провести,значаються в кінці списку.

Умовні позначення:

КК – конкурсна комісія;

ЦКК – Центральна конкурсна комісія.

Голова конкурсної комісії

_____ (підпис)

_____ (ініціали, прізвище)

Секретар конкурсної комісії

_____ (підпис)

_____ (ініціали, прізвище)

Найменування / П. І. Б. учасників, конкурсні пропозиції яких відхилені	Рішення КК про результати конкурсу (дата, номер протоколу)	Рішення ЦКК про погодження обрання переможця (погоджено / відмовлено / повернуто на доопрацювання), дата, номер протоколу	Найменування / П. І. Б. переможця	Сума укладеного договору, грн.	Договір (номер, дата укладення)	Примітки
11	12	13	14	15	16	17
x	x	x	x	x	ззначається кількість переможців	x

*Додаток 5
до Положення про здійснення Національним банком України закупівель товарів, робіт і послуг, пов'язаних із розробленням дизайну, виготовленням захищеного паперу, банкнот, монет і державних нагород України, їх зберіганням, транспортуванням та обліком (пункт 2 розділу XX)*

Звіт про проведення

(найменування конкурсної комісії)

закупівель товарів, робіт і послуг, пов'язаних із розробленням дизайну, виготовленням захищеного паперу, банкнот, монет і державних нагород України, їх зберіганням, транспортуванням та обліком за _____ – _____ 20__ року

	Код рядка	Усього за процедурами закупівель	У тому числі за видами процедур закупівель			
			конкурс з обмеженою участю	двоступеневий конкурс	закупівля в одного учасника	закупівля без застосування процедур
A	B	1 = 2 + 3 + 4 + 5	2	3	4	5
I. Загальна кількісна характеристика процедур закупівель – одиниць						
Усього проведених процедур закупівель, із них:	1					x
відмінені КК	2					x
відмінені ЦКК	3					x
Кількість учасників, які подали конкурсні пропозиції, із них:	4					x
кількість відхилених пропозицій	5					x
Кількість переможців (р. 6 = р. 7 + р. 8), із них:	6					x
вітчизняних	7					x
іноземних	8					x

ВИПУСК 1/2014

А	Код рядка	Усього за процедурами закупівель	У тому числі за видами процедур закупівель			
			конкурс з обмеженою участю	двоступеневий конкурс	закупівля в одного учасника	закупівля без застосування процедур
Б		1 = 2 + 3 + 4 + 5	2	3	4	5
Кількість укладених договорів (р. 9 = р. 10 + р. 11), із них:	9					
із резидентами України	10					
із нерезидентами України	11					
Кількість укладених у попередні роки договорів, які виконуються	12					
II. Вартісна характеристика закупівель – тис. грн.						
Загальна сума коштів, запланованих замовником для закупівель товарів, робіт і послуг	13					
Загальна сума коштів за укладеними договорами	14					
Фактично сплачені кошти у звітному періоді за укладеними договорами, із них:	15					
товарів	16					
робіт	17					
послуг	18					
Загальна сума коштів (фактичні видатки) у звітному періоді за договорами, укладеними в попередні роки, які виконуються	19					

Умовні позначення:

КК – конкурсна комісія;

ЦКК – Центральна конкурсна комісія.

Голова конкурсної комісії

_____ (підпис)

_____ (ініціали, прізвище)

Секретар конкурсної комісії

_____ (підпис)

_____ (ініціали, прізвище)

*Зареєстровано
в Міністерстві юстиції України
27 листопада 2013 р. за № 2031/24563*

ПОСТАНОВА
Правління Національного банку України
від 7 листопада 2013 р. № 441

**Про затвердження Змін до Положення про здійснення банками
фінансового моніторингу**

Відповідно до статей 3, 6 та 14 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму», статей 7, 55 та 56 Закону України «Про Національний банк України», статті 63 Закону України «Про банки і банківську діяльність» Правління Національного банку України **постановляє**:

1. Затвердити Зміни до Положення про здійснення банками фінансового моніторингу, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 14 травня 2003 року № 189, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 20 травня 2003 року за № 381/7702 (у редакції постанови Правління Національного банку України від 31 січня 2011 року № 22), що додаються.

2. Департаменту фінансового моніторингу (Смахтіна Л. Н.) після державної реєстрації в Міністерстві юстиції України довести зміст цієї постанови до відома територіальних управлінь Національного банку України для використання в роботі.

3. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на заступника Голови Національного банку України Ткаченка О. О.

4. Постанова набирає чинності з дня її офіційного опублікування.

Голова І. В. Соркін

ЗАТВЕРДЖЕНО
Постанова Правління
Національного банку України
7 листопада 2013 року № 441

Зміни до Положення
про здійснення банками фінансового моніторингу

1. У розділі I:

1) у пункті 1.2:

доповнити пункт після абзацу третього новим абзацом четвертим такого змісту:

«вивчення клієнта – процес отримання інформації щодо ідентифікації клієнта у випадках, передбачених законодавством, та вивчення його фінансової діяльності в процесі обслуговування для подальшого здійснення аналізу, перевірки, уточнення, узагальнення отриманої інформації (даних) та оцінки, моніторингу ризику клієнта».

У зв'язку з цим абзаци четвертий – тридцять восьмий уважати відповідно абзацами п'ятим – тридцять дев'ятим;

абзац п'ятий викласти в такій редакції:

«вивчення фінансової діяльності клієнта – складова частина вивчення клієнта, яка включає проведення порівняльного аналізу інформації, отриманої під час здійснення аналізу фінансових операцій

клієнта, з інформацією, отриманою під час установалення ділових відносин (у тому числі в процесі уточнення інформації з питань ідентифікації, суті діяльності, фінансового стану), та з інформацією, отриманою за час обслуговування за попередній період (квартал, півріччя, рік), з метою переоцінки рівня ризику клієнта»;

абзац сьомий викласти в такій редакції:

«відомості про фізичних осіб (власників істотної участі в юридичній особі, контролерів юридичної/фізичної особи) – ідентифікаційні дані фізичної(их) особи (осіб) – контролера (контролерів) юридичної/фізичної особи (власника істотної участі в юридичній особі)»;

доповнити пункт після абзацу сьомого новим абзацом восьмим такого змісту:

«відповідальний працівник банку – працівник банку, відповідальний за проведення фінансового моніторингу в банку».

У зв'язку з цим абзаци восьмий – тридцять дев'ятий уважати відповідно абзацами дев'ятим – сороковим;

в абзаци одинадцятому слова «заходи для обмеження» замінити словами «заходи для попередження, обмеження»;

абзаци п'ятнадцятий, шістнадцятий викласти в такій редакції:

«а) резидентів – прізвище, ім'я та по батькові; дата народження; номер паспорта громадянина України (або іншого документа, що посвідчує особу), дата видачі та орган, який його видав; відомості про місце проживання або місце перебування; реєстраційний номер облікової картки платника податків [далі – ідентифікаційний (реєстраційний) номер] або номер паспорта громадянина України, в якому проставлено відмітку органів доходів і зборів про відмову від одержання ідентифікаційного (реєстраційного) номера облікової картки платника податків;

б) нерезидентів – прізвище, ім'я та по батькові (за наявності); дата народження; номер паспорта громадянина України (або іншого документа, що посвідчує особу), дата видачі та орган, який його видав; громадянство; відомості про місце проживання або місце тимчасового перебування фізичної особи в Україні»;

доповнити пункт після абзацу шістнадцятого новим абзацом сімнадцятим такого змісту:

«ідентифікація – ужиття банком у випадках, передбачених законодавством України, документально підтверджених заходів, пов'язаних з отриманням відомостей, передбачених частинами одинадцятою та дванадцятою статті 9 Закону і частинами сьомою та восьмою статті 64 Закону про банки, на підставі офіційних документів або засвідчених у встановленому порядку їх копій».

У зв'язку з цим абзаци сімнадцятий – сороковий уважати відповідно абзацами вісімнадцятим – сорок першим;

абзац дев'ятнадцятий викласти в такій редакції:

«моніторинг ризиків клієнтів – процес відстеження критеріїв ризиків клієнтів за результатами вивчення клієнтів, що проводиться з метою своєчасного виявлення змін ризику географічного розташування країни реєстрації клієнта або установи, через яку він здійснює передачу (отримання) активів, і видом товарів та послуг, ризику за типом клієнта та/або ризику послуги для здійснення переоцінки попередньо встановлених рівнів ризиків клієнтів»;

доповнити пункт після абзацу дев'ятнадцятого новими абзацами двадцятим і двадцять першим такого змісту:

«невідкладно – проміжок часу, визначений/установлений з моменту настання підстав для здійснення відповідних дій, які є пріоритетними і здійснюються першочергово, але не пізніше наступного робочого дня або встановленого часу наступного робочого дня;

негайно – найкоротший термін протягом робочого дня, в який мають здійснюватися (відбуватися) відповідні дії, з моменту настання підстав для їх здійснення».

У зв'язку з цим абзаци двадцятий – сорок перший уважати відповідно абзацами двадцять другим – сорок третім;

абзац двадцять другий виключити.

У зв'язку з цим абзаци двадцять третій – сорок третій уважати відповідно абзацами двадцять другим – сорок другим;

доповнити пункт після абзацу двадцять шостого новим абзацом двадцять сьомим такого змісту:

«порядок – чітка послідовність дій певного процесу із зазначенням способів, форм, строків (термінів) ужиття працівниками банку цих дій, визначена у внутрішніх документах банку з питань здійснення фінансового моніторингу».

У зв'язку з цим абзаци двадцять сьомий – сорок другий уважати відповідно абзацами двадцять восьмим – сорок третім;

абзац двадцять восьмий викласти в такій редакції:

«посилений моніторинг фінансових операцій клієнта – заходи з виявлення, унесення до реєстру та надання інформації Спеціально уповноваженому органу про фінансові операції, що підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу відповідно до статті 16 Закону, за кодами ознак, визначеними Довідником кодів ознак фінансових операцій, які підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу, та фінансових операцій з відстеження (моніторингу) за запитом іноземної держави чи Держфінмоніторингу, передбаченим додатком 3 до Інструкції щодо заповнення форм обліку та подання інформації, пов'язаної із здійсненням фінансового моніторингу, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 26 квітня 2013 року № 496, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 24 травня 2013 року за № 805/23337 (далі – Інструкція № 496)»;

доповнити пункт після абзацу тридцятого новим абзацом тридцять першим такого змісту:

«разова фінансова операція на значну суму – проведення фінансової операції без відкриття рахунку клієнту з готівкою на суму, що дорівнює або перевищує 150 000 гривень, або на суму, еквівалентну зазначеній сумі в іноземній валюті».

У зв'язку з цим абзаци тридцять перший – сорок третій уважати відповідно абзацами тридцять другим – сорок четвертим;

абзац тридцять другий викласти в такій редакції:

«реєстр фінансових операцій – документ в електронному вигляді, структура якого визначена відповідальним працівником банку – юридичної особи/філії іноземного банку та який формується і ведеться банком відповідно до вимог цього Положення та в порядку, установленому Правилами внутрішнього фінансового моніторингу банку»;

абзаци сорок другий, сорок третій викласти в такій редакції:

«спрощена ідентифікація – ідентифікація клієнтів, зазначених у пункті 5.7 розділу V цього Положення, яка передбачає отримання зменшеного переліку відомостей для ідентифікації з відповідними підтвердними документами;

фінансовий стан – сукупність показників, що відображають фактичну наявність, розміщення та/або використання активів клієнта банку, а також його потенційні й реальні фінансові можливості, розпорядження якими згідно із законодавством України дає змогу проводити або ініціювати проведення фінансових операцій на відповідні суми»;

2) у пункті 1.4:

абзац перший доповнити словами «(крім неплатоспроможного банку)»;

абзац другий доповнити словами «(у тому числі щодо відповідності відповідального працівника банку – юридичної особи кваліфікаційним вимогам, оновлення наявного в банку переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції)»;

3) пункт 1.5 виключити.

У зв'язку з цим пункти 1.6 – 1.13 уважати відповідно пунктами 1.5 – 1.12;

4) пункт 1.5 викласти в такій редакції:

«1.5. Працівник банку, відповідальний за виконання програм(и) здійснення фінансового моніторингу операцій з цінними паперами, у разі здійснення банком професійної діяльності на ринку цінних паперів проходить навчання та/або підвищення кваліфікації з питань запобігання легалізації кримінальних доходів/фінансуванню тероризму у строки та порядку, визначені Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку»;

5) пункт 1.7 викласти в такій редакції:

«1.7. Підрозділ служби внутрішнього аудиту банку періодично, але не рідше одного разу на рік, здійснює відповідно до статті 6 Закону перевірки дотримання банком усіх вимог законодавства у сфері запобігання легалізації кримінальних доходів/фінансуванню тероризму (у тому числі щодо достатності вжитих банком заходів з управління ризиками легалізації кримінальних доходів/фінансування тероризму). За результатами таких перевірок цей підрозділ готує висновки та пропозиції, які

розглядаються спостережною (наглядною) радою банку/керівником філії іноземного банку в порядку, визначеному установчими документами банку/положенням про філію іноземного банку, та здійснює контроль за усуненням виявлених порушень»;

б) доповнити розділ після пункту 1.7 новим пунктом 1.8 такого змісту:

«1.8. Банк має право створити окремий структурний підрозділ із запобігання легалізації кримінальних доходів/фінансуванню тероризму.

Підрозділ очолює відповідальний працівник банку або цей підрозділ безпосередньо підпорядковується відповідальному працівникові банку.

Такий підрозділ має функціонувати відповідно до положення про цей структурний підрозділ, що затверджується згідно з внутрішніми документами банку».

У зв'язку з цим пункти 1.8 – 1.12 уважати відповідно пунктами 1.9 – 1.13;

7) пункт 1.10 викласти в такій редакції:

«1.10. Банк призначає відповідального працівника відокремленого підрозділу або покладає обов'язки відповідального працівника на іншу особу відокремленого підрозділу банку/банку – юридичної особи згідно з вимогами цього Положення, якщо ведення реєстру фінансових операцій та/або повідомлення Спеціально уповноваженому органу про фінансові операції здійснює відокремлений підрозділ банку.

Банк під час прийняття рішення щодо призначення відповідального працівника відокремленого підрозділу банку або покладання обов'язків відповідального працівника на іншу особу зобов'язаний забезпечити уникнення ризику виникнення конфлікту інтересів під час виконання такою особою несумісних обов'язків, що не дасть змоги їй належним чином виконувати обов'язки відповідального працівника»;

8) у пункті 1.11:

в абзаці другому слово «блокування» замінити словами «зупинення безпосередньо до проведення» та слова «безпосередньо до її проведення» виключити;

в абзаці четвертому слова «у тому числі» виключити;

9) пункт 1.12 доповнити двома новими абзацами такого змісту:

«Дата та час надходження до банку запиту про надання інформації щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій від Спеціально уповноваженого органу (далі – запит щодо відстеження), прийнятих Спеціально уповноваженим органом рішень і наданих доручень, дата та час відправлення банком довідки про відсутність фінансових операцій за період, визначений у запиті щодо відстеження, відправлення банком листа про факт отримання рішення або доручення чи листа про поновлення проведення фінансових операцій (далі – відповіді банку) визначаються відповідно до нормативно-правових актів Міністерства фінансів України.

Датою та часом надходження до банку іншої інформації (документів, у тому числі електронних) від Спеціально уповноваженого органу і датою та часом відправлення банком інформації (крім відповідей банку) до Спеціально уповноваженого органу є фіксація дати та часу отримання/відправлення банком відповідних файлів інформаційного обміну на вузлі електронної пошти Національного банку (дата та час, які зазначені на повідомленні про вручення, якщо файл у випадках, передбачених цим Положенням, надавався разом із супровідним листом або запит Спеціально уповноваженого органу надавався лише на паперовому носії)»;

10) абзац четвертий пункту 1.13 після слова «файли» доповнити словами та цифрами «(крім файлів, зазначених у пункті 4.4 розділу IV цього Положення)»;

11) доповнити розділ новим пунктом такого змісту:

«1.14. Документи на паперових носіях, які отримані банком від Спеціально уповноваженого органу, та копії (другі примірники) документів, наданих Спеціально уповноваженому органу, зберігаються в окремих справах не менше ніж п'ять років з дати їх надсилання чи отримання.

Усі сформовані в порядку, установленому в абзаці першому пункту 6.20 розділу VI цього Положення, справи з довідками про недоцільність інформування Спеціально уповноваженого органу про фінансові операції, які підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу, зберігаються протягом п'яти років з часу закінчення календарного року, у якому формувався реєстр фінансових операцій, що містить інформацію про зазначені фінансові операції».

2. У розділі II:

1) в абзаці третьому пункту 2.2 слова «їх компетенції» замінити словами «функціональних обов'язків, визначених трудовими договорами (у посадових інструкціях, контрактах тощо)»;

2) у пункті 2.3:

в абзаці першому слова «на постійній основі» виключити;

абзац четвертий викласти в такій редакції:

«Програму здійснення фінансового моніторингу за напрямками діяльності банку в процесі обслуговування клієнтів [розрахункових, касових операцій, вкладних (депозитних) операцій, валютних операцій, операцій з цінними паперами, кредитних операцій тощо]»;

доповнити пункт після абзацу четвертого новим абзацом п'ятим такого змісту:

«Банк, який є платіжною організацією платіжної системи та/або членом платіжної системи, зобов'язаний розробити та затвердити окрему Програму здійснення фінансового моніторингу фінансових операцій з переказу коштів за допомогою платіжної системи (у тому числі з використанням електронних платіжних засобів) з урахуванням вимог, установлених у пункті 2.11 цього розділу».

У зв'язку з цим абзаци п'ятий, шостий уважати відповідно абзацами шостим, сьомим;

пункт доповнити новим абзацом такого змісту:

«Банк здійснює оновлення внутрішніх документів з питань здійснення фінансового моніторингу постійно, але не пізніше двох місяців з дня набрання чинності змінами до законодавства України з питань запобігання легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму та/або встановлення банком подій, що можуть вплинути на ризики легалізації кримінальних доходів/фінансування тероризму»;

3) у пункті 2.6:

в абзаці першому слова «працівника банку» замінити словами «працівника банку – юридичної особи/філії іноземного банку»;

абзац другий викласти в такій редакції:

«Банк зобов'язаний не пізніше третього робочого дня з моменту отримання запиту Національного банку/територіального управління Національного банку про надання копій внутрішніх документів з питань здійснення фінансового моніторингу надіслати копії на паперових носіях, засвідчені належним чином (прошиті, пронумеровані, засвідчені підписом керівника банку, скріплені відбитком печатки банку)»;

4) пункти 2.8, 2.9 викласти в такій редакції:

«2.8. Правила внутрішнього фінансового моніторингу банку мають містити:

опис організаційної структури внутрішньобанківської системи запобігання легалізації кримінальних доходів/фінансуванню тероризму;

основні засади діяльності (завдання, функції, права та обов'язки) окремого структурного підрозділу банку із запобігання легалізації кримінальних доходів/фінансуванню тероризму (у разі його створення);

порядок обігу та забезпечення конфіденційності інформації щодо фінансових операцій;

порядок надання інформації до правоохоронних органів, визначених законодавством України;

опис формату і структури реєстру фінансових операцій (зведеного реєстру фінансових операцій);

порядок ведення реєстру (у тому числі зведеного реєстру) фінансових операцій;

порядок здійснення аналізу фінансових операцій з метою виявлення тих, які підлягають фінансовому моніторингу (обов'язковому, внутрішньому), можуть бути пов'язані, стосуватися або призначатися для фінансування тероризму, а також якщо їх учасниками або вигодоодержувачами за ними є особи, які включені до переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або щодо яких застосовано міжнародні санкції;

порядок застосування програмного забезпечення для здійснення аналізу фінансових операцій з метою виявлення тих, які підлягають фінансовому моніторингу, у тому числі учасниками або вигодоодержувачами за якими є особи, які включені до переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або щодо яких застосовано міжнародні санкції;

порядок ужиття заходів щодо з'ясування суті та мети фінансової операції клієнта, що підлягає фінансовому моніторингу;

порядок здійснення посиленого моніторингу фінансових операцій клієнтів;

порядок підготовки та надання працівниками (надання за допомогою програмного забезпечення) відповідальному працівникові банку або працівникові, уповноваженому відповідальним працівником банку, інформації про фінансові операції, а також іншої інформації, необхідної для прийняття обґрунтованого рішення про внесення інформації про фінансову операцію до реєстру фінансових операцій. Цей порядок має містити вимоги щодо фіксації надання працівниками банку (програмним забезпеченням)/отримання відповідальним працівником банку або працівником, уповноваженим відповідальним працівником банку, зазначеної інформації;

порядок прийняття рішення щодо внесення інформації про фінансову операцію до реєстру фінансових операцій. Цей порядок має містити вимоги щодо фіксації прийнятого відповідальним працівником банку або працівником, уповноваженим відповідальним працівником банку, рішення щодо реєстрації фінансової операції;

порядок прийняття рішення відповідальним працівником щодо надання або ненадання інформації про фінансову операцію до Спеціально уповноваженого органу;

порядок надання інформації про фінансову операцію до Спеціально уповноваженого органу;

порядок надання інформації на запит Спеціально уповноваженого органу у випадках, передбачених Законом;

порядок зупинення, виконання рішень (доручень) Спеціально уповноваженого органу та поновлення фінансових операцій;

порядок зберігання документів [у тому числі звітів, які складаються відповідальним працівником відповідно до вимог законодавства, внутрішніх розпоряджень про зупинення (поновлення) фінансових операцій] та інформації з питань фінансового моніторингу.

2.9. Програма ідентифікації та вивчення клієнтів банку має містити:

а) розподіл обов'язків та визначення підрозділу(ів) банку та/або працівників банку, відповідальних за проведення ідентифікації, оцінку фінансового стану клієнта та уточнення інформації про клієнта та/або осіб, які діють від імені клієнта;

б) порядок з'ясування мети і характеру майбутніх ділових відносин з клієнтами та документального підтвердження отриманих результатів;

в) порядок ідентифікації клієнта (осіб, які діють від імені клієнта) у разі встановлення ділових відносин з ним, проведення клієнтом фінансової операції готівкою без відкриття рахунку;

г) порядок поглибленого вивчення окремих типів клієнтів;

г) заходи з вивчення клієнта, які, зокрема, включають:

порядок проведення оцінки фінансового стану клієнтів на підставі показників, що характеризують фінансовий стан клієнта;

порядок уточнення інформації про клієнта, у тому числі про його діяльність і фінансовий стан, порядок проведення таких заходів;

порядок класифікації клієнтів відповідно до Програми оцінки та управління ризиками легалізації кримінальних доходів/фінансування тероризму (далі – Програма оцінки ризиків), а також порядок ужиття заходів щодо клієнтів, діяльність яких свідчить про підвищений ризик проведення ними таких фінансових операцій;

порядок проведення заходів із перевірки інформації про клієнта (особу, яка діє від його імені), якщо:

виникли сумніви щодо достовірності наданої ним інформації;

ризик проведення клієнтом фінансових операцій з легалізації кримінальних доходів/фінансування тероризму оцінюється як високий;

порядок вивчення фінансової діяльності клієнта, у тому числі порядок проведення щоквартального аналізу фінансових операцій клієнтів;

д) обсяг додаткової інформації, необхідної для вивчення клієнта (у тому числі для поглибленого вивчення клієнта) залежно від типу клієнта та рівня ризику;

е) порядок ведення електронної анкети, який повинен забезпечити своєчасність, повноту та відповідність унесеної до електронної анкети клієнта інформації відомостям, що містяться в справі клієнта;

є) порядок відмови в передбачених Законом та Законом про банки випадках від установавання ділових відносин або проведення фінансової операції»;

5) у пункті 2.10:

підпункт «а» викласти в такій редакції:

«а) опис організації системи управління ризиками легалізації кримінальних доходів/фінансування тероризму з визначенням структури та розподілом функціональних обов'язків працівників, відповідальних за здійснення оцінки ризиків клієнтів та оцінки ризику використання послуг банку для легалізації кримінальних доходів/фінансування тероризму щодо банку (у цілому) і в розрізі його відокремлених підрозділів або регіонів як на території України, так і за її межами (у разі їх наявності)»;

абзац шостий підпункту «б» замінити трьома новими абзацами такого змісту:

«Банк – юридична особа/філія іноземного банку встановлює критерії ризику клієнта з урахуванням критеріїв ризику, визначених Спеціально уповноваженим органом, Національним банком, та рекомендацій Національного банку.

Банк з урахуванням обмежень (вимог), визначених законодавством України, установлює кількісні межі для тих критеріїв, які містять кількісні характеристики «істотне збільшення», «регулярність», «значний пакет акцій» тощо.

Банк для оцінки ризику клієнтів може встановити показники, у тому числі кількісні та/або якісні характеристики кожного критерію, які дадуть змогу встановити наявність критерію»;

у підпункті «в»:

в абзаці першому слова «здійснення моніторингу» замінити словами «визначення (виявлення) та здійснення оцінки ризику, моніторингу»;

в абзаці третьому слова «та строки» виключити;

підпункт «г» після слова «порядок» доповнити словами «та періодичність»;

б) пункт 2.11 викласти в такій редакції:

«2.11. Програма здійснення фінансового моніторингу за напрямками діяльності банку в процесі обслуговування клієнтів має містити:

а) розподіл обов'язків та визначення підрозділу(ів) та/або працівників банку (окремо за кожним напрямом діяльності банку), відповідальних за своєчасність здійснення аналізу з метою виявлення і надання відповідальному працівникові банку або працівнику, уповноваженому відповідальним працівником банку, інформації про фінансові операції, що можуть підлягати фінансовому моніторингу або стосовно яких є достатні підстави підозрювати, що вони пов'язані, стосуються або призначені для фінансування тероризму;

б) ознаки фінансових операцій з урахуванням особливостей здійснення фінансового моніторингу за напрямками діяльності, які підлягають:

обов'язковому фінансовому моніторингу;

внутрішньому фінансовому моніторингу (у тому числі можуть бути пов'язані, стосуватися або призначатися для фінансування тероризму);

в) особливості здійснення аналізу з метою виявлення фінансових операцій, які підлягають фінансовому моніторингу, з урахуванням напрямів діяльності банку в процесі обслуговування клієнтів (за наявності);

г) особливості здійснення аналізу з метою виявлення фінансових операцій, які містять ознаки фінансового моніторингу, що здійснюються з використанням новітніх технологій, які, зокрема, забезпечують проведення фінансових операцій без безпосереднього контакту з клієнтом;

г) порядок ужиття заходів щодо з'ясування суті та мети фінансової операції клієнта, що підлягає фінансовому моніторингу»;

7) пункт 2.12 виключити.

У зв'язку з цим пункт 2.13 уважати пунктом 2.12;

8) абзац четвертий підпункту «б» пункту 2.12 виключити.

3. Розділ III викласти в такій редакції:

«III. Побудова та забезпечення функціонування системи управління ризиками легалізації кримінальних доходів/фінансування тероризму

1. Банк – юридична особа/філія іноземного банку зобов'язаний(а) створити та забезпечити функціонування системи управління ризиками легалізації кримінальних доходів/фінансування тероризму,

яка включає вжиття відповідно до вимог законодавства та внутрішніх документів банку з питань здійснення фінансового моніторингу таких заходів:

- розроблення та впровадження Програми оцінки ризиків;
- визначення (виявлення) та здійснення оцінки ризиків легалізації кримінальних доходів/фінансування тероризму;
- моніторинг ризиків клієнтів;
- аналіз ризику використання послуг банку для легалізації кримінальних доходів/фінансування тероризму;
- контроль за ризиками легалізації кримінальних доходів/фінансування тероризму;
- навчання працівників щодо реалізації Програми оцінки ризиків.

2. Система управління ризиками легалізації кримінальних доходів/фінансування тероризму є складовою частиною внутрішньобанківської системи запобігання легалізації кримінальних доходів/фінансуванню тероризму.

3. Банк зобов'язаний здійснювати управління ризиками легалізації кримінальних доходів/фінансування тероризму.

Банк забезпечує функціонування системи управління ризиками легалізації кримінальних доходів/фінансування тероризму шляхом:

- документування фактів, що можуть вплинути на формування відповідного(их) рівня(ів) ризику(ів) легалізації кримінальних доходів/фінансування тероризму;
- урахування результатів оцінки, моніторингу та аналізу рівнів ризиків легалізації кримінальних доходів/фінансування тероризму, а також оцінювання можливого впливу на рівні ризиків легалізації кримінальних доходів/фінансування тероризму рішень банку до їх прийняття;
- ужиття застережних заходів/належних заходів.

Забезпечення управління ризиками легалізації кримінальних доходів/фінансування тероризму покладається безпосередньо на відповідального працівника банку – юридичної особи/філії іноземного банку.

4. Банк для забезпечення створення та функціонування системи управління ризиками легалізації кримінальних доходів/фінансування тероризму зобов'язаний установити, розподілити [шляхом визначення трудовими договорами (у посадових інструкціях, контрактах тощо)] та довести згідно з вимогами, установленими пунктом 2.5 розділу II цього Положення, до відома відповідних працівників банку їх функціональні обов'язки щодо здійснення фінансового моніторингу, ідентифікації та вивчення клієнта, визначення (виявлення) та здійснення оцінки ризиків легалізації кримінальних доходів/фінансування тероризму, моніторингу ризиків клієнтів, аналізу ризику використання послуг банку для легалізації кримінальних доходів/фінансування тероризму тощо.

5. Здійснення оцінки ризику передбачає:

1) установлення рівня ризику клієнта з урахуванням таких основних складових ризику: ризику за типом клієнта, ризику послуги та географічного ризику.

Рівень ризику клієнта переоцінюється (змінюється або підтверджується попередньо визначений) за результатами проведеного банком моніторингу ризику клієнта, але не рідше одного разу на рік. В анкеті клієнта відображаються всі рівні його ризику із зазначенням дати оцінки/переоцінки.

Під час оцінки/переоцінки рівня ризику клієнта має враховуватися те, що низький рівень ризику не може бути присвоєний клієнту в разі наявності хоча б одного з критеріїв ризику.

Банк зобов'язаний установити високий рівень ризику:

клієнту, який уключений до переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності, стосовно якого застосовано міжнародні санкції або стосовно якого є достатні підстави вважати, що його фінансові операції пов'язані, стосуються або призначені для фінансування тероризму;

клієнту – публічному діячеві та пов'язаній з ним особі;

клієнту, місцем проживання (перебування, реєстрації) якого є держава, у якій не застосовуються або застосовуються недостатньою мірою рекомендації Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (далі – FATF) та інших міжнародних організацій, що здійснюють діяльність у сфері запобігання легалізації кримінальних доходів/фінансуванню тероризму;

банку-нерезиденту [крім банків, які зареєстровані в державах – членах Європейського Союзу, державах – членах FATF], з яким установлюються кореспондентські відносини.

Банк установлює високий рівень ризику іншим клієнтам за наявності відповідних критеріїв ризиків, визначених у Програмі оцінки ризиків згідно з цим Положенням, у тому числі в разі встановлення:

одночасної наявності двох і більше критеріїв ризику за видом товарів і послуг (ризиком послуги), визначених Спеціально уповноваженим органом у встановленому Законом порядку;

негативної оцінки репутації клієнта;

за результатами здійснення щоквартального аналізу фінансових операцій клієнта їх невідповідності фінансовому стану та/або суті діяльності клієнта;

неможливості з'ясувати суть і мету фінансової операції за результатами заходів, ужитих відповідно до пункту 6.3 розділу VI цього Положення.

Банк може встановити високий рівень ризику в разі виявлення фактів здійснення протягом кварталу клієнтом щонайменше двох фінансових операцій з готівковими коштами, які перевищують установлені законодавством України граничні суми розрахунків готівкою для фізичних, юридичних осіб, а також для фізичних осіб-підприємців;

2) установлення рівня ризику використання своїх послуг для легалізації кримінальних доходів/фінансування тероризму.

Установлення рівня ризику використання послуг банку для легалізації кримінальних доходів/фінансування тероризму має здійснюватися щодо банку (у цілому) та в розрізі відокремлених підрозділів банку або регіонів як на території України, так і за її межами (у разі їх наявності).

Шкала для класифікації рівнів ризику використання послуг банку для легалізації кримінальних доходів/фінансування тероризму може бути дво-, три- або чотириступеневою, але має обов'язково містити високий рівень.

6. Оцінка ризиків клієнтів, ризику використання послуг банку для легалізації кримінальних доходів/фінансування тероризму має здійснюватися за методиками оцінки ризиків, передбачених Програмою оцінки ризиків.

7. Моніторинг ризику клієнта здійснюється банком відповідно до Програми оцінки ризиків, але не рідше одного разу на квартал.

8. Не рідше одного разу на квартал банк зобов'язаний здійснювати оцінку та аналіз ризику використання послуг банку для легалізації кримінальних доходів/фінансування тероризму на рівні банку (у цілому) та в розрізі відокремлених підрозділів банку (як на території України, так і за її межами) або регіонів як на території України, так і за її межами (у разі їх наявності) відповідно до Програми оцінки ризиків.

9. Контроль за ризиками легалізації кримінальних доходів/фінансування тероризму передбачає:

1) доведення до відома керівника виконавчого органу банку/керівника філії іноземного банку результатів моніторингу ризиків клієнтів та аналізу оцінки ризику використання послуг банку для легалізації кримінальних доходів/фінансування тероризму, які оформляються у формі звіту (далі – Звіт).

Звіт, зокрема, має містити:

результати виконання наданих пропозицій, погоджених керівником виконавчого органу банку/філії іноземного банку, щодо застережних заходів/належних заходів за попередній(ні) звітний(ні) квартал(и);

висновки за результатами моніторингу ризиків клієнтів;

висновки щодо рівня ризику використання послуг банку для легалізації кримінальних доходів/фінансування тероризму на рівні банку (у цілому) та в розрізі відокремлених підрозділів банку або регіонів як на території України, так і за її межами (у разі їх наявності);

пропозиції щодо застережних заходів/належних заходів щодо звітного кварталу;

строки виконання запропонованих заходів.

Звіт оформляється у вигляді доповідної записки та подається керівникові виконавчого органу банку/керівникові філії іноземного банку за підписом відповідального працівника банку – юридичної особи/філії іноземного банку не рідше одного разу на квартал, але не пізніше останнього робочого дня другого місяця, наступного за звітним кварталом. Керівник виконавчого органу банку/керівник філії іноземного банку накладає резолюцію (напис на документі, який містить прийняте керівником рішення щодо виконання документа, дату та особистий підпис) на Звіт;

2) забезпечення керівником виконавчого органу банку/керівником філії іноземного банку за результатами розгляду Звіту здійснення застережних заходів/належних заходів, визначених Програмою оцінки ризиків.

10. Усі звіти, які надаються відповідальним працівником банку відповідно до вимог Закону та цього Положення, з резолюціями керівника виконавчого органу банку/керівника філії іноземного банку мають зберігатися в окремій справі не менше п'яти років.

11. Банк зобов'язаний уживати застережних заходів/належних заходів відповідно до Програми оцінки ризиків, а також не пізніше двох місяців з дати складення аудиторського висновку службою внутрішнього аудиту банку, дати отримання банком довідки про перевірку Національним банком, який (яка) містить висновки щодо невідповідності (недостатності) заходів, що здійснюються банком у сфері управління ризиками легалізації кримінальних доходів/фінансуванню тероризму, а також рекомендацій Національного банку. Банк не пізніше десяти робочих днів з дня отримання аудиторського висновку служби внутрішнього аудиту банку, довідки про перевірку Національним банком складає план заходів, які він зобов'язується вжити для зменшення ризиків у діяльності банку (далі – план зменшення ризиків).

Національний банк має право витребувати в банку план зменшення ризиків. Надані пропозиції та зауваження Національного банку до плану зменшення ризиків є обов'язковими для врахування та виконання банком.

12. Відповідальний працівник банку зобов'язаний забезпечити проведення навчання працівників банку, які залучені до виконання Програми оцінки ризиків, щодо її практичної реалізації не рідше одного разу на три роки та не пізніше двох місяців з часу внесення змін до Програми оцінки ризиків».

4. Пункт 4.2 розділу IV доповнити новим абзацом такого змісту:

«Файл-повідомлення про облік банку у випадках, установлених у цьому пункті, надсилається не пізніше третього робочого дня з дня настання відповідної події».

5. У розділі V:

1) абзац п'ятий пункту 5.1 після слова «клієнтів» доповнити словами «, мають право розпоряджатися відкритими в банку рахунками таких клієнтів»;

2) пункт 5.2 після слова «чинності» доповнити словом «(дійсності)»;

3) пункт 5.5 викласти в такій редакції:

«5.5. Банк з метою здійснення ідентифікації клієнтів/довірених осіб установлює передбачені Законом і Законом про банки відомості в такому порядку:

у разі відкриття поточного, вкладного (депозитного) рахунку – відповідно до нормативно-правових актів Національного банку;

у разі здійснення фізичною особою: разової фінансової операції на значну суму; валютно-обмінних операцій готівкою на значну суму; операції з банківськими металами в операційних касах на значну суму, – уповноважений працівник банку робить у присутності цієї особи копії сторінок паспорта або іншого документа, що посвідчує особу, які містять прізвище, ім'я, по батькові (у разі його наявності), дату народження, фотокартки, що відповідають його вікові, номер паспорта або іншого документа, що посвідчує особу, дату видачі та найменування органу, що видав документ, місце проживання або місце перебування фізичної особи (місце тимчасового перебування фізичної особи-нерезидента в Україні), інформацію про громадянство (якщо особа є нерезидентом), копію документа, що містить ідентифікаційний (реєстраційний) номер, або копію сторінки в паспорті, що містить відмітку про право здійснювати будь-які платежі за серією та номером паспорта. Якщо в паспорті або іншому документі, що посвідчує особу, немає інформації (даних) стосовно місця проживання або місця перебування фізичної особи (місця тимчасового перебування фізичної особи-нерезидента в Україні), то банк має витребувати інший документ, який підтверджує місце проживання або місце перебування фізичної особи (місце тимчасового перебування фізичної особи-нерезидента в Україні). Копії документів, зазначених у цьому абзаці, засвідчуються підписами уповноваженого працівника банку та фізичної особи, яка здійснює таку операцію, як такі, що відповідають оригіналу;

у разі проведення разової фінансової операції на значну суму юридичною особою – на підставі оригіналів установчих документів цієї юридичної особи або нотаріально засвідчених їх копій. Якщо клієнт – юридична особа пред'являє оригінали установчих документів, то копії цих оригіналів засвід-

чуються підписом уповноваженої особи та відбитком печатки клієнта – юридичної особи, а також підписом уповноваженого працівника банку як такі, що відповідають оригіналу.

Банк зобов'язаний ужити заходи щодо ідентифікації, обов'язкового уточнення інформації, оцінки (уточнення оцінки) фінансового стану та перевірки наданої клієнтом інформації підтверджувати на підставі офіційних документів (виданих уповноваженим(ою) органом/особою) або засвідчених у встановленому порядку їх копій.

Банк має право додатково використовувати для вивчення клієнта (у тому числі уточнення/обов'язкового уточнення інформації), оцінки (уточнення оцінки) фінансового стану інформацію (дані), отриману від клієнта, довіреної особи, третіх осіб, державних органів, з інших джерел, якщо така інформація є публічною (відкритою).

Надані клієнтом/довіреною особою належним чином засвідчені копії документів, копії представлених ним/нею оригіналів офіційних документів та інші документи, що є підставою для ідентифікації, уточнення/обов'язкового уточнення та/або вивчення клієнта, у тому числі оцінки фінансового стану клієнта (далі – документи щодо вивчення клієнта), мають міститися у справі клієнта і зберігатися протягом строків, визначених законодавством України.

Банк зобов'язаний забезпечити фіксування дати отримання документів щодо вивчення клієнта, одержаних на виконання зазначених вище заходів»;

4) у пункті 5.6:

в абзаці першому слова «на користь третіх осіб» виключити, після слова «перевищує» доповнити словами та цифрами «суму 10 000 гривень або дорівнює чи перевищує», цифри «8 000» замінити цифрами «10 000»;

після абзацу п'ятого доповнити пункт двома новими абзацами такого змісту:

«прізвище, ім'я та по батькові (у разі наявності) одержувача переказу;

номер рахунку одержувача переказу (якщо немає рахунку, то зазначається унікальний обліковий номер фінансової операції)».

У зв'язку з цим абзац шостий уважати абзацом восьмим;

5) абзац другого пункту 5.9 викласти в такій редакції:

«здійснювати поглиблене вивчення клієнта, зокрема шляхом отримання додаткової інформації (даних) стосовно клієнта, включаючи його представників та/або вигодоодержувачів за проведеними фінансовими операціями, додаткової інформації (відомостей, копій документів) щодо фінансових операцій з метою підтвердження або спростування підозри щодо легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму, що виникла під час обслуговування клієнта»;

б) підпункт «б» пункту 5.10 після слова «діяльності» доповнити словами «[для резидентів юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців відповідно до класифікації видів економічної діяльності (далі – КВЕД)]»;

7) у пункті 5.12:

підпункт «а» доповнити словом «, контролера»;

підпункт «б» доповнити словами «, довіреної особи»;

абзац третій підпункту «г» викласти в такій редакції:

«Для клієнтів, ризик проведення якими фінансових операцій з легалізації кримінальних доходів/фінансування тероризму оцінюється банком як низький та які не підтримують ділових відносин з банком або не здійснюють подальших разових фінансових операцій на значну суму (у разі наявності попередньої разової фінансової операції на значну суму) протягом останніх 6 місяців, банк проводить уточнення/обов'язкове уточнення інформації щодо ідентифікації та вивчення таких клієнтів під час їх наступного звернення до банку та/або ініціювання ними проведення фінансових операцій»;

8) пункти 5.13 – 5.15, 5.18, 5.19, 5.21 викласти в такій редакції:

«5.13. Банк у випадках, передбачених Законом, Законом про банки, зобов'язаний:

здійснити ідентифікацію клієнта, у тому числі встановити відомості про фізичних осіб, які є власниками істотної участі в юридичній особі – клієнті банку, а також про контролерів клієнта (щодо клієнтів – фізичної особи та фізичної особи-підприємця за наявності), довірених осіб, осіб, від імені або за дорученням чи в інтересах яких проводиться фінансова операція (щодо клієнтів, зазначених у пункті 5.7 цього розділу, – спрощену ідентифікацію);

з'ясувати мету і характер майбутніх ділових відносин, визначити суть діяльності клієнта;

оцінити фінансовий стан клієнта (крім клієнтів, зазначених у пункті 5.7 цього розділу); визначити (виявити) ризик клієнта та здійснити його оцінку.

Зазначені заходи банк здійснює до/або під час установадження ділових відносин, до проведення фінансової операції, відкриття рахунку, укладення договору.

5.14. Банк до/під час здійснення ідентифікації клієнта проводить оцінку фінансового стану клієнта.

Банк проводить уточнення оцінки фінансового стану клієнтів (крім клієнтів, зазначених у пункті 5.7 цього розділу):

щороку – клієнтів високого рівня ризику;

не рідше одного разу на два роки – клієнтів середнього рівня ризику;

не рідше одного разу на три роки – клієнтів інших рівнів ризику;

протягом двох місяців із дня встановлення за результатами щоквартального аналізу фінансових операцій клієнта невідповідності проведених фінансових операцій клієнта його фінансовому стану (незалежно від рівня ризику клієнта).

5.15. Банк для проведення оцінки (уточнення оцінки) фінансового стану клієнта використовує фінансову звітність клієнта – юридичної особи та фізичної особи-підприємця (за наявності), що складена відповідно до вимог законодавства України та отримана банком безпосередньо від клієнта (баланс, звіт про фінансові результати, податкова декларація, додатки до податкової декларації, інша фінансова звітність).

Банк проводить оцінку (уточнення оцінки) фінансового стану клієнтів – фізичних осіб на підставі інформації про джерела та обсяги надходження коштів на рахунки, якщо такі клієнти не віднесені до високого рівня ризику, а саме:

отримують через банк заробітну плату, пенсію, стипендію, соціальну допомогу та інші передбачені законодавством соціальні виплати (уключаючи обслуговування за допомогою електронних платіжних засобів), за умови, що поповнення таких рахунків з інших джерел не здійснюється або здійснюється протягом кварталу на загальну суму, що не перевищує 150 000 грн.;

відкривають чи мають в банку рахунки [вкладні (депозитні)], загальна сума коштів на яких не перевищує 150 000 гривень або суму, еквівалентну зазначеній сумі в іноземній валюті.

Банк для проведення оцінки (уточнення оцінки) фінансового стану клієнта може використовувати:

дані щодо руху коштів за рахунком (рахунками) клієнта, відкритим(и) у банку;

інформацію, що отримана від клієнта банку, третіх осіб, державних органів, додаткову інформацію з інших джерел, якщо така інформація є публічною (відкритою);

фінансову звітність клієнта, що опублікована в засобах масової інформації відповідно до вимог законодавства України;

інформацію щодо фінансового стану клієнта (юридичної особи, фізичної особи-підприємця), що отримана із спеціалізованих веб-сайтів мережі Інтернет»;

«5.18. Анкета є внутрішнім документом в електронному вигляді банку і має містити всю інформацію, отриману банком за результатами ідентифікації, вивчення клієнта, у тому числі результати оцінки фінансового стану клієнта, щоквартального аналізу його фінансових операцій, уточнених даних щодо ідентифікації та вивчення клієнта, а також висновки банку щодо репутації клієнта та оцінки ризику клієнта.

Банк уносить до анкети інформацію (дані), достовірність якої (яких) підтверджується документами щодо вивчення клієнта, іншими документами.

5.19. Анкета формується за результатами здійснення ідентифікації клієнта в день установадження ділових відносин/проведення разової фінансової операції на значну суму, проведення фінансової операції, що підлягає фінансовому моніторингу. Інформація, що міститься в анкеті, доповнюється новими або уточненими даними протягом п'яти робочих днів із дня отримання банком документів щодо вивчення клієнта, інших документів з відповідною інформацією»;

«5.21. Банк зобов'язаний не пізніше останнього робочого дня другого місяця, наступного за звітним кварталом, здійснювати щоквартальний аналіз фінансових операцій клієнта (крім клієнтів, зазначених у пункті 5.7 цього розділу) щодо їх відповідності фінансовому стану та суті діяльності клієнта, уключаючи всі фінансові операції клієнта:

проведені за всіма рахунками клієнта, що відкриті в банку;

проведені дві та більше разові фінансові операції на значну суму протягом кварталу, за який здійснюється такий аналіз.

У разі виявлення за результатами щоквартального аналізу невідповідності проведених фінансових операцій клієнта його фінансовому стану та суті діяльності відповідальний працівник забезпечує здійснення щодо фінансових операцій цього клієнта посиленого моніторингу фінансових операцій клієнта».

6. У розділі VI:

абзац другого пункту 6.1 викласти в такій редакції:

«до початку (у процесі, у разі спроби) проведення фінансової операції»;

2) пункт 6.3 викласти в такій редакції:

«6.3. Банк для здійснення аналізу та виявлення фінансової операції, яка підлягає фінансовому моніторингу, зобов'язаний, якщо на момент проведення фінансової операції немає всіх необхідних для прийняття рішення документів та/або відомостей, забезпечити вжиття не пізніше двох місяців з дня її проведення передбачених законодавством України та визначених у внутрішніх документах банку з питань здійснення фінансового моніторингу заходів, зокрема шляхом витребування додаткових документів і відомостей, що стосуються цієї фінансової операції, з обов'язковою фіксацією дати отримання додаткових документів і відомостей.

Банк зобов'язаний усі вжиті заходи щодо з'ясування суті і мети фінансової операції підтверджувати документально»;

3) у пункті 6.4:

в абзаці першому слово «невідкладно» виключити;

в абзаці третьому слова «в порядку, узгодженому банком з цим органом» виключити;

4) пункти 6.5 – 6.8 викласти в такій редакції:

«6.5. Працівник банку, обов'язки якого визначені відповідно до підпункту «а» пункту 2.11 розділу II цього Положення, надає інформацію про фінансову операцію відповідальному працівникові банку або працівникові, уповноваженому відповідальним працівником банку, якщо за результатами здійснення аналізу відібрано фінансову операцію клієнта, яка:

може підлягати фінансовому моніторингу, – не пізніше наступного робочого дня з дня здійснення аналізу;

може стосуватися чи призначатися для фінансування терористичної діяльності, – негайно в день відбору такої фінансової операції або спроби її проведення.

Програмне забезпечення, установлене в банку, має забезпечувати надання відповідальному працівникові банку або працівникові, уповноваженому відповідальним працівником банку, інформації про фінансову операцію клієнта, яка може:

підлягати фінансовому моніторингу, – не пізніше наступного робочого дня з дня відбору такої операції;

стосуватися чи призначатися для фінансування терористичної діяльності, – негайно в день відбору такої фінансової операції або спроби її проведення.

6.6. Банк зобов'язаний забезпечити фіксування дати надходження/ отримання відповідальним працівником банку або працівником, уповноваженим відповідальним працівником банку, повідомлень про фінансові операції, у тому числі отриманих за допомогою програмного забезпечення, яке встановлене в банку, а також дати прийняття та змісту прийнятого відповідальним працівником банку або працівником, уповноваженим відповідальним працівником банку, обґрунтованого рішення щодо віднесення фінансових операцій до таких, що підлягають фінансовому моніторингу, та їх реєстрацію.

6.7. Рішення щодо віднесення фінансової операції до такої, що підлягає фінансовому моніторингу, та внесення до реєстру фінансових операцій інформації у випадках, передбачених пунктом 6.10 цього розділу, приймає відповідальний працівник банку або працівник банку, уповноважений відповідальним працівником банку, не пізніше наступного робочого дня з дня отримання інформації відповідно до пункту 6.5 цього розділу.

Повноваження працівника, уповноваженого відповідальним працівником банку щодо прийняття такого рішення, повинно бути передбачено в посадовій інструкції цього працівника.

6.8. Банк – юридична особа веде зведений реєстр фінансових операцій з подвійною нумерацією, відлік якої має починатися з початку календарного року, з урахуванням фінансових операцій, виявлених і внесених до реєстрів фінансових операцій інших (крім філій) відокремлених підрозділів банку.

Банк – юридична особа має право вносити до зведеного реєстру фінансових операцій відповідно до вимог абзацу першого цього пункту також інформацію про фінансові операції, виявлені і внесені до реєстру фінансових операцій філії(й) банку.

Банк – юридична особа може не вести свій окремий реєстр фінансових операцій, якщо він веде зведений реєстр фінансових операцій.

Передбачені цим Положенням вимоги щодо реєстру фінансових операцій, у тому числі щодо порядку ведення, змісту, доступу, формування витягів та зберігання реєстру фінансових операцій, поширюються на зведений реєстр фінансових операцій»;

5) у пункті 6.9:

абзац другий доповнити словами «– юридичної особи»;

абзац третій викласти в такій редакції:

«Порядок доступу працівників банку до реєстру фінансових операцій установлюється відповідальним працівником банку шляхом видачі ним відповідного розпорядження»;

б) пункт 6.10 викласти в такій редакції:

«6.10. Банк зобов'язаний забезпечувати внесення до реєстру фінансових операцій інформації про фінансові операції:

а) що підлягають фінансовому моніторингу відповідно до статей 15, 16 Закону, – не пізніше наступного робочого дня з дати їх виявлення;

б) у проведенні яких відмовлено у зв'язку з тим, що вони містять ознаки таких, що згідно із Законом підлягають фінансовому моніторингу, – протягом одного робочого дня, але не пізніше наступного робочого дня з дня відмови;

в) у проведенні яких відмовлено у зв'язку з ненаданням клієнтом, з яким установлені ділові відносини, необхідної інформації для ідентифікації та вивчення його фінансової діяльності, – протягом одного робочого дня, але не пізніше наступного робочого дня з дня відмови;

г) стосовно яких є достатні підстави підозрювати, що вони пов'язані, стосуються або призначені для фінансування терористичної діяльності, терористичних актів чи терористичних організацій і організацій або осіб, до яких застосовані міжнародні санкції, – негайно в день виявлення такої фінансової операції або спроби її проведення;

г) проведення яких зупинено у зв'язку з тим, що вони містять ознаки, передбачені статтями 15 і 16 Закону, – негайно в день зупинення фінансової операції;

д) проведення яких зупинено у зв'язку з тим, що їх учасниками або вигодоодержувачами є особи, які включені до переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або до яких застосовані міжнародні санкції, – негайно в день зупинення фінансової операції;

е) проведення яких було зупинено за рішенням Спеціально уповноваженого органу, прийнятим з метою зупинення видаткових фінансових операцій, – у день отримання відповідних первинних документів щодо проведення таких фінансових операцій;

є) проведення прибуткових фінансових операцій за рахунком, щодо якого прийнято рішення Спеціально уповноваженого органу про зупинення видаткових фінансових операцій, – невідкладно, але не пізніше 12 години наступного робочого дня після проведення прибуткової фінансової операції;

ж) проведення яких було зупинено за дорученням Спеціально уповноваженого органу, прийнятим з метою виконання запиту уповноваженого органу іноземної держави про зупинення відповідної фінансової операції як такої, що може бути пов'язана з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму (далі – запит уповноваженого органу іноземної держави), – негайно в день зупинення фінансової операції;

з) стосовно яких отримано доручення Спеціально уповноваженого органу про забезпечення моніторингу, прийняте з метою виконання запиту уповноваженого органу іноземної держави, – невідкладно, але не пізніше 12 години наступного робочого дня з дня:

отримання відповідного доручення Спеціально уповноваженого органу, якщо на момент отримання зазначеного доручення фінансова операція вже проведена;

проведення фінансової операції, якщо фінансова операція проведена після отримання відповідного доручення Спеціально уповноваженого органу;

и) стосовно яких отримано від Спеціально уповноваженого органу запит про надання інформації щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій:

протягом одного робочого дня, але не пізніше наступного робочого дня після проведення фінансової операції;

не пізніше десятого робочого дня з дати отримання запиту про фінансові операції, здійснені до отримання запиту Спеціально уповноваженого органу»;

7) у пункті 6.12:

абзаци перший, другий викласти в такій редакції:

«6.12. Банк у разі потреби виправлення помилково внесених до реєстру фінансових операцій даних щодо окремої фінансової операції, інформація про яку відсутня на обліку в Спеціально уповноваженому органі, в інформаційному рядку реєстру фінансових операцій, у якому містяться відомості про цю фінансову операцію, зазначає про його анулювання із наведенням у полі «Коментарі» реєстру фінансових операцій підстав для анулювання та:

доповнює реєстр фінансових операцій новим записом про цю фінансову операцію, якщо така фінансова операція підлягає фінансовому моніторингу, або»;

в абзаци четвертому слова «надано Спеціально уповноваженому органу» замінити словами «подано Спеціально уповноваженому органу та взято на облік Спеціально уповноваженим органом»;

пункт доповнити трьома новими абзацами такого змісту:

«Банк у разі потреби виправлення внесених до реєстру фінансових операцій даних щодо окремої фінансової операції, стосовно якої раніше було прийнято рішення про недоцільність інформування Спеціально уповноваженого органу, але потім отримано запит Спеціально уповноваженого органу про надання інформації щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій клієнта, в інформаційному рядку реєстру фінансових операцій, у якому містяться відомості про цю фінансову операцію, зазначає про його анулювання із зазначенням у полі «Коментарі» реєстру фінансових операцій підстав для анулювання, номера і дати отриманого запиту, нового реєстраційного номера цієї фінансової операції в реєстрі фінансових операцій та одночасно доповнює реєстр фінансових операцій новим записом про цю фінансову операцію.

Інформація про таку операцію надається банком Спеціально уповноваженому органу в порядку, установленому пунктом 7.14 розділу VII цього Положення.

Рішення щодо анулювання інформації в інформаційному рядку реєстру фінансових операцій приймає відповідальний працівник банку або працівник, уповноважений відповідальним працівником банку»;

8) у пункті 6.13:

в абзаци першому цифри «6.7» замінити цифрами «6.10»;

у підпункті «в» слово «довідників» замінити словом «довідника» та слова «та Спеціально уповноваженого органу «Коди областей України» (в окремих полях)» виключити;

підпункт «г» доповнити словами «(не заповнюється за операцією з використанням електронного платіжного засобу)»;

у підпункті «г» слова «за операцією з використанням спеціального платіжного засобу – номер спеціального платіжного засобу» замінити словами «не заповнюється за операцією з використанням електронного платіжного засобу»;

підпункти «е», «і», «ї» викласти в такій редакції:

«е) код ознаки здійснення фінансової операції відповідно до довідника кодів ознак здійснення фінансових операцій, визначеного в додатку 10 до форм обліку та подання інформації, пов'язаної із здійсненням фінансового моніторингу, затверджених Інструкцією № 496»;

«і) код виду фінансової операції згідно з Порядком формування коду виду фінансової операції, визначеним у додатку 1 до Інструкції № 496»;

ї) код ознаки (коди ознак) фінансової операції, за якою (якими) фінансова операція підлягає фінансовому моніторингу, відповідно до довідників кодів ознак фінансових операцій, визначених у додатках 2 та 3 до Інструкції № 496»;

доповнити пункт новим абзацом такого змісту:

«До реєстру фінансових операцій уносяться також інші відомості, передбачені розділами VI – VIII цього Положення»;

9) пункт 6.14 викласти в такій редакції:

«6.14. У разі виявлення фінансової операції, що підлягає фінансовому моніторингу, за результатами здійснення перевірки службою внутрішнього аудиту або Національним банком (у тому числі в порядку безвиїзного нагляду) інформація про таку фінансову операцію вноситься до реєстру фінансових операцій не пізніше наступного робочого дня з дати складення аудиторського висновку службою внутрішнього аудиту банку або дати отримання банком довідки про перевірку Національним банком/акта про результати безвиїзного нагляду з питань фінансового моніторингу»;

10) пункт 6.15 після слова «Законом» доповнити словами «та Законом про банки»;

11) пункти 6.16 – 6.18 викласти в такій редакції:

«6.16. Відповідальний працівник банку приймає рішення про надання або ненадання Спеціально уповноваженому органу інформації про фінансову операцію, що підлягає внутрішньому фінансовому моніторингу, згідно з Правилами внутрішнього фінансового моніторингу банку в день виникнення підозри, але не пізніше десяти робочих днів із дня реєстрації фінансової операції.

6.17. Банк доповнює інформаційний рядок реєстру фінансових операцій, у якому містяться відомості про фінансову операцію, даними щодо дати (дат), найменування(нь) файла(ів) та номера інформаційного рядка файла(ів)-повідомлення(нь), у якому(их) інформація про фінансову операцію, спробу її проведення або відмову в проведенні надавалася Спеціально уповноваженому органу, а також даними щодо дати (дат), найменування(нь) файла(ів)-повідомлення(нь) про взяття (відмову від взяття) на облік фінансової(их) операції(й), що надходили від Спеціально уповноваженого органу щодо цієї фінансової операції. Формування довідника кодів помилок і внесення змін до нього здійснюються Спеціально уповноваженим органом у встановленому Законом порядку.

6.18. У разі надання Спеціально уповноваженому органу додаткової інформації про фінансову операцію або пов'язані з нею фінансові операції, а також про учасників зазначених операцій, інформації (у тому числі копії документів), необхідної для виконання запиту уповноваженого органу іноземної держави, іншої інформації, зокрема тієї, що становить банківську або комерційну таємницю, таємницю страхування, копій документів, необхідних для виконання покладених на Спеціально уповноважений орган завдань, інформаційний рядок реєстру фінансових операцій, у якому містяться відомості про цю фінансову операцію, доповнюється даними щодо найменування і дати отримання файла-запиту та/або реквізитів запиту, який надійшов на паперовому носії, найменування і дати надсилання файла-відповіді, та/або файла-дodatка, та/або реквізитів відповіді, що надана на паперовому носії»;

12) у пункті 6.19:

абзац перший після слова «операцій» доповнити словами та цифрами «не пізніше 10-го робочого дня з дня її реєстрації»;

абзац третій викласти в такій редакції:

«Про довідку, що складена в електронній формі відповідно до Правил внутрішнього фінансового моніторингу, в інформаційному рядку Реєстру в полі «Коментарі» робиться запис про складання довідки, зазначаються дата її складання, а також перелік ужитих заходів щодо з'ясування суті і мети проведення клієнтом фінансової операції, інформація про отримання відповідних документів, результати ужитих заходів, висновок щодо прийнятого рішення, прізвище, ім'я, по батькові особи, яка складала довідку»;

13) пункт 6.20 викласти в такій редакції:

«6.20. Щомісяця до 15 числа місяця, наступного за звітним, банк формує у справу довідки, що складені на паперових носіях, та витяги з реєстру фінансових операцій, які містять інформацію про довідки, складені в електронній формі, яка нумерується, прошнуровується та опечатується. На звороті останньої пронумерованої сторінки робиться запис «Згідно з оригіналом» (про відповідність усіх даних, що містяться у сформованій справі, даним, зазначеним в електронному вигляді на дату друкування), зазначаються кількість сторінок у справі, дата формування справи, що засвідчуються підписом відповідального працівника банку та відбитком печатки банку.

Якщо протягом звітного періоду не було випадків прийняття рішення про недоцільність інформування Спеціально уповноваженого органу про фінансові операції, що підлягають внутрішньому

фінансовому моніторингу, відповідальний працівник банку зазначає про відсутність таких випадків у звіті, який надається ним відповідно до вимог частини п'ятої статті 7 Закону»;

14) доповнити розділ новим пунктом такого змісту:

«6.21. Банк зобов'язаний забезпечити відображення (у разі потреби формування витягу з реєстру фінансових операцій у паперовій формі) даних реєстру фінансових операцій в електронному вигляді, які передбачені цим Положенням, із обов'язковим зазначенням дати друкування».

7. У розділі VII:

1) в абзаці першому пункту 7.1 слова «ідентифікаційні дані» виключити та друге речення викласти в такій редакції: «Зазначена інформація може надаватися відокремленими підрозділами банку до Спеціально уповноваженого органу безпосередньо через банк – юридичну особу»;

2) пункт 7.2 доповнити новим абзацом такого змісту:

«Банк надає Спеціально уповноваженому органу інформацію про фінансові операції клієнта в разі наявності під час здійснення ідентифікації мотивованої підозри щодо надання таким клієнтом недостовірної інформації або навмисного подання інформації з метою введення банку в оману протягом одного робочого дня, але не пізніше наступного робочого дня з дня відмови від її проведення»;

3) абзац другий пункту 7.3 після слова «неможливим» доповнити словами «, або в разі наявності під час здійснення ідентифікації мотивованої підозри щодо надання клієнтом недостовірної інформації, або навмисного подання інформації з метою введення банку в оману, здійснюється»;

4) у пункті 7.6 слова «фінансової(их) операції(й) на облік» замінити словами «на облік інформації про фінансову(і) операцію(ї)»;

5) у пункті 7.7 слова «фінансової операції на облік» замінити словами «на облік інформації про фінансову операцію»;

6) у пункті 7.8 слова «фінансової операції (фінансових операцій)» виключити;

7) в абзаці першому пункту 7.9 слово «аварійних» виключити та слово «невідкладно» замінити словом «негайно»;

8) у пункті 7.12:

абзац перший після слова «погоджений» доповнити словами «у встановленому законодавством України порядку»;

абзац другий доповнити словами «кур'єрською службою банку (за наявності) або фельд'єгерського зв'язку»;

абзац п'ятий після слів «паперовому носії» доповнити словами «за допомогою кур'єрської служби банку (за наявності) або фельд'єгерського зв'язку»;

9) перше речення пункту 7.13 доповнити словами та цифрами «у порядку, передбаченому пунктом 7.12 (крім абзацу третього) цього розділу»;

10) пункт 7.14 викласти в такій редакції:

«7.14. Банк зобов'язаний виконати запит Спеціально уповноваженого органу про надання інформації щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій клієнта, фінансові операції якого стали об'єктом фінансового моніторингу, та направити в установленому законодавством України порядку до Спеціально уповноваженого органу відповідні файли-повідомлень».

8. У розділі VIII:

1) у назві розділу слово «запитів» виключити;

2) пункт 8.3 доповнити новим абзацом такого змісту:

«Банк зобов'язаний не пізніше наступного робочого дня з дня розміщення Спеціально уповноваженим органом змін, що внесені до переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції, на офіційному веб-сайті Спеціально уповноваженого органу здійснити оновлення в порядку, передбаченому нормативно-правовим актом Міністерства фінансів України, наявного в банку переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції»;

3) у пункті 8.4:

після абзацу третього доповнити пункт новим абзацом четвертим такого змісту:

«продовження зупинення фінансових операцій – відповідно до частини п'ятої статті 17 Закону».

У зв'язку з цим абзаци четвертий – сьомий уважати відповідно абзацами п'ятим – восьмим;

в абзаці восьмому слова «зупинення фінансової операції (видаткових фінансових операцій)» замінити словами «зупинення [(подальше зупинення, продовження зупинення) фінансової операції (зупинення/продовження зупинення видаткових фінансових операцій)]»;

4) пункт 8.5 викласти в такій редакції:

«8.5. Внутрішні розпорядження відповідального працівника банку, видані згідно з пунктом 8.4 цього розділу, мають містити таку інформацію:

найменування клієнта та номер його рахунку;

найменування, номер і дату первинного документа (крім випадків, передбачених абзацами четвертим, п'ятим пункту 8.4 цього розділу);

суму фінансової операції (крім випадків, передбачених абзацами четвертим, п'ятим пункту 8.4 цього розділу);

підстави зупинення фінансової операції, визначені Законом (крім випадків, передбачених абзацом шостим пункту 8.4 цього розділу);

строк зупинення фінансової операції (крім випадків, передбачених абзацом шостим пункту 8.4 цього розділу);

підпис відповідального працівника і дату видачі розпорядження.

Зазначені у пункті 8.4 цього розділу розпорядження мають зберігатися в окремій справі не менше п'яти років у порядку, передбаченому для зберігання документів з обмеженим доступом»;

5) у пункті 8.6 слово «невідкладного» замінити словом «негайного»;

6) пункт 8.7 після слів «органом» та «розділу» доповнити відповідно словами «відповідних файлів інформаційного обміну» та «з урахуванням вимог цього розділу»;

7) в абзаці першому пункту 8.9 слова «і запитів» виключити, слово «кур'єрського» замінити словами «кур'єрської служби банку (за наявності)»;

8) пункт 8.10 викласти в такій редакції:

«8.10. Банк після надходження відповідного файла-рішення від Спеціально уповноваженого органу зобов'язаний невідкладно, але не пізніше 11 години наступного робочого дня з дня його отримання підтвердити в листі/файлі-листі факт отримання файла-рішення із зазначенням відомостей щодо забезпечення його виконання.

Банк у випадку отримання від Спеціально уповноваженого органу рішення та/або доручення на паперовому носії надає в установленій абзацом першим цього пункту строк Спеціально уповноваженому органу підтвердження в листі (на паперовому носії або в електронному вигляді) або шляхом формування та надсилання файла-листа.

У такому листі/файлі-листі зазначається інформація про час і дату отримання рішення або доручення, виконання рішення або доручення в частині зупинення чи поновлення або забезпечення моніторингу фінансових операцій, залишок коштів на час зупинення фінансових операцій на рахунку.

Порядок надсилання до Спеціально уповноваженого органу листа на паперовому носії або в електронному вигляді має забезпечувати його гарантовану доставку та конфіденційність»;

9) в абзаці п'ятому пункту 8.11 цифри «148» замінити цифрами «496»;

10) пункти 8.14 та 8.15 викласти в такій редакції:

«8.14. Банк у разі отримання доручення (у тому числі на паперовому носії) Спеціально уповноваженого органу стосовно забезпечення моніторингу фінансової операції відповідної особи на виконання запиту уповноваженого органу іноземної держави забезпечує надсилання до Спеціально уповноваженого органу в складі файла-повідомлення інформації про таку(і) фінансову(і) операцію(і):

у день її (їх) реєстрації в реєстрі фінансових операцій, якщо їх кількість становить до 50 (включно);

не пізніше наступного робочого дня з дня реєстрації в реєстрі фінансових операцій, якщо їх кількість перевищує 50.

8.15. Банк продовжує обліковувати кошти на поточному рахунку клієнта за фінансовою операцією із списання коштів, проведення якої зупинено в порядку, визначеному вимогами цього розділу.

Банк здійснює облік коштів за фінансовими операціями із зарахування коштів на рахунок та за фінансовими операціями без відкриття рахунку, проведення яких зупинено в порядку, визначеному вимогами цього розділу, на окремому аналітичному рахунку балансового рахунку 2909 П «Інша кредиторська заборгованість за операціями з клієнтами банку».

Облік розрахункових документів за передбаченими цим пунктом фінансовими операціями разом із розпорядженнями про їх зупинення здійснюється на позабалансовому рахунку 9809 А «Інші документи за розрахунковими операціями клієнтів».

9. У розділі IX:

1) пункт 9.2 доповнити новим абзацом такого змісту:

«Банк зобов'язаний після отримання банківської ліцензії, але до початку надання ним банківських та інших фінансових послуг та/або здійснення іншої діяльності, пов'язаної із здійсненням фінансових операцій, призначити відповідального працівника банку (крім відокремленого підрозділу банку) на посаду в порядку, визначеному установчими документами банку/положенням про філію іноземного банку»;

2) пункт 9.3 доповнити словами «/юридичної особи/філії іноземного банку»;

3) пункт 9.4 виключити.

У зв'язку з цим пункти 9.5 – 9.23 уважати відповідно пунктами 9.4 – 9.22;

4) пункти 9.4 та 9.5 викласти в такій редакції:

«9.4. Відповідальний працівник відокремленого підрозділу банку у випадку, передбаченому пунктом 1.10 розділу I цього Положення, призначається на посаду та звільняється з неї в порядку, визначеному установчими документами банку, за погодженням з відповідальним працівником банку – юридичної особи.

Відповідальний працівник відокремленого підрозділу банку за посадою має бути не нижче керівника самостійного структурного підрозділу відокремленого підрозділу банку.

У разі недоцільності введення окремої посади відповідального працівника у відокремленому підрозділі банку виконання обов'язків відповідального працівника відокремленого підрозділу банку покладається на керівника, або іншу посадову особу відокремленого підрозділу банку, або на посадову особу структурного підрозділу із запобігання легалізації кримінальних доходів/фінансуванню тероризму, передбаченого пунктом 1.8 розділу I цього Положення.

Покладання обов'язків відповідального працівника відокремленого підрозділу банку на посадову особу відокремленого підрозділу банку/посадову особу структурного підрозділу із запобігання легалізації кримінальних доходів/фінансуванню тероризму, передбаченого пунктом 1.8 розділу I цього Положення, та усунення її від виконання таких обов'язків погоджуються з відповідальним працівником банку – юридичної особи.

Посадові права та обов'язки відповідального працівника відокремленого підрозділу банку або посадової особи, яка виконує обов'язки відповідального працівника відокремленого підрозділу банку, визначаються у посадовій інструкції, контракті, трудовому договорі тощо та погоджуються відповідальним працівником банку – юридичної особи відповідно до законодавства України та внутрішніх документів банку.

9.5. Банк має право призначити на посаду відповідального працівника банку особу, яка відповідає таким кваліфікаційним вимогам:

має бути членом правління (ради директорів) банку (за винятком керівника виконавчого органу), кандидатура якого погоджена Національним банком у встановленому порядку (не стосується відповідального працівника філії іноземного банку/відокремленого підрозділу банку);

мати повну вищу економічну, юридичну освіту або освіту в галузі управління;

мати стаж роботи в банківській системі за напрямом діяльності у сфері запобігання легалізації кримінальних доходів/фінансуванню тероризму не менше ніж три роки або стаж роботи на посаді керівника банку (підрозділу банку) за напрямом діяльності у сфері запобігання легалізації кримінальних доходів/фінансуванню тероризму не менше одного року;

мати бездоганну ділову репутацію;

повинен знати законодавство України у сфері запобігання легалізації кримінальних доходів/фінансуванню тероризму та міжнародні стандарти в цій сфері, а також володіти навичками щодо застосування в практичній діяльності вимог законодавства України та внутрішніх документів банку з питань здійснення фінансового моніторингу»;

5) в абзаці першому пункту 9.6 слова «кандидатури на посаду відповідального працівника банку» виключити;

6) в абзаці першому пункту 9.7 цифри «9.6» замінити цифрами «9.5»;

7) абзац перший пункту 9.8 після слова «рішення» доповнити словами «(надання висновку)», цифри «9.6» замінити цифрами «9.5»;

8) у пункті 9.10:

абзац перший пункту після слова «рішення» доповнити словами «(надання висновку)», цифри «9.6» замінити цифрами «9.5»;

в абзаці дев'ятому слово «висновок» замінити словами «рішення (висновок)»;

в абзаці одинадцятому цифри «9.6» замінити цифрами «9.5»;

9) у пункті 9.11:

в абзаці другому цифри «9.11» замінити цифрами «9.10»;

доповнити пункт новим абзацом такого змісту:

«Пакет документів для погодження кандидатури відповідального працівника банку повертається Національним банком без розгляду в разі отримання особою, кандидатуру якої банк подає на погодження, негативного висновку за результатами повторного тестування, з моменту отримання якого не минуло одного року»;

10) абзац перший пункту 9.12 після слів «документів для погодження» доповнити словами та цифрами «, передбачений пунктом 9.10 цього розділу.»;

11) у підпункті «а» пункту 9.13 цифри «9.6» замінити цифрами «9.5»;

12) абзац другий пункту 9.14 після слова «правління» доповнити словами «(ради директорів)»;

13) абзац третій пункту 9.16 після слова «документів» доповнити словами та цифрами «передбачений пунктом 9.10 цього розділу»;

14) у пункті 9.17 слова «Тимчасовий адміністратор банку/філії іноземного банку» замінити словами «Уповноважена особа Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, під час здійснення тимчасової адміністрації неплатоспроможного банку»;

15) у пункті 9.18:

абзац перший викласти в такій редакції:

«9.18. У разі тимчасової відсутності (у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю, відпусткою, відраженням, відстороненням від посади згідно з рішенням Національного банку, відстороненням від роботи в передбачених законодавством України випадках) відповідального працівника банку строком до чотирьох місяців керівник виконавчого органу банку/керівник філії іноземного банку в установленому установчими документами банку/положенням про філію іноземного банку порядку призначає працівника, який виконуватиме обов'язки тимчасово відсутнього (відстороненого) відповідального працівника банку. Такий працівник повинен відповідати кваліфікаційним вимогам, передбаченим абзацами третім, п'ятим та шостим пункту 9.5 цього розділу, та мати відповідний досвід для тимчасового виконання зазначених обов'язків»;

в абзаці третьому цифри «9.11» замінити цифрами «9.10»;

16) доповнити розділ після пункту 9.18 новим пунктом 9.19 такого змісту:

«9.19. Банк має перевірити інформацію про особу, на яку планується тимчасово покласти обов'язки відповідального працівника банку, на відповідність вимогам, зазначеним в абзацах третьому, п'ятому та шостому пункту 9.5 цього розділу.

Банк проводить таку перевірку на підставі представлених особою оригіналів документів або належним чином засвідчених їх копій, а також у разі потреби на підставі інформації, одержаної від органів державної влади, банків, фінансових установ, інших юридичних осіб, і за результатами проведених заходів щодо збору інформації про кандидата з інших джерел, якщо така інформація є публічною (відкритою).

За результатами перевірки банк складає висновок про відповідність працівника, на якого планується тимчасово покласти обов'язки відповідального працівника банку, передбаченим цим пунктом вимогам, який підписується керівником банку. Такий висновок разом з наданими цим працівником документами або їх копіями повинні зберігатися в банку».

У зв'язку з цим пункти 9.19 – 9.22 уважати відповідно пунктами 9.20 – 9.23;

17) в абзаці другому пункту 9.20 цифри «9.13» замінити цифрами «9.12»;

18) у пункті 9.23:

в абзаці першому слова та цифри «відомості, передбачені пунктом 9.11» замінити словами та цифрами «пакет документів, передбачений пунктом 9.10»;

доповнити пункт новим абзацом такого змісту:

«Банк зобов'язаний повідомити Департамент/територіальне управління Національного банку про звільнення або переведення на іншу посаду відповідального працівника банку – юридичної особи/філії іноземного банку протягом трьох робочих днів з дня настання таких кадрових змін».

10. У додатку 1 до Положення:

у частині першій:

підпункт 9 викласти в такій редакції:

«9) дата та номер запису про проведення державної реєстрації юридичної особи»;

підпункт 13 виключити.

У зв'язку з цим підпункти 14 – 18 уважати відповідно підпунктами 13 – 17;

підпункти 14, 15 доповнити знаками «*» та «**» відповідно;

2) у частині другій:

підпункт 1 доповнити словами «, та/або уповноважених діяти від імені клієнта»;

у підпункті 2 слово «персональний» виключити;

підпункти 3, 4 та 9 доповнити знаком «*»;

3) у підпункті 2 частини третьої слова «інформація про послуги, якими користувався (користується) клієнт» виключити;

4) у частині четвертій підпункти 1, 4 викласти в такій редакції:

«1) характеристика джерел надходження коштів та інших цінностей на рахунки клієнта (у тому числі тих, які очікує клієнт, що раніше не обслуговувався)»;

«4) оцінка відповідності фінансових операцій клієнта наявній інформації про його фінансовий стан та суть діяльності (у разі виявлення фінансових операцій, що не відповідають фінансовому стану та суті діяльності клієнта, зазначаються результати вжитих заходів щодо з'ясування джерел походження додаткових коштів)*»;

5) доповнити додаток виносками такого змісту:

«*Поле може не заповнюватися щодо клієнтів, зазначених у пункті 5.7 розділу V Положення про здійснення банками фінансового моніторингу.

**У полі міститься інформація окремо про кожен встановлений клієнту рівень ризику із зазначенням дати оцінки/переоцінки».

11. У додатку 2 до Положення:

1) у частині першій:

підпункт 12 виключити.

У зв'язку з цим підпункти 13 – 17 уважати відповідно підпунктами 12 – 16;

підпункти 13, 14 доповнити знаками «*» та «**» відповідно;

2) у частині другій:

підпункт 1 доповнити словами «, та/або уповноважених діяти від імені клієнта»;

підпункти 3, 4 та 9 доповнити знаком «*»;

3) у підпункті 2 частини третьої слова «інформація про послуги, якими користувався (користується) клієнт» виключити;

4) у частині четвертій підпункти 1, 4 викласти в такій редакції:

«1) характеристика джерел надходження коштів та інших цінностей на рахунки клієнта (у тому числі тих, які очікує клієнт, що раніше не обслуговувався)»;

«4) оцінка відповідності фінансових операцій клієнта наявній інформації про його фінансовий стан та суть діяльності (у разі виявлення фінансових операцій, що не відповідають фінансовому стану та суті діяльності клієнта, зазначаються результати вжитих заходів щодо з'ясування джерел походження додаткових коштів)*»;

5) доповнити додаток виносками такого змісту:

«*Поле може не заповнюватися щодо клієнтів, зазначених у пункті 5.7 розділу V Положення про здійснення банками фінансового моніторингу.

**У полі міститься інформація окремо про кожен встановлений клієнту рівень ризику із зазначенням дати оцінки/переоцінки».

12. У додатку 3 до Положення:

1) підпункт 15 частини першої доповнити знаком «*»;

2) підпункт 2 частини третьої викласти в такій редакції:

«2) історія обслуговування клієнта (позитивні та/або негативні факти співпраці з ним тощо);»;

3) у частині четвертій підпункти 1, 4 викласти в такій редакції:

«1) характеристика джерел надходження грошових коштів та інших цінностей на рахунки клієнта (у тому числі тих, що очікує клієнт, який раніше не обслуговувався);»;

«4) оцінка відповідності фінансових операцій клієнта наявній інформації про його фінансовий стан та суть діяльності (у разі виявлення фінансових операцій, що не відповідають фінансовому стану та суті діяльності клієнта, зазначаються результати вжитих заходів щодо з'ясування джерел походження додаткових коштів);»;

4) доповнити додаток виноскою такого змісту:

«*У полі міститься інформація окремо про кожен установлений клієнту рівень ризику із зазначенням оцінки/переоцінки».

13. У додатку 4 до Положення:

1) у частині першій:

підпункт 4 доповнити словами «(для нерезидентів)»;»;

у підпункті 8 слова «серія та» виключити, після слова «служби» доповнити словами «(органів доходів і зборів)»;»;

підпункт 10 доповнити словами «(за наявності)»;»;

підпункт 11 доповнити словами «(за наявності)»;»;

у підпункті 12 слово «рахунку» замінити словами та цифрами «рахунку/здійснення операції без відкриття рахунку на суму, що дорівнює або перевищує 150 000 гривень, або на суму, еквівалентну зазначеній сумі в іноземній валюті);»;

підпункт 14 доповнити знаком «*»;»;

2) у частині другій:

підпункт 3 доповнити словами «(за наявності)»;»;

підпункт 4 доповнити словами «(за наявності)»;»;

підпункт 7 виключити.

У зв'язку з цим підпункти 8 – 9 уважати відповідно підпунктами 7 – 8;

у підпункті 8 слова «у передбачених цим Положенням випадках» виключити;

3) у частині третій:

у підпункті 1 слова «(уключаючи нерухоме та цінне рухоме майно)» виключити;

у підпункті 2 слова «інформація про послуги, якими користувався (користується) клієнт» виключити;

4) частину четверту викласти в такій редакції:

«4. Частина четверта (у формі таблиці):»;

характеристика джерел та обсягів надходження коштів та інших цінностей на рахунки клієнта (у тому числі тих, що очікує клієнт, який раніше не обслуговувався);»;

2) оцінка відповідності фінансових операцій клієнта наявній інформації про його фінансовий стан та суть діяльності (у разі виявлення фінансових операцій, що не відповідають фінансовому стану та суті діяльності клієнта, зазначаються результати вжитих заходів щодо з'ясування джерел походження додаткових коштів);»;

5) доповнити додаток виноскою такого змісту:

«*У полі міститься інформація окремо про кожен установлений клієнту рівень ризику із зазначенням дати оцінки/переоцінки».

14. У додатку 5 до Положення:

у частині першій:

у підпункті 8 слова «серія та» виключити, після слова «служби» доповнити словами «(органів доходів і зборів)»;»;

підпункт 9 викласти в такій редакції:

«9) інформація про державну реєстрацію фізичної особи – підприємця (дата та номер запису про проведення державної реєстрації фізичної особи – підприємця);»;

підпункт 14 доповнити знаком «*»;»;

2) у підпункті 1 частини другої слова «господарської (економічної)» замінити словом «підприємницької»;

3) підпункт 2 частини третьої додатка викласти в такій редакції:

«2) історія обслуговування клієнта (позитивні та/або негативні факти співпраці з ним тощо)»;

4) у частині четвертій:

у підпункті 1 слова «(що очікує клієнт, який раніше не обслуговувався)» виключити;

підпункт 4 викласти в такій редакції:

«4) оцінка відповідності фінансових операцій клієнта наявній інформації про його фінансовий стан та суть діяльності (у разі виявлення фінансових операцій, що не відповідають фінансовому стану та суті діяльності клієнта, зазначаються результати вжитих заходів щодо з'ясування джерел походження додаткових коштів)»;

5) доповнити додаток виноскою такого змісту:

«*У полі міститься інформація окремо про кожен установлений клієнту рівень ризику із зазначенням дати оцінки/зміни».

15. У додатку 6 до Положення:

1) підпункт 17 частини першої додатка доповнити знаком «*»;

2) підпункт 1 частини четвертої викласти в такій редакції:

«1) характеристика джерел надходження коштів на рахунки клієнта (у тому числі тих, що очікує клієнт, який раніше не обслуговувався)»;

3) доповнити додаток виноскою такого змісту:

«*У полі міститься інформація окремо про кожен встановлений клієнту рівень ризику із зазначенням дати оцінки/переоцінки».

16. У додатку 7 до Положення:

назву рядка після підпункту 8 викласти в такій редакції:

«Наявність фактів порушення банком законодавства України щодо банківської діяльності та з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму, нормативно-правових актів Національного банку України, що були спричинені діями або бездіяльністю кандидата на посаду відповідального працівника за останні три роки»;

підпункт 18 викласти в такій редакції:

«18) чи перебуваєте Ви в прямих родинних зв'язках із членами правління (ради директорів) банку, спостережної (наглядової) ради банку (батьки, діти, подружжя, рідні брати та сестри)».

*Зареєстровано
в Міністерстві юстиції України
28 листопада 2013 р. за № 2034/24566*

ПОСТАНОВА
Правління Національного банку України
від 7 листопада 2013 р. № 444

Про затвердження Інструкції про порядок розгляду звернень та особистого прийому громадян у Національному банку України

Відповідно до статті 56 Закону України «Про Національний банк України», Закону України «Про звернення громадян» та з метою поліпшення умов реалізації конституційного права громадян на особисте звернення до Національного банку України, удосконалення організації розгляду питань, порушених у таких зверненнях, Правління Національного банку України **постановляє**:

1. Затвердити Інструкцію про порядок розгляду звернень та особистого прийому громадян у Національному банку України (далі – Інструкція), що додається.

2. Секретаріату Правління Національного банку України (Маланчук М. С.) після державної реєстрації в Міністерстві юстиції України довести зміст цієї постанови до відома керівників структурних підрозділів центрального апарату, а також філій (територіальних управлінь), Центральної розрахункової палати, Банкотно-монетного двору, Фабрики банкотної паперу, Державної скарбниці України, Центрального сховища, спеціалізованих підприємств, навчальних закладів Національного банку України та інших структурних одиниць і підрозділів, що забезпечують діяльність Національного банку України, для використання в роботі та дотримання вимог Інструкції під час організації роботи із зверненнями громадян.

3. Департаменту офіційних публікацій та інформаційного забезпечення Генерального економічного департаменту (Коваленко О. І.) розмістити Інструкцію на сторінках Офіційного інтернет-представництва Національного банку України, а Прес-службі Національного банку України (Кутерецин О. Р.) забезпечити в установленому порядку інформування громадськості через засоби масової інформації.

4. Контроль за виконанням цієї постанови залишаю за собою.

5. Постанова набирає чинності з дня її офіційного опублікування.

Голова І. В. Соркін

ЗАТВЕРДЖЕНО
Постанова Правління
Національного банку України
07.11.2013 № 444

ІНСТРУКЦІЯ
про порядок розгляду звернень та особистого прийому громадян
у Національному банку України

І. Загальні положення

1. Ця Інструкція визначає порядок приймання, реєстрації, розгляду звернень громадян, контролю за їх виконанням, основні вимоги до організації і проведення особистого прийому громадян та ведення діловодства за зверненнями громадян у системі Національного банку України (далі – Національ-

ний банк), а саме: у центральному апараті, а також філіях (територіальних управліннях), Центральній розрахунковій палаті, Банкнотно-монетному дворі, Фабриці банкнотного паперу, Державній скарбниці України, Центральному сховищі, спеціалізованих підприємствах, навчальних закладах Національного банку України та інших структурних одиницях і підрозділах, що забезпечують діяльність Національного банку (далі – центральний апарат або установи Національного банку).

2. Ця Інструкція розроблена відповідно до Закону України «Про звернення громадян» (далі – Закон), інших нормативно-правових актів з питань звернень громадян.

3. Розгляд звернень громадян та особистий прийом громадян є важливим засобом отримання інформації щодо роботи Національного банку, а також банків України, сприяє розвитку та удосконаленню банківської системи.

4. У роботі з письмовими та усними зверненнями громадян потрібно забезпечувати кваліфікований, неупереджений, об'єктивний і своєчасний розгляд звернень громадян з метою оперативного розв'язання порушених у них питань, задоволення законних вимог громадян, поновлення порушених конституційних прав та запобігання надалі таким порушенням, повною мірою реалізуючи визначені законодавством України повноваження.

5. До рішень, дій (бездіяльності), які можуть бути оскаржені, належать такі у сфері управлінської діяльності Національного банку, внаслідок яких:

порушено права і законні інтереси чи свободи громадянина (групи громадян);

створено перешкоди здійсненню громадянином його прав і законних інтересів чи свобод;

незаконно покладено на громадянина будь-які обов'язки або його незаконно притягнуто до відповідальності.

6. Усі звернення громадян, що надходять до Національного банку, підлягають обов'язковій класифікації за встановленими статтею 3 Закону видами, а саме: пропозиції, заяви та скарги. Подальший розгляд пропозицій, заяв та скарг громадян здійснюється з урахуванням особливостей, установлених статтями 14, 15 та 16 Закону.

7. За ознаками надходження розрізняють первинні, повторні, дублетні, неодноразові, масові звернення громадян.

Первинне – це звернення від окремої особи (групи осіб), яка вперше звернулася до центрального апарату або установи Національного банку або не зверталася протягом двох років після завершення діловодства за останнім зверненням.

Повторні – це звернення, у яких:

питання, що порушене в першому зверненні громадянина, не вирішено по суті або вирішено в неповному обсязі;

оскаржується рішення, прийняте у зв'язку з попереднім зверненням громадянина;

повідомляється про несвоєчасний розгляд попереднього звернення, якщо з часу його надходження минув визначений законодавством України строк розгляду, проте відповідь громадянину не надавалася; звертається увага на інші недоліки, що допущені під час вирішення попереднього звернення громадянина;

викладається звернення від того самого громадянина з того самого питання, якщо перше вирішено по суті.

Якщо в повторному зверненні громадянин разом з питаннями, що вже розглядалися і на які була надана вичерпна відповідь або за якими прийняте відповідне рішення, звертається з іншими питаннями, новими фактами, то звернення не є повторним і розглядається в центральному апараті або установі Національного банку в установленому порядку.

Дублетні – це звернення тієї самої особи (групи осіб) з того самого питання, що відправлені особою різними адресатам та надіслані ними на розгляд за належністю до центрального апарату або установи Національного банку.

Неодноразові – це звернення особи (групи осіб), які надійшли до центрального апарату або установи Національного банку з того самого питання, що і попереднє звернення, проте на попереднє звернення відповідь ще не надана, а визначений законодавством строк його розгляду ще не закінчився.

Масові – це звернення, що надходять у великій кількості від різних громадян з однаковим змістом або суттю питання.

8. Звернення може бути подане як окремою особою (індивідуальне), так і групою осіб (колективне).

Звернення може бути усним (викладеним громадянином і записаним посадовою особою під час особистого прийому) чи письмовим, надісланим поштою або переданим громадянином особисто чи через уповноважену ним особу, якщо ці повноваження оформлені відповідно до законодавства України.

Звернення в інтересах неповнолітніх і недієздатних осіб подаються їх законними представниками.

Звернення громадян мають бути оформлені відповідно до вимог статті 5 Закону. У зверненні зазначаються прізвище, ім'я, по батькові, місце проживання громадянина та викладено суть порушеного питання, зауваження, пропозиції, заяви чи скарги, прохання чи вимоги. Письмове звернення має бути надруковано або написано від руки розбірливо і чітко, підписано заявником (групою заявників) із зазначенням дати.

9. Звернення, оформлене без дотримання зазначених вимог, повертається заявникові з відповідними роз'ясненнями не пізніше ніж через десять днів від дня його надходження, крім випадків, передбачених частиною першою статті 7 Закону. Копія такого звернення залишається у справі підрозділу центрального апарату або установи Національного банку, уповноваженого здійснювати роботу із зверненнями громадян.

Письмове звернення без зазначення місця проживання, не підписане автором (авторами), а також таке, із змісту якого неможливо встановити авторство, визнається анонімним і розгляду в Національному банку не підлягає.

Не розглядаються повторні звернення від одного й того самого громадянина з одного й того самого питання, якщо перше вирішено по суті, а також скарги, подані з порушенням строків, передбачених статтею 17 Закону, та звернення осіб, визнаних судом недієздатними.

Рішення про припинення розгляду такого звернення приймається Головою Національного банку, його першим заступником та заступниками відповідно до розподілу функціональних обов'язків, а також керівниками установ Національного банку [(далі – керівництво Національного банку (установи)], про що повідомляється особі, яка подала звернення.

У разі подальшого надходження до центрального апарату або установи Національного банку звернень громадян, щодо яких прийнято рішення про припинення розгляду, такі звернення долучаються до справ громадян.

10. Діловодство за зверненнями громадян ведеться окремо від загального діловодства: у центральному апараті Національного банку – підрозділом по роботі із зверненнями громадян, в установах – підрозділами діловодства, у структурних підрозділах – діловодами (далі – підрозділ, уповноважений здійснювати роботу із зверненнями громадян).

11. Порядок ведення діловодства за зверненнями громадян, які містять відомості, що становлять інформацію з обмеженим доступом, здійснюється відповідно до законодавства України.

II. Попереднє опрацювання та реєстрація звернень громадян

1. Усі звернення громадян, що надійшли поштою або з особистого прийому, приймаються, попередньо опрацьовуються та централізовано реєструються в день їх надходження засобами системи автоматизованого документообігу (далі – САД) згідно з порядком, визначеним розпорядчими документами Національного банку та цією Інструкцією.

Конверти, у яких надійшли звернення громадян, передаються для опрацювання разом із зверненнями громадян.

2. Попереднє опрацювання письмових звернень громадян проводиться підрозділом центрального апарату або установи Національного банку, уповноваженим здійснювати роботу із зверненнями громадян, з метою:

перевірки відповідності оформлення звернень громадян вимогам, які визначені Законом;

визначення суті і короткого змісту звернень громадян;

визначення ознак надходження та виду звернень громадян;

з'ясування належності порушених у зверненнях громадян питань до повноважень Національного банку;

розподілу їх на такі, що потребують обов'язкового розгляду керівництвом Національного банку (установи), і такі, що передаються на розгляд безпосередньо до структурних підрозділів.

3. Електронна реєстраційно-контрольна картка (далі – ЕРКК) включає такі елементи: інформацію про громадянина (прізвище, ім'я, по батькові, стать, категорію, соціальний стан, адресу); характеристику звернення (за видом, суб'єктом, ознакою надходження); інформацію про порушені питання (короткий зміст, індекс питання), дату реєстрації, реєстраційний номер, стан виконання та результати розгляду звернення громадянина [зміст і дату резолюції керівництва Національного банку (установи) та керівника структурного підрозділу, прізвище та код виконавця, дату передавання на виконання, строк і дату виконання, короткий текст результатів розгляду та його індекс, дату зняття з контролю].

4. Під час реєстрації кожному зверненню громадянина присвоюється реєстраційний номер.

Реєстраційний номер первинного звернення громадянина складається з початкової літери прізвища громадянина, порядкового номера справи, порядкового номера звернення особи та порядкового номера звернення в САД. Наприклад: Л-2722/1/908, де «Л» – початкова літера прізвища громадянина, 2722 – порядковий номер справи, 1 – порядковий номер звернення громадянина, 908 – порядковий номер звернення в САД.

Повторні, дублетні, неодноразові звернення громадян реєструють так само, як первинні. Під час реєстрації їм присвоюють черговий реєстраційний номер, у складі якого змінюється порядковий номер звернення громадянина та порядковий номер звернення в САД, наприклад: Л-2722/2/1153, Л-2722/3/1461 в ЕРКК уноситься ознака надходження звернення громадянина.

Реєстраційний номер може бути доповнено іншими позначеннями, що забезпечують пошук, аналізування, систематизацію і зберігання звернень громадян.

5. Реєстраційний номер проставляють у відбитку реєстраційного штампа, який ставиться в нижньому правому куті або на іншому вільному від тексту місці першої сторінки звернення громадянина, крім місця, призначеного для підшивання.

Реквізити реєстраційного штампа визначаються розпорядчим документом Національного банку.

6. Реєстраційний номер також може проставлятися за наявності технічної можливості шляхом нанесення штрих-коду.

7. Звернення громадян, що містять на конвертах помітки «Особисто», «Конфіденційно», не підлягають розкриттю і передаються адресатам у нерозкритому вигляді. Відбиток реєстраційного штампа проставляється безпосередньо на конверті.

8. На вимогу особи, яка подала звернення до центрального апарату або установи Національного банку, на першому аркуші копії (другого примірника) звернення проставляється відбиток реєстраційного штампа. Така копія повертається громадянину.

9. Звернення Героїв Радянського Союзу, Героїв Соціалістичної Праці, Героїв України, інвалідів Великої Вітчизняної війни, жінок, яким присвоєно почесне звання «Мати-героїня», передаються на розгляд Голови Національного банку або керівника установи, а в разі його відсутності – особі, яка виконує його обов'язки.

10. Стосовно кожного звернення не пізніше ніж у п'ятиденний строк має бути вчинено одну з таких дій: прийняття до розгляду; передавання структурним підрозділом центрального апарату на вирішення до установи Національного банку; надіслання за належністю до іншого банку (організації), якщо питання, порушені у зверненні, не належать до компетенції Національного банку, про що одночасно повідомляється заявникові; залишення без розгляду в разі наявності підстав, визначених у статтях 8 та 17 Закону.

Якщо звернення не містить даних, необхідних для прийняття обґрунтованого рішення, то воно в той самий строк повертається громадянину з відповідними роз'ясненнями.

11. У разі передавання центральним апаратом звернення громадянина на вирішення до установи Національного банку копія звернення залишається у справі підрозділу центрального апарату, уповноваженого здійснювати роботу із зверненнями громадян;

якщо звернення громадянина надсилається за належністю до іншого банку (організації), то копія такого звернення залишається у справі підрозділу центрального апарату або установи Національного банку, уповноваженого здійснювати роботу із зверненнями громадян.

12. Забороняється надсилати скарги громадян на розгляд до установи Національного банку чи посадовим особам, дії або рішення яких оскаржуються.

13. Супровідні листи надсилаються за підписом посадових осіб, яким надані відповідні повноваження.

III. Організація розгляду звернень громадян

1. Посадові особи під час розгляду звернень громадян зобов'язані уважно вивчати їх, у разі потреби організувати перевірку викладених у зверненнях фактів, застосовувати інші заходи для об'єктивного вирішення порушених питань, з'ясовувати та приймати рішення про усунення причин і умов, які спонукають авторів скаржитися.

Громадяни мають право ознайомлюватися з матеріалами перевірки викладених у зверненнях фактів, якщо це не суперечить вимогам законодавства.

2. Громадянам письмово повідомляється про результати розгляду їх звернень, у тому числі про результати перевірки заяви чи скарги, і суть прийнятого рішення.

Рішення, які прийняті в результаті розгляду заяв (клопотань) громадян, мають бути мотивованими, відповідати вимогам законодавства України, у тому числі нормативно-правових актів Національного банку, а також розпорядчих документів.

Рішення про відмову в задоволенні вимог, викладених у заяві (клопотанні), доводяться до відома громадян у письмовій формі з посиланням на законодавство України і викладенням мотивів відмови, а також із роз'ясненням порядку оскарження прийнятого рішення.

3. Усі зареєстровані звернення громадян підлягають контролю. Контроль за розглядом звернень громадян покладається на керівників структурних підрозділів центрального апарату або установ Національного банку, які зобов'язані забезпечити своєчасний, об'єктивний і повний розгляд звернень громадян та виконання прийнятих щодо них рішень.

4. Безпосередній контроль за строками розгляду письмових звернень та за виконанням доручень, що надані під час особистого прийому громадян керівництвом Національного банку (установи), покладається на підрозділи, уповноважені здійснювати роботу із зверненнями громадян.

5. Стан контролю за розглядом звернень та виконанням доручень стосовно них відображається в ЕРКК.

6. Звернення громадян розглядаються та вирішуються в строк не більше ніж один місяць із дня надходження до центрального апарату або установи Національного банку, а ті, що не потребують додаткового вивчення і перевірки, – невідкладно, але не пізніше ніж 15 днів із дня їх отримання.

7. Якщо для вирішення порушених громадянами питань слід провести перевірку інформації, викладеної у зверненнях, отримати додаткові матеріали, то строк розгляду звернень громадян може бути, як виняток, продовжено з повідомленням про це осіб, які подали звернення.

Загальний строк вирішення питань, порушених у зверненнях, не може перевищувати 45 днів.

8. Рішення про продовження строку розгляду звернення приймає посадова особа, яка його встановила, на підставі письмової пропозиції головного виконавця не пізніше ніж за три дні до закінчення початкового строку.

9. Строки розгляду звернень громадян обчислюються в календарних днях починаючи з дати надходження (реєстрації) звернення.

Якщо останній день строку розгляду звернення припадає на неробочий день, то останнім днем строку є перший після нього робочий день.

Датою виконання звернення громадянина є дата реєстрації відповіді на нього.

10. Строк розгляду звернень громадян, переданих центральним апаратом до установи Національного банку для перевірки, прийняття рішення та надання відповідей обчислюється з дати їх надходження (реєстрації) до підрозділу центрального апарату, уповноваженого здійснювати роботу із зверненнями громадян.

11. Відповідь за результатами розгляду звернень громадян надається за підписом керівництва Національного банку (установи) або посадових осіб, яким Головою Національного банку або керівником установи надано право підписувати ці відповіді.

12. Звернення громадян є виконаними, якщо розглянуті всі порушені в них питання, за результатами розгляду авторам звернень та в разі необхідності адресатам, які надіслали звернення громадян на розгляд до центрального апарату або установи Національного банку, надані вичерпні письмові відповіді.

13. Звернення громадянина після його опрацювання та надання відповіді з усіма матеріалами, а саме: звернення громадянина, додатки до нього, поштовий конверт адресата (у разі наявності), копія

відповіді, листування щодо розгляду звернення громадянина, інші матеріали, що стосуються цього звернення, передаються до підрозділів, уповноважених здійснювати роботу із зверненнями громадян, для формування справи та доархівного зберігання.

У разі отримання повторного звернення або появи додаткових документів вони підшиваються до вищезазначених документів.

Доархівне зберігання других примірників службових листів, які стосуються розгляду звернень громадян, здійснюють структурні підрозділи відповідно до зведеної номенклатури справ.

14. Кожне звернення громадянина з усіма документами, що стосуються його розгляду, становлять у справі самостійну групу і вміщуються у м'яку обкладинку.

Під час формування справи підрозділом, уповноваженим здійснювати роботу із зверненнями громадян, перевіряється правильність спрямування документів до справи, їх комплектність. Звернення, за яким не прийнято рішення, а також неправильно оформлені документи повертаються виконавцям для дооформлення.

15. Обкладинка справи первинного звернення громадянина включає такі реквізити: найменування [Національний банк (установа)], номер справи, реєстраційний номер звернення, інформацію про громадянина (прізвище, ім'я, по батькові, адреса заявника), дати початку справи та її закінчення.

Обкладинка справи для повторного, дублетного та неодноразового звернень громадян містить усі зазначені вище реквізити, крім реєстраційного номера звернення.

16. Номер справи складається з початкової літери прізвища заявника та порядкового номера справи, наприклад: С-32445, М-45783.

17. Строк доархівного зберігання справ становить два роки після завершення діловодства за зверненнями громадян.

IV. Організація особистого прийому громадян

1. Особистий прийом громадян проводиться Головою Національного банку, його першим заступником та заступниками відповідно до розподілу функціональних обов'язків, а також керівниками установ Національного банку або, у разі їх відсутності, уповноваженими ними посадовими особами.

2. Особистий прийом громадян здійснюється лише за попереднім записом у дні та години, визначені графіком особистого прийому громадян, затвердженим Головою Національного банку або керівником установи.

Для особистого прийому громадян облаштовуються спеціальні кімнати (приймальні), які обладнуються необхідною оргтехнікою і забезпечуються юридичною літературою.

Особистий прийом громадян може проводитися в інших визначених приміщеннях.

3. Інформація про порядок і графік особистого прийому громадян керівництвом Національного банку розміщується на сторінці Офіційного інтернет-представництва Національного банку.

Відповідна інформація, а також повідомлення про здійснювані заходи безпеки на об'єкті шляхом проведення відкритого фіксування особистого прийому розміщуються на спеціальних стендах у доступних для вільного огляду громадянами місцях.

В установі Національного банку порядок розміщення інформації визначається її керівником.

4. Запис громадян на особистий прийом до керівництва Національного банку проводиться працівниками підрозділу, уповноваженого здійснювати роботу із зверненнями громадян, і припиняється за п'ять робочих днів до дати особистого прийому.

В установі Національного банку порядок здійснення запису громадян на особистий прийом визначається керівником установи.

5. Під час запису на особистий прийом у громадян з'ясовується така інформація: прізвище, ім'я, по батькові, місце проживання, зміст порушеного питання, до кого з цього питання громадянин раніше звертався, яке було прийнято рішення, номер телефону для зв'язку тощо. Вона вноситься до картки обліку особистого прийому громадян.

Не допускається з'ясування відомостей про особу громадянина, що не стосуються його звернення.

Аналогічну інформацію надають представники інтересів громадян, якщо їх повноваження оформлені в установленому порядку.

6. Громадянам під час запису на особистий прийом повідомляють про дату, час і місце особистого прийому, необхідність наявності при собі документів, що посвідчують особу, порядок здійснення їх доступу до приміщень Національного банку відповідно до вимог пропускового та внутрішньо-об'єктового режиму в адміністративних будівлях.

7. У першочерговому порядку здійснюється прийом Героїв Радянського Союзу, Героїв Соціалістичної Праці, Героїв України, інвалідів Великої Вітчизняної війни, жінок, яким присвоєно почесне звання «Мати-героїня».

8. Особистий прийом іноземних громадян та осіб без громадянства здійснюється на загальних засадах.

9. У записі на особистий прийом громадянам може бути відмовлено за таких підстав:

повторне звернення одного й того самого громадянина з питання, що вже розглядалося у центральному апараті або в установі Національного банку і було вирішено по суті;

звернення з приводу оскарження рішення, що було подане з порушенням строків, визначених статтею 17 Закону;

звернення особи, визнаної судом недієздатною (за винятком випадків, якщо від імені особи діє офіційно призначений представник, повноваження якого оформлені в установленому законодавством України порядку).

Громадянам надаються обґрунтовані роз'яснення щодо причин відмови в записі на особистий прийом.

10. Забороняється відмовляти громадянам у записі на особистий прийом з підстав ознак раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, мовних або інших ознак.

11. Повторний прийом громадян з питань, що вже розглядалися під час проведення особистого прийому або порушувалися в письмових зверненнях, проводиться, якщо питання не були вирішені по суті.

У разі повторного запису громадян на особистий прийом з питань, які вже розглядалися під час особистого прийому, до відповідного підрозділу передаються матеріали щодо попередніх звернень.

12. Для здійснення доступу до приміщення Національного банку, у якому проводиться особистий прийом, громадяни повинні пред'явити документи, що посвідчують особу.

У прийомі громадян можуть брати участь їх представники, повноваження яких оформлені в установленому законодавством порядку, та/або особи, які перебувають у родинних стосунках з громадянами і мають документи, що підтверджують їх особу та повноваження.

Присутність сторонніх осіб під час проведення особистого прийому не допускається.

13. Посадова особа під час проведення особистого прийому громадян розглядає питання по суті, надає відповідно до законодавства України, у тому числі нормативно-правових актів Національного банку, а також розпорядчих документів, обґрунтовані відповіді та вживає заходів щодо усунення порушень (за їх наявності).

14. Інформація про громадянина, короткий зміст питань, з якими він звернувся, і результати їх розгляду вносяться до картки обліку особистого прийому громадян.

15. Якщо вирішити порушені у зверненнях громадян питання безпосередньо під час особистого прийому неможливо, то вони розглядаються в тому самому порядку, що й письмові звернення.

16. У разі отримання письмових звернень від громадян під час особистого прийому на них проставляється штамп, у якому зазначається найменування [Національний банк (установа)], відмітка «Особистий прийом» (без лапок), дата особистого прийому.

17. Письмові звернення, подані під час особистого прийому громадян, реєструються в ЕРКК та передаються на розгляд посадовій особі, яка надавала доручення щодо його проведення.

Відповіді на звернення, подані під час особистого прийому громадян, підписуються посадовою особою, яка надавала доручення щодо здійснення особистого прийому, або особою, якій надані відповідні повноваження.

V. Відповідальність за порушення законодавства про звернення громадян

1. Посадові особи, які допустили порушення Закону, несуть цивільну, адміністративну або кримінальну відповідальність, передбачену законодавством України.

2. У разі задоволення скарги громадянина Національний банк або посадова особа, яка прийняла неправомірне рішення щодо звернення громадянина, відшкодовують йому завдані матеріальні збитки, пов'язані з поданням і розглядом скарги, обґрунтовані витрати, понесені у зв'язку з виїздом для розгляду скарги на вимогу відповідного органу, і втрачений за цей час заробіток. Спори про стягнення витрат розглядаються в судовому порядку.

3. Громадянинові на його вимогу і в порядку, установленому законодавством України, можуть бути відшкодовані моральні збитки, завдані неправомірними діями або рішеннями посадових осіб Національного банку під час розгляду скарги. Розмір відшкодування моральних (немайнових) збитків у грошовому виразі визначається судом.

4. Подання громадянином звернення, яке містить наклеп, образи та дискредитацію керівництва та інших посадових осіб Національного банку, тягне за собою відповідальність, передбачену законодавством України.

VI. Аналіз роботи зі зверненнями громадян

1. Письмові та усні звернення громадян систематично, але не рідше одного разу на квартал, узагальнюються й аналізуються для своєчасного виявлення та усунення причин, які призвели до порушення прав та інтересів громадян, а також для удосконалення роботи та вжиття своєчасних заходів реагування на порушення актів законодавства, що регламентують роботу із зверненнями громадян.

2. Звіти про наслідки розгляду звернень громадян та їх особистий прийом щорічно подаються установами Національного банку до підрозділу, уповноваженого здійснювати роботу зі зверненнями громадян у центральному апараті Національного банку, за встановленою ним формою.

Загальна кількість звернень громадян повинна включати суму письмових та усних звернень громадян.

3. Узагальнені аналітичні матеріали щодо результатів роботи зі зверненнями громадян доводяться до відома керівництва Національного банку (установи) і розміщуються на сторінці Офіційного інтернет-представництва Національного банку.

ПОСТАНОВА
Правління Національного банку України
від 14 листопада 2013 р. № 453

Про зміну строків розрахунків за операціями з експорту та імпорту товарів і запровадження обов'язкового продажу надходжень в іноземній валюті

Відповідно до статті 387 Господарського кодексу України, статей 7, 25, 44, 45, 56 Закону України «Про Національний банк України», статей 1 та 2 Закону України «Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті», розділів II та III Декрету Кабінету Міністрів України від 19 лютого 1993 року № 15-93 «Про систему валютного регулювання і валютного контролю», а також з метою підтримки стабільності валютного ринку України Правління Національного банку України **постановляє**:

1. Установити, що розрахунки за операціями з експорту та імпорту товарів, передбачені в статтях 1 та 2 Закону України «Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті», здійснюються у строк, що не перевищує 90 календарних днів.

2. Установити вимогу щодо обов'язкового продажу на міжбанківському валютному ринку України надходжень в іноземній валюті із-за кордону на користь юридичних осіб, які не є уповноваженими банками, фізичних осіб – підприємців, іноземних представництв (крім офіційних представництв), на рахунки, відкриті в уповноважених банках для ведення спільної діяльності без створення юридичної особи, а також надходжень в іноземній валюті на рахунки резидентів, відкриті за межами України на підставі індивідуальних ліцензій Національного банку України.

Не підлягають обов'язковому продажу на міжбанківському валютному ринку України надходження в іноземній валюті:

на користь держави або під державні гарантії;

за кредитами, позиками, що залучаються відповідно до міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, або від міжнародних фінансових організацій, членом яких є Україна, або від міжнародних фінансових організацій, за договорами з якими Україна зобов'язалася забезпечувати правовий режим, який надається іншим міжнародним фінансовим організаціям;

за проектами (програмами) міжнародної технічної допомоги, що пройшли державну реєстрацію;

на користь резидентів-посередників за договорами комісії, доручення, консигнації або за агентськими угодами, що підлягають подальшому перерахуванню власникам коштів. Уповноважені банки, які обслуговують власників цих коштів, здійснюють обов'язковий продаж надходжень в іноземній валюті відповідно до вимог цього пункту;

що надійшли як помилковий переказ.

Розмір надходжень в іноземній валюті, що підлягають згідно з абзацом першим цього пункту обов'язковому продажу на міжбанківському валютному ринку України, у тому числі безпосередньо Національному банку України, установлюється окремим розпорядчим документом Національного банку України.

Вимога щодо обов'язкового продажу поширюється на надходження в іноземній валюті 1-ї групи Класифікатора іноземних валют та банківських металів, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 04 лютого 1998 року № 34 (у редакції постанови Правління Національного банку України від 02 жовтня 2002 року № 378, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 24 жовтня 2002 року за № 841/7129) (зі змінами) (далі – Класифікатор), та в російських рублях.

Уповноважений банк зобов'язаний попередньо зараховувати надходження в іноземній валюті, на які згідно з абзацом першим цього пункту поширюється вимога щодо обов'язкового продажу, на окремий аналітичний рахунок балансового рахунку 2603 «Розподільчі рахунки суб'єктів господарювання» (далі – розподільчий рахунок).

Уповноважений банк зобов'язаний здійснити обов'язковий продаж надходжень в іноземній валюті згідно з вимогами цього пункту та в установленому Національним банком України розмірі:

без доручення клієнта;

не пізніше ніж на наступний робочий день після дня зарахування таких надходжень на розподільчий рахунок.

3. Установити вимогу щодо обов'язкового продажу на міжбанківському валютному ринку України надходжень із-за меж України в іноземній валюті на користь фізичних осіб (резидентів та нерезидентів) у сумі, що дорівнює або перевищує в еквіваленті 150000 гривень за місяць.

Вимога щодо обов'язкового продажу поширюється на надходження в іноземній валюті 1-ї групи Класифікатора та в російських рублях.

Уповноважений банк зобов'язаний попередньо зараховувати кошти, які надходять із-за меж України за переказами на користь фізичних осіб в іноземній валюті, на окремий аналітичний рахунок балансового рахунку 2909 «Інша кредиторська заборгованість за операціями з клієнтами банку» (далі – аналітичний рахунок).

Уповноважений банк зобов'язаний здійснити обов'язковий продаж надходжень в іноземній валюті згідно з вимогами цього пункту:

без доручення клієнта;

не пізніше ніж на наступний робочий день після дня зарахування таких надходжень на аналітичний рахунок.

Уповноважений банк здійснює зарахування гривневого еквівалента на поточний рахунок отримувача переказу не пізніше наступного робочого дня з дня здійснення обов'язкового продажу.

4. Унести до Правил здійснення за межі України та в Україні переказів фізичних осіб за поточними валютними неторговельними операціями та їх виплати в Україні, затверджених постановою Правління Національного банку України від 29 грудня 2007 року № 496, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 01 лютого 2008 року за № 74/14765 (зі змінами), такі зміни:

главу 1 після пункту 1.7 доповнити новим пунктом такого змісту:

«1.8. Виплата переказу (переказів), що надійшов (надійшли) в іноземній валюті з-за кордону на користь фізичної особи, у сумі, що дорівнює або перевищує в еквіваленті 150000 гривень за місяць, здійснюється в гривнях і зараховується на поточний рахунок отримувача переказу (переказів)».

У зв'язку з цим пункти 1.8 – 1.10 уважати відповідно пунктами 1.9 – 1.11;

пункт 2.5 глави 2 виключити.

5. На час дії цієї постанови інші нормативно-правові акти Національного банку України діють у частині, що не суперечить цій постанові.

6. Генеральному департаменту грошово-кредитної політики (Щербакова О. А.) після державної реєстрації в Міністерстві юстиції України довести зміст цієї постанови до відома територіальних управлінь Національного банку України та банків України для використання в роботі, а банкам України – до відома їх клієнтів.

7. Прес-службі (Кутерещин О. Р.) забезпечити опублікування цієї постанови в газеті «Урядовий кур'єр» протягом трьох днів після її державної реєстрації в Міністерстві юстиції України.

8. Постанова набирає чинності з 20 листопада 2013 року та діє до 17 травня 2014 року.

Голова І. В. Соркін

*Зареєстровано
в Міністерстві юстиції України
10 грудня 2013 р. за № 2089/24621*

ПОСТАНОВА
Правління Національного банку України
від 4 грудня 2013 р. № 491

**Про регулювання Національним банком України ліквідності
банків України**

Відповідно до статей 15 та 25 Закону України «Про Національний банк України», з метою забезпечення ефективної підтримки ліквідності банків України Правління Національного банку України **постановляє:**

1. Призупинити до 31 січня 2014 року дію пункту 1.6 розділу I Положення про регулювання Національним банком України ліквідності банків України, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 30 квітня 2009 року № 259, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 06 травня 2009 року за № 410/16426 (зі змінами).

2. Генеральному департаменту грошово-кредитної політики (Щербакова О. А.) після державної реєстрації в Міністерстві юстиції України довести зміст цієї постанови до відома територіальних управлінь Національного банку України та банків України для використання в роботі.

3. Постанова набирає чинності з дня її офіційного опублікування.

4. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на першого заступника Голови Національного банку України Приходька Б. В.

Голова І. В. Соркін